

Na titulní straně foto Václava Šebka

Slovo ředitelky OPK

Ohlédnutí za rokem 2008 a vyhlídka..... 6-7

Předsednictví EU 2009

Chráníme Evropu bez hranic!..... 8-9

Reportáže

Život a smrt očima soudních lékařů..... 2-5

Drzá omladina ve starém královském městě..... 20-23

Zahraničí

Puška střílí za roh..... 10

Případ skončil

Peníze až do domu.....14-15

Rozhovor

Zhruba v půli cesty..... 16-17

Letecká doprava

Využívání údajů o cestujících..... 25-27

Výstava

Letci na zámečku.....28-29

Školství

Čtyři díly celku.....30-31

Povídka

Kdo ví všechno nejlíp?.....32-34

Křížky u silnice

Konec v pohřebním voze.....35

Z policejních archivů

Strýček vrah.....36-37

Případy majora Zahrádky

Romance z nočních vlaků.....38-39

Kultura

Zrádce věren žánru.....40

Poirot v úsporné verzi.....40

Tajemství velkého vypravěče.....40

Čtenářské soutěže

Od kartouzy k přírodnímu amfiteátru..... 24

Velká křížovka o ceny.....42

Deset minut s paragrafem.....43

Sport

Zabezpečení mistrovství světa.....44-46

Příloha

Zpráva o stavu a vývoji počtu nehod

v ČR v roce 2008..... I-XIV

Cena Salvator 2008..... XV-XVI

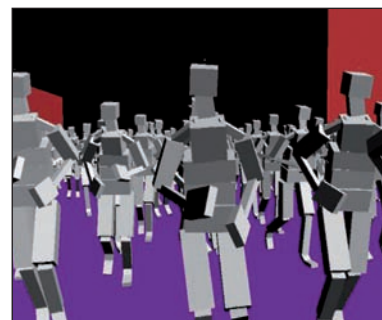

ZABEZPEČENÍ MISTROVSTVÍ SVĚTA (str. 44-46)

ŽIVOT A SMRT OČIMA SOUDNÍCH LÉKAŘŮ

(str. 2-6)

VIRTUÁLNÍ DAV MODERUJE PANIKU (str.11)

VRAŽDY V MOSKVĚ (str. 12)

ZHRUBA V PŮLI CESTY (str. 16-17)

DRZÁ OMLADINA VE STARÉM KRÁLOVSKÉM MĚSTĚ (str. 20-23)

FANFÁRY Z BROŽIKOVY SINĚ

(str. 48)

Měsíčník POLICISTA vydává MV ČR, odbor prevence kriminality

Ředitelka: Mgr. Jitka GJURIČOVÁ

TISKNE: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha-Chodov.

REDAKCE:

šéfredaktorka **Mgr. Dagmar LINHARTOVÁ** Grafická úprava a reprodukce: Kristina Pokorná
Příjem inzercí v redakci: tel.: **974 816 570 až 577**, Inzeráty zasílejte na adresu redakce v tiskovém PDF, nebo JPG, v barevnosti CMYK. Za obsahovou náplň a případné textové chyby v zaslaných inzerátech v elektronické podobě redakce neodpovídá.

Adresa redakce: **nám. Hrdinů 4, 140 00 Praha 4** Tel: **974 816 571**, fax: **974 816 846**

e-mail: redakce@mvcr.cz, <http://www.mvcr.cz/clanek/casopisy-policista.aspx>

MK ČR E 5199 ISSN 1211-7943

Informace o předplatném, objednávky policistů a veřejnosti vyřizuje Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o. obchodní úsek, Bartůňkova 1159/4, 149 01 Praha 4-Chodov

tel.: 974 887 334, 335, 341, fax: 974 887 333, e-mail: pavel.komarek@tmv.cz Objednávky veřejnosti a zahraničních zájemců vyřizuje: **Předplatné tisku, s. r. o.** Obchodní úsek Hvozdánská 5-7 CZ – 148 31 Praha 4 **Roční předplatné** činí 360 Kč Předplatitelům zasílá Jindřich Matouš, distribuce tiskovin. **Redakční uzávěrka 19. 3. 2009. Číslo 4/15. ročník vychází 10. 4. 2009.**

Podávání novinových zásilek povoleno: Českou poštou, s. p. Odštěpný závod přeprava, č. j. 23/96, dne 3. 2. 1996.

Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Za původnost a pravdivost odpovídá autor. Některé příspěvky budou uveřejněny i v počítačové síti internet.

ŽIVOT A SMRT

očíma soudních lékařů

Film *Vrah skrývá tvář* s Rudolfem Hrušínským a Radkem Brzobohatým už snad viděl každý, případy majora Kalaše těší televizní diváky i čtyřicet let po svém vzniku. Tentokrát sledují vybranou sekvenci ve zřešném společenském sále Muzea Policie ČR členové Společnosti pro kriminalistiku, jde o originální prolog přednášky soudního lékaře MUDr. Zdeňka Šňupárka.

Soudní lékař na plátně probírá s kriminalisty stopy, společně zvažují motivaci předchozích vražd. Muž v bílém je detektivům víc než důstojným partnerem. „Tu vaši práci vám nezávidím,“ říká soudní lékař a pozdvihuje sklenku. Kalaš se ironicky usměje. „Nápodobně, doktore, nápodobně.“ Přituknou si...

Stop! Plátno vyhasne. Na posluchače v sále Muzea Policie ČR nicméně čeká další malé překvapení. „Ten film s Rudolfem Hrušínským asi dobře znáte... Jenom dodám, že soudního lékaře hraje můj otec Zdeněk, sám profesí soudní lékař.“ Sálem zašumí reakce auditoria, ale to už přednáška „*Život a smrt očíma soudního lékaře*“ podplukovníka MUDr. Zdeňka Šňupárka z Vojenského ústavu soudního lékařství Ústřední vojenské nemocnice pokračuje stručným vylíčením rozdílu mezi patologií a soudním lékařstvím, rozdílu mezi zdravotní a soudní pitvou.

Především ale MUDr. Šňupárek popisuje zajímavé kauzy ze své praxe. Případy jsou víc o smrti než o životě. Nicméně mrška život, aspoň ten profesionální, dal o sobě brzy vědět. Hodinu poté, co MUDr. Šňupá-

rek dorazil domů, musel na výjezd k nálezu mrtvého muže, kterého našli v zasněžených lesích na Benešovsku. Život. Smrt. Život a smrt.

PÁNOVÉ ZE SOUDNÍHO? VÝJIMKA!

Jednodenní reportážní „stáž“ na Vojenském ústavu soudního lékařství ÚVN začínáme vlídným přjetím u primáře plukovníka MUDr. Miloše Sokola, Ph.D. Před chvílí proběhla malá ranní porada, ve které se kolektiv seznámil s čerstvými úkoly nového pracovního dne.

Pan primář má před sebou náročné hodiny, po znaleckém vystoupení u soudu ho totiž čeká přesun do Brna, kde bude zítra oponentem na disertační práci kolegy z brněnského Ústavu soudního lékařství. Dodejme, že plk. Sokol se už dvě desetiletí věnuje leteckým nehodám, tedy haváriím vojenských a civilních letadel, tragédiím parašutistů, kterým se z nějakého důvodu nerozevřel padák, ale taky zřítivších se rogalistů – logicky tedy plk. Sokol patřil do kolektivu autorů odborné publikace s jednoznačným názvem *Letecké nehody*, jež vyšla před dvěma roky.

Nad vůni ranní kávy si povídáme o televizních a filmových detektivkách. „V

Pátrací akce po pohřešované ženě zůstává bez výsledku. Až do chvíle, kdy na posekaném poli nechá major Kalaš vypácit dveře transformátoru... Uvnitř leží umlácená žena, další oběť zřejmě úchylného vraha. Strih! Končí pitva, unavený soudní lékař odchází z pitevně a míří do své pracovny. Čekají tam na něj major Kalaš s kapitánem Vargou – a taky láhev vodky, to aby zalili kilometry policejní šlapačky, které jim zbývají do dopadení a usvědčení pachatele.

poslední době se můžeme setkat na obrazovkách se seriálovým importem, nad kterým kolikrát nestačím kroutit hlavou. Jasně, že netrpím odbornými klapkami na očích. Víím, že realita scénáře a realita života jsou dvě odlišné věci,“ říká plukovník Sokol.

„Ale když vidím borce, který coby soudní lékař určí dobu smrti přesně na minutu, vzápětí si vystříhne klíčovou antropologickou expertizu a nádvkem rozezná pod mikroskopem chlupy vzácné odrůdy afghánského chřta – jako na potvoru patří pes právě vrahovi! – to se musím vážně usmívat... Proto se radši dívám třeba na Četnické humoresky nebo už po patnácté na legendární Hříšné lidi města pražského.“

Aby ne, říkám si v duchu. Cožpak slovní rada Vacátko nepronáší jednoznačně: „Víte, pane Brůžek, já doktorům ze zásady nevěřím!“ Pak zdvihne významně ukazovák: „Samožřejmě, s výjimkou našich páňů ze soudního!“ ... Ale není čas na sebedpřijem-

Iva Rybková extrahuje biologický materiál v digestoři.

Andrea Aptová zadává na přístroji analýzu drog v moči.

Roztoky, používané k detekci drog.

nější umělecké reminiscence. Káva je dopita, práce začíná.

PROČ SE PŘIKROJUJE?

Pitva nešťastníka zmrzlého v benešovských lesích je stanovena na devátou hodinu. Zbývá tedy zhruba hodina času. Společně s MUDr. Zdeňkem Šňupárkem, zástupcem primáře, míříme do histologické labo-

Patologie a soudní lékařství jsou dvě samostatná odvětví oboru zdravotnictví, byť se společným základem. Termín „soudní patolog“, se kterým se bohužel setkáváme ve sdělovacích prostředcích až příliš často, je trapný nesmysl! Patologové provádějí zásadně pitvy lidí zemřelých ve zdravotnických zařízeních, na soudní lékaře připadá „zbytek“, včetně sporných úmrtí z první kategorie.

Pokud při tzv. zdravotní pitvě zjistí soudní lékař podezřelé okolnosti, nejčastěji zranění zaviněná cizí osobou, práci přerušit a uvědomit příslušné policejní složky. Zdravotní pitva pak může přejít plynule v pitvu soudní. Policejní orgán nemůže nařídít zdravotní pitvu, pouze o ni požádat. Soudní lékař může soudní pitvu pouze doporučit, ale nařizuje ji policie.

ratore na tzv. přikrojování. Ani pro laika není snad tajemstvím, že mrtvým bývají při pitvě odebrány drobné části vnitřních orgánů jako mozek, srdce, plíce, ledviny či játra. Tři dny si pak tyto kousky pobudou v desetiprocentním roztoku formaldehydu – a nyní z nich dr. Šňupárek „přikrojuje“ tenké čtverečky o velikosti zhruba jednoho centimetru.

Vzorky projdou laboratorním histologickým zkoumáním, vedle objektivních zdravotních změn pak lékaři na některých rozpoznají změny vyvolané příčinou náhlé smrti – samozřejmě, že jiné zůstanou po vraždě uškrcením, jiné zas vyvolá smrt neopatrného laického dřevorubce, na kterého spadl strom a který se smrtelným zraněním přežil několik dní v bezvědomí... Vzorky jsou pak zality do parafínu, v tomto stavu vydrží třeba dvacet let, kdyby bylo nutné zkoumání opakovat.

Vracíme se do pracovny MUDr. Šňupárka. Ukazuje mi na počítači několik snímků, které především pořídil při prohlídce těla na místě nálezu. Těla, na kterém nebyla patrna žádná zranění, o příčině smrti rozhodne tedy až pitva. Z fotografií v zasněženém lese na Benešovsku nelze přehlédnout poházené šatstvo, odloženou tašku s učebním, dále dvě prázdné lahve od tvrdého alkoholu – a nakonec tělo s obnaženou horní polovinou, ležící na břiše. Jako by spal...

Jenomže 21letý mladík takhle „spal“ pravděpodobně od začátku ledna, kdy rodina oznámila jeho pohřešování! Tou dobou – aspoň tak policie odvodila z meteorologických záznamů – ještě nesněžilo. Vydátná porce sněhu s teplotami hluboko pod nulou přišla až za pár dnů, což hnilobný proces, který by jinak za uplynulá dva měsíce tělo výrazně poznamenal, zpomalilo.

NAD PITEVNÍM STOLEM

Laborant Rudolf Štěpánek dopravil tělo na pitevnu, mrtvý mladík je zvážen a změřen. MUDr. Šňupárek ohledává tělo a diktuje své podrobné poznatky – včetně délky vlasů či stavu chrupu – zapisovatelce a zároveň fotografce, která pořizuje snímky pro znalecký posudek. Dlouhý pobyt těla pod napadaným sněhem vedl k částečné maceraci plosek nohou a dlaní, jež jsou spíš

typické pro utopence za dlouhodobého působení vody... Na sále jsou přítomni také benešovští kriminalisté, jeden z nich rovněž dokumentuje průběh dění fotoaparátem. Samotnou pitvu vykoná em. plukovník doc. MUDr. Michal Dogoši, CSc.

Laborantův skalpel vniká do dosud neporušeného hrudníku mrtvého... Uvědomuji si, že právě teď se dostávám na dřevň výjimečnosti reportáže o soudních lékařích. Všudepřítomný nádech smrti, esprit řešení záhadných úmrtí nebo naopak vědeckého zkoumání důsledků činů tak *bestiálních*, že je jich schopen jen člověk – to vše může svádět novináře ke zmatečně rozostřenému pohledu, k dutě znějícímu patosu, případně k bulvárnímu dolování senzace.

Stačí pět deset minut. Ne, žádná ošklihost. Žádná morbidita ani bulvár... Nic z toho se nekoná. Stačí pouhých pár minut, aby vzmach výjimečnosti opadl. Aby novinář profesionál pochopil, že se dívá na jiné profesionály, soustředěné nad pitevním stolem. Že to, co se děje na něm, je jen metodickým zkoumáním příčin – ne zcela obvyklého – konce jednoho lidského života.

MEZI DVĚMA HRADBAMI

Otevření dutiny hrudní a břišní. Dočasné odnětí vnitřních orgánů, které se zas po pitvě do těla vrátí. Několikery odběr krve do zkumavky, množství alkoholu v krvi bude určitě důležitý poznatek. Otevření dutiny lební, vynětí mozku. Odběr vzorků, které projdou histologickým a toxikologickým vyšetřením... Pitva trvá přibližně 80 minut. Dost času k přemýšlení, co mohlo vést mladíka – který se podle předběžného policejního šetření alkoholu spíš vyhýbal – k tak bláznivému kousku?

Vidina jistě smrti zmrznutím? Ale proč? Snad proto, že nepocházel z rodinných poměrů, které by člověka právě inspirovaly k vyšším metám? Byl střídmě a nemederně oblékaný kluk (považte, neměl ani mobil!) už na devítce tak trochu vyděděnc? Asi ano. Ale pak se vyučil, dokonce začal studovat průmyslovku... Jsou to všechno jenom dedukce, ale možná právě v tu chvíli mladík vstoupil do nelitostné mlýnice dvou světů.

Milieu, jež představovala jeho rodina, možná dráždil jako zbytečně vzdělávaný

jedinec, pro výrazně mladší spolužáky na průmyslovce zas možná nebyl dost *in*. Jak dlouho se dá žít s pocitem dvojího odcizení? Tak na tuhle otázku vám sebelepší soudní lékař ani kriminalista neodpoví. Možná psycholog, ale skutečnou pravdu zná jen ten mrtvý. Udělal to, co udělal... Bude mu věčnost opravdu lehká?

Vraťme se do strohé reality: Končí pitva. Soudní lékaři nenašli zranění, zato objevili na těle i na vnitřních orgánech známky umrznutí. To vše se zanedlouho odrazí v písemné zprávě, jakémsi prologu obšírnějšího pitevního protokolu a ještě objemnějšího znaleckého posudku: „Pitva byla provedena, odebrán požadovaný materiál k dalšímu vyšetření. Při pitvě nebyly zjištěny stopy po poraněních, které by svědčily pro násilné konání jiné osoby nebo pro sebeobranu. Ze soudně lékařského hlediska není námitek proti vydání těla k pohřbení.“

PLNÁ POLNÍ A VYHŘEZLÁ PLOTÝNKA

Pítevní sál má jakýsi kontrast v podobě histologické laboratoře (tam probíhalo už popisované přikrojování) a toxikologických laboratoří, kterými mě provádí Ing. Jan Stříbrný. To je asi nejnáročnější část stáže na pochopení, neboť zaslechnu termíny jako tenkovrstevná chromatografie, plynová chromatografie, elektronická knihovna...

Každopádně vězte, že na bázi permanentního odpařování a postupné koncentrace vzorku tu působí drahé přístroje a počítače, však je taky vedení ústavu na zdejší moderní vybavení náležitě pyšné. Některé přístroje pracují takřka „samostatně“, analyzují a prokazují s maximální možnou přesností toxikologicky významné látky jako hypnotika, analgetika nebo psychofarmaka.

Léky, drogy, alkohol – to je zdejší nesváta trojice, věčný refrén posudků z oboru zdravotnictví a odvětví toxikologie.... Někdy ani sami pracovníci laboratoří si nejsou přesně jisti, jakou látku objevili. Neocenitelným pomocníkem se jim pak stává už zmíněná elektronická knihovna, ale taky čtyři veletlusté bichle, obsáhlý rejstřík plný vzorců z organické chemie.

Po návratu z laboratoří se mi dostává dalšího poučení: předmětem zájmu soudních lékařů nejsou jen mrtví a šťastlivci přeživší pokus vraždy. Nedlouho po pitvě hovoří MUDr. Šňupárek s pacientkou, armádní příslušnicí... Utrpěla poněkud nehrdinské zranění, při zvedání plně polní si – lidově řečeno – „hnula se zádama“. Žena už prošla několika zdravotními prohlídkami a na základě souhrnné zprávy doktor Šňupárek posoudí její zranění ve smyslu Vyhlášky Ministerstva zdravotnictví o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění č. 440/2001 Sb.

ZÁHADA STARÁ DEVATENÁCT LET

Ale pak znovu sedíme a povídáme si s doc. Dogošim a MUDr. Šňupárkem o životě soudních lékařů VÚSL ÚVN, o jejich bohaté praxi, o zajímavých kauzách. Ptám se na patologický způsob otevření hrudníku, logicky a podstatně se liší od chirurgického.

Primář Sokol vlastní jako malou relikvii madlo katapultacího zařízení zříceného letadla. Pilot přežil.

Doc. Dogoši brzy pochopí, co moje otázky inspirovalo:

V roce 1990 bylo v pražském průhonickém parku objeveno tělo pohřešované dívky. Vražda nebyla nikdy objasněna, enormní vlnu pozornosti sdělovacích prostředků vyvolal fakt, že pachatel nebo pachatelé vyňali z těla oběti vnitřní orgány. Způsob otevření hrudníku pak připomínal postup pitevního laboranta... Může jít o stopu k vrahovi?

„Já jsem ty snímky viděl, policie se samozřejmě přeptávala i v našem ústavu,“

Ing. Jan Stříbrný analyzuje krev na přítomnost alkoholu.

vzpomíná doc. Dogoši. „Je ale třeba dodat, že neexistuje jediný identický způsob, jakým se při pitvě otvírá hrudník. Já sám jsem si vypracoval svůj, umožňuje mi dobrý pohled pro zkoumání vnitřních orgánů.“

KAŽDÉ SLOVO MÁ VÁHU

Doc. Dogoši pracuje jako soudní lékař už čtyřicet let. „Nemáme na pomoc věšteckou kouli. K naší práci potřebujeme dostat od policie co nejvíc podkladů, jediné to nám umožní odpovědět správně na vyšetřovatelovy otázky.“ Na svá vystoupení u soudu se připravuje velmi pečlivě. „To ale neznamená, že čas od času nedostanu ze strany obhájce otázku, kterou nečekám,“ usmívá se. „Popsal jsem například v posudku úder, který obžalovaný zasadil poškozenému tzv. boxerem. Což se v očích soudu samozřejmě může projevit jako přitěžující okolnost. Obhájce se mě dramaticky zeptal, jak mohu vyloučit, že specifická zranění nezpůsobil třeba prsten... Nemělo cenu pouštět se do sáhodlouhých rozkladů, v tu chvíli musela nastoupit strohá logika: *Jaký prsten? Měl snad obžalovaný na ruce něja-*

ký prsten? Vypovídal snad někdy o tom, že by nosil prsten?‘‘

Podle doc. Dogošiho může být pro znalce nebezpečná jinak standardní a „nevinná“ otázka senátu: *Chtěl byste ještě něco dodat? ‘‘* „Pokud se znalec rád poslouchá a rozhovoří se nad rámec svého posudku až příliš, koleduje si o to, aby ho obhajoba začala takzvaně chytat za slovíčka. A co bylo vyřčeno nahlas, už člověk nemůže vzít zpátky.“

TĚLO POD PEŘINOU

Jistě. Chladná hlava a verbální střídmost se vyplatí. Co ale víření myšlenek až detektivního charakteru na místě činu? Odpovídá mi MUDr. Zdeněk Šňupárek:

„Už cestou na místo činu se musím dívat kolem sebe, každá maličkost může zakrátko získat svůj význam. Dám vám příklad: Na severu Čech se pátralo po nezvěstném Němci, časem bylo jasné, že už hledáme jen jeho tělo.

Cestou k místu nálezu měly kmeny stromů výrazné šmouhy od bláta a zeminy. Člověk ani nepotřeboval moc představivosti, aby se mu vybavil muž otírající lopatu, zalepenou mokřým a hustým sajrajtem...“

Sada pitevních nástrojů.

Nakonec jsme našli i zablácený rýč, v konečné fázi i nedbale zahrabané tělo oběti. Kopání hluboké jámy v mazlavém jílu pachatele otravovalo, už se viděl, jak se projíždí Němcovým bourákem. A taky s ním jezdil před svědky, což byla velká neopatrnost.“

Kooperace mezi soudním lékařem a kriminalistou by neměla startovat teprve nad pitevním stolem nebo při vyhodnocování znaleckého posudku. Například krevní stříkance na listí zespodu, to už je důležitý poznatek, jak asi násilný čin probíhal. Nebo podle podoby zranění usuzují, o jaký vražedný nástroj nejspíš šlo a detektivové se ho snaží na místě činu zajistit. Zjednodušeně řečeno: pokud má poškozený v těle hlubokou bodnou ránu, určitě nehlédáme malý kapesník nožik.“

Muž pracoval na směny v zahraničí a v pravidelných intervalech jezdil domů. Po jednom z návratů nemohl najít svou manželku. Pátrání po nezvěstné skončilo po dvou dnech v ženině domě: „Našli jsme její zetlelé tělo v posteli. Vzhledem k chladné místnosti byl hnilobný proces až překvapivě rychlý...“

Cestou k ložnici objevili kriminalisté na koberci vyražený zub, mou pozornost zas upoutala hnědá obroučka na vaně a několik vlasů v ní. Nakonec jsme zjistili, že zbitou a omráčenou manželku odtáhl muž do vany. Příčinou smrti bylo udušení utopením, především ale sprchoval její tělo velmi horkou až vařící vodou, aby smyl možné stopy. Uložení rozpařeného těla pod peřinu způsobilo rychlý nástup rozkladu těla... Ještě dodám, že v mikrovlne jsme našli upečeného psíka. Nejspíš svou paní bránil, dorážel na vraha a ten se ho vztekle zbavil krutým způsobem,“ dodává

Pod zářivkami pitevněho sálu konzultují prim. Sokol, doc. Dogoši a MUDr. Šňupárek nad jedním z nových případů.

POHŘEB V OBÝVÁKU

(zajímavý případ z praxe soudních lékařů VÚSL ÚVN)

„Mám pořád mámu před očima,“ řekl plačtivě kamarádovi, několik týdnů po smrti své matky, téměř padesátiletý Jaroslav. Svým způsobem to byla děsivá pravda... „Když jsem s Jardou naposledy mluvil,“ vzpomínal rozverně jiný svědek, „choval se úplně normálně. Nevypadal na to, že má babču doma v krabici!“

Případ, na kterém MUDr. Šňupárek a MUDr. Dogoši spolupracovali, byl i součástí přednášky v Muzeu policie. V Ústí nad Labem řešili nájemníci hned tři záhady: Co se to domem vzlíná za divný zápach? Kam zmizela 78letá paní Heroutková? A proč její dospělý syn uvádí rozporné zprávy o jejím osudu? Pošťáček tvrdil, že máma je v lázních, před sousedkou upřímně oplakával matčinu smrt.

6. října 2000 zazvonili u bytu Věry Heroutkové policisté. Nikdo jim neotevřel. Policisté zavolali zámečnicka, aby dveře vypáčil. Sotva se dal řemeslník do práce, otevřel 46letý Heroutek dveře. Muži zákona vnikli do bytu. Kde je vaše matka???, „Vy mně nebudete věřit,“ odpověděl Heroutek.

V bytě ležel dopis na rozloučenou, začínající: *Až budete číst tyto řádky, já už nebudu mezi živými protože já chci jít za mámou a za tátou tam kde je věčný klid...* Kriminalistům byl jedno špatný pravopis, mnohem víc je zajímalo: *Mámino tělo je rozřezané, to jsem udělal, ale musel jsem. Kvůli velkému zápachu je na balkoně v kufru trochu zabetonovaná a zasádrovaná, je na ní písek, ale věřte mi, já jsem ji nezabyl!*

Společně s kriminalisty byl na místě i MUDr. Zdeněk Šňupárek. Mohli se brzy přesvědčit, že si Heroutek nevymýšlí, na malé verandě objevili kufr velikosti 75x50x20 cm a taky nákupní tašku. V té byl asi 5 kg vážící kulovitý předmět, tvarem odpovídající hlavě, obalený sádrovým obvazem.

Pohled na verandu, kde ležel kufr se zasádrovaným torzem těla. (Archiv P ČR)

MUDr. Šňupárek výjimečnou tečku za standardně chmurným případem

Dalo by se vyprávět ještě dlouhé hodiny. Ale čas naší reportážní „stáže“ se nachýlil. Myslím, že mě moje krátké setkání s prací soudních lékařů obohatilo v mnoha ohledech. Ale taky vím, že jsem byl svědkem jen pouhé výšece z mnohavrstevnaté a proměnlivé profese soudních znalců. Jako všude tam, kde tempo práce určuje tékavost života – a nečekanost smrti.

CÍTIL JSEM BEZMOC!

Heroutek pracoval léta jako sanitář v léčebně dlouhodobě nemocných, při své práci nemohl nevidět, jak často dochází za pacienty paní Smrtka. Pak si Heroutek usmyslel, že bude dělat dealera a vytříská z toho majlant. Jenomže jeho nízký IQ předurčil tento záměr ke krachu, Heroutek skončil jako nezaměstnaný a se vši vehemencí své podsadité postavy se hodil staré mámě na krk.

Důchod paní Heroutkové činil něco přes 5000 korun. Platila nájem, elektřinu, ze zbytku jedli. Žili skromně, občas vybylo na nějaké to pivko... Všichni popisovali vztah matky se synem jako láskyplný. Měli jenom sebe... Z přehledu jisté závodní jídelny vyplynulo, že 27. července 2000 si Věra Heroutková vyzvedla dva obědy, druhý den si už pro jídlo nepřišla. Právě v červenci si několika lidem stěžovala na svůj zdravotní stav.

Heroutek vypověděl, že 27. 7. si jeho matka připravovala esusy, on odešel na nákup. Vrátil se asi za hodinu, nebylo zamčeno. Pak uviděl matku, jak leží na zemi na břiše. Otočil ji, pod okem měla čerstvou oděrku, podle všeho se při pádu uhodila o peřinák.

„Řekl jsem si, že mi nikdo neuvěří, že jsem matku nezabil já. A napadlo mě, že musím její tělo někam ukrýt. Že ho musím rozporcovat a zabetonovat. Proč jsem nezabetonoval tělo celý? To by se mi na balkon nevešla. Matku jsem položil na rozkládací stůl v pokoji. Jako první jsem odřízl hlavu.“ Během „práce“ nad matčíným tělem Heroutek neplakal. „To až potom. Cítil jsem takovou zvláštní bezmoc.“

Pítva proběhla 7. října. Soudní lékaři Dogoši a Šňupárek měli k dispozici černou silonovou nákupní tašku, obsahující ženskou hlavu a dále kufřík, obsahující torzo těla. Vzhledem k pokročilému rozkladu těla nebylo možno stanovit příčinu smrti, stejně tak ale neobjevili nějaké smrtelné zranění. Zdravotní stav penzisty Heroutkové v letních měsících roku 2000 rozhodně přirozenou smrt – například selhání srdce – nevylučoval. Jaroslav Heroutek byl nakonec odsouzen za podvod – zatajil matčino úmrtí a vylákal neprávem na poštovní doručovatelce matčín důchod – k trestu čtyř měsíců odnětí svobody s podmíněčným odložením na jeden rok.

Viktorín ŠULC
Foto Václava ŠABEK

Trochu opožděně se pokusím ohlédnout za rokem 2008 a podívat se na to, co nás čeká v roce 2009.

Rok 2008 byl v mnoha ohledech přelomový. Koncem roku 2007 schválila vláda ČR Strategii prevence kriminality na léta 2008 až 2011, při jejímž zpracování jsme vycházeli ze zkušeností odboru prevence kriminality (OPK), které jsme získali v minulých letech.

Velkou změnu přineslo posílení samosprávné role krajů v oblasti prevence kriminality. Krajům byla dána možnost čerpat z dotačního titulu na prevenci kriminality určité finanční prostředky na realizaci vlastních preventivních programů. Kromě toho každý kraj získal dotaci ve výši 200 tisíc Kč na vypracování koncepce kraje v oblasti prevence kriminality.

Další změna se dotkla tzv. preventivních programů měst a obcí. Počet měst, která měla možnost žádat o státní účelovou dotaci na oblast prevence kriminality,

pilířem je Tým pro mládež, v němž jsou fyzicky zastoupeny výše uvedené instituce. A konečně třetím pilířem je suma opatření, která mohou být dítěti, případně jeho rodičům, ukládána. V současné době je do SVI zařazeno 18 měst a další se budou zařazovat v tomto roce. Cílem je celoplošné zavedení SVI do praxe institucí, do jejichž působnosti problematika ohrožených dětí spadá.

Před spuštěním je automatizované zasílání oznámení o dětech, které se dostaly do kontaktu s Policií ČR v jakémkoliv postavení (např. svědek, oběť, pachatel, podezřelý, pohřešovaný...). Tato oznámení budou kontinuálně zasílána místně příslušným orgánům sociálně právní ochrany dětí.

Druhou oblastí, spadající do gesce OPK, je program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi. Původně byl tento program zaměřen na oběti sexuálního vykořisťování, během minulého roku však došlo k restrukturalizaci obětí, takže vedle obětí sexuálního vykořisťování (8) jsou do programu zařazovány i oběti nucené práce (16). Další změnu jsme zaznamenali i v zastoupení pohlaví obětí.

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM 2008 A VYHLÍDKY DO ROKU 2009

ty, se zúžil. Do městské úrovně prevence byla zařazena pouze města s počtem obyvatel vyšším než 25 tisíc. Tato města získala dotaci (50 tisíc Kč) na zpracování své koncepce prevence kriminality a pokud město tuto koncepci zpracovalo a předložilo odboru prevence kriminality, otevřela se mu možnost žádat v dalších letech o státní účelovou dotaci. Města tak mohou lépe preventivní opatření plánovat a jejich realizaci rozložit do více let.

V rámci preventivních programů měst je prioritou zavádění tzv. Systému včasné intervence (SVI) – programu, který je zaměřen na systematickou práci s ohroženými dětmi a jejich rodinami. Tento projekt stojí na třech pilířích. Prvním je vytvoření jednotného informačního prostředí, do něhož jsou zapojeny orgány sociálně právní ochrany, Policie ČR, soudy, státní zastupitelství, probační a mediační služba a externí subjekty, jako jsou školy a školská zařízení, zdravotnická zařízení, nestátní neziskové a charitativní organizace a další partneři. Druhým

Jestliže v předcházejících letech bylo do programu zařazováno téměř výhradně ženy, tak v minulém roce bylo z celkového počtu 24 obětí do programu zařazeno 7 mužů.

V rámci programu nabízíme obětem ochranu, krizovou i následnou pomoc, ubytování a pokud si to oběti přejí, tak i zajištění důstojného návratu do země původu. Našimi partnery jsou vedle policejních složek – zejména pak Útvar pro odhalování organizovaného zločinu a ředitelství cizinecké a pohraniční policie – i Mezinárodní organizace pro migraci, Arcidiecézní charita a La Strada. Činnost těchto neziskových organizací je finančně podporována z dotačního titulu určeného na prevenci kriminality.

V loňském roce přešla do působnosti našeho odboru problematika domácího násilí spadající do gesce Ministerstva vnitra. Během letních měsíců jsme navštívili Intervenční centra, která jsou ze

zákona na pomoc obětem domácího násilí zřízena ve všech krajích. S kolegyňmi a kolegy jsme probrali možnosti, které by mohlo Ministerstvo vnitra Intervenčním centřům (IC) nabídnout. Pokračovat budeme ve vzdělávání policistů, kteří jsou od roku 2007 oprávněni vykazovat na dobu deseti dnů ze společné domácnosti násilné osoby, přislíbili jsme finanční a konkrétní pomoc při vytváření jednotného informačního prostředí pro potřeby IC a v tomto roce jsme vyhlásili dva dotační tituly pro oblast domácího násilí – podpora práce s dětmi jako svědky domácího násilí a resocializační práce s násilnými osobami. Také jsme připravili mediální kampaň zaměřenou na zvýšení citlivosti veřejnosti k případům domácího násilí.

Novým projektem, který jsme v minulém roce vytvořili a ministr vnitra ho koncem roku schválil, je Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech. Tento projekt zahrnuje oblast policejního pátrání, spolupráci s mobilními operátory, médií a veřejnosti a sociálně psychologickou podporu rodin pohřešovaných dětí. Projekt bude spuštěn a pilotně odzkoušen v tomto roce. Ministr vnitra také rozhodl, že bude tématem českého předsednictví EU v rámci mezinárodní ochrany dětí.

V roce 2008 jsme na prevenci kriminality vynaložili cca 80 mil. Kč. Z této částky bylo 54 mil. přiděleno na investiční projekty, 17 mil. na neinvestiční projekty, 2,6 mil. na Systém včasné intervence, 3,2 mil. na podporu a pomoc obětem obchodování s lidmi. Zbývající finanční prostředky byly rozděleny na prevenci korupčního jednání, vybudování databáze pro Intervenční centra, výzkumnou činnost atd.

Co nás čeká v roce 2009? Zejména české předsednictví v Radě EU a samozřejmě pokračování v tom, co jsme dělali v minulých letech.

V rámci předsednictví nás především čeká pořádání dvou zasedání výboru Evropské sítě prevence kriminality. První pracovní jednání proběhlo na zámku Zbiroh ve dnech 3.–5. února. Druhé zasedání uspořádáme ve dnech 2.–4. června. Součástí této akce bude odborná konference na téma “Problematika sexuálního vykořisťování”, konkrétně budeme hovořit o snižování poptávky po sexuálních službách.

Další akcí byla konference k mezinárodnímu projektu „Nadnárodní referenční mechanismus pro oběti obchodování s lidmi v zemích zdrojových a cílových“, který koordinuje Mezinárodní centrum

pro rozvoj migrační politiky (ICMPD). Tato konference se konala ve dnech 24.–25. března v konferenčním sále Ministerstva vnitra v Praze.

A konečně, čtvrtou akcí je expertní konference pod názvem „Nejlepší praxe se systémy včasného varování v případech únosů dětí“. Konferenci pořádáme dne 19. května v Kongresovém centru v Praze. Státy, které tyto systémy mají, budou prezentovat své zkušenosti s jejich praktickým využitím. Česká republika také představí svůj Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech. Společným cílem pak bude motivovat ostatní státy EU ke zřízení podobných mechanismů tak, aby mohly být aktivovány v případech přeshraničních únosů dětí na mezinárodní úrovni.

Z již tradičních aktivit budeme pokračovat v realizaci strategií prevence kriminality v krajích a městech, v programu podpory a ochrany obětem obchodování s lidmi. Budeme realizovat již zmíněnou informační kampaň zaměřenou na problematiku domácího násilí a iniciovat vznik projektů zaměřených na práci s dětmi jako svědky domácího násilí a na práci s násilnými osobami. Naším cílem je napomoci vytvoření takových programů a jejich zařazení mezi služby sociální prevence tak, aby mohly být napříště dotovány z Ministerstva práce a sociálních věcí z prostředků určených na tyto typy sociálních služeb. Nadále budeme samozřejmě pokračovat v zavádění SVI v dalších městech a obcích s rozšířenou působností a připravovat centrální platformu SVI, která umožní zavést informační systém SVI na celém území České republiky.

V neposlední řadě bych chtěla zmínit dvě legislativní aktivity. Tou první je příprava zákona o prevenci kriminality a tou druhou je nový zákon o dobrovolnické službě.

Prvním zákonem reagujeme na potřeby praxe prevenci zákonně definovat a činnost pracovníků v oboru prevence zákonem zakotvit.

Nový zákon o dobrovolnictví a dobrovolnické službě také vychází z potřeb praxe, zejména z požadavku nestátních neziskových organizací a dobrovolníků samotných. Cílem změny zákona je ukotvení pojmu dobrovolnictví v rámci právního řádu České republiky, zvýšení společenské prestiže všech dobrovolníků a poskytnutí určitých benefitů za vykonanou činnost.

Na závěr bych chtěla všem našim partnerům a příznivcům poděkovat za pomoc a podporu naší práce. Přeji vám spokojenost, zdraví a úspěch nejen v práci, ale i v soukromém životě.

Jitka GJURIČOVÁ
ředitelka odboru prevence
kriminality MV
Foto Jiří NOVÁK

SIS (Schengenský informační systém) a spolupráce centrální SIRENE je zásadním kompenzačním opatřením za odstranění kontrol na vnitřních hranicích Schengenského prostoru a jedním z klíčových nástrojů policejní a justiční spolupráce v Evropské unii. Je proto přirozené, že pro tuto problematiku je zřízena pracovní skupina Rady EU. Na jednání této pracovní skupiny Českou republiku zastupují a po dobu jejího předsednictví tuto skupinu vedou pracovníci Národní centrály SIRENE Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování (NC SIRENE).

Hned na úvod pro jistotu krátké připomenutí:

Schengenský informační systém (SIS) je společná evropská policejní databáze sloužící především pro pátrání po osobách a věcech. Do SIS přispívají členské státy Schengenského prostoru (22 členských států EU + Norsko, Island a Švýcarsko) a informace zadané jedním státem jsou přímo dostupné všem policistům a dalším orgánům v celém prostoru během několika desítek vteřin. Policisté jsou zásadně povinni konat na základě záznamu v SIS, tj. zadržet osobu nebo zajistit vozidlo, neboť tyto záznamy mají potřebnou právní sílu ve všech připojených státech (např. záznam za účelem zatčení a předání má stejný význam jako evropský zatýkácí rozkaz). SIS je tak velice efektivním (s klidným svědomím lze dokonce říci, že nejefektivnějším) nástrojem policejní spolupráce.

ČR je do SIS připojena od 1. 9. 2007. V roce 2008 NC SIRENE řešila **6 952 zásahů** na cizí záznamy v ČR nebo na české záznamy v cizině včetně téměř 500 zásahů na hledané zločince nebo 65 vypátrávaných pohřešovaných nezletilých.

Centrály SIRENE jsou ústředními místy pro využívání SIS a schengenskou policejní (a justiční) spolupráci. Především zajišťují výměnu doplňujících informací k záznamům na hledané osoby a věci v SIS (od toho zkratka SIRENE – Supplementary Information Request at National Entry) a koordinují opatření k realizaci záznamů (zatčení hledaných osob apod.)

Další informace viz www.sirene.europa.eu nebo www.policie.cz/clanek/narodni-centrala-sirene.aspx

Pracovní skupina SIS/SIRENE, která se schází v Bruselu každý měsíc, má pravidelnou agendu spojenou s fungováním SIS (úpravy systému, číselníky atp.), řeší finanční záležitosti spojené s centrálou SIS (C.SIS) a komu-

nikací síti newSISNET (obojí společně financují členské státy), zabývá se praktickými otázkami fungování a spolupráce národních centrální SIRENE (komunikace, výměna formulářů, vytváření jednotných postupů apod.). Spolupracuje s výbory Evropské komise, které se zabývají projektem SIS nové generace, tzv. SIS II (odpovědnost za spuštění a provoz SIS II má EK, nikoli již členské státy). Zjednodušeně lze říci, že pracovní skupina SIS/SIRENE je ústředním SIS a SIRENE, jakkoliv možná více bohužel úřednicko-diplomatickým, než bychom jako policisté potřebovali.

Vzhledem k rozsáhlosti problematiky, kterou se pracovní skupina SIS/SIRENE zabývá, má vytvořena ještě další pracovní uskupení, která jí podléhají:

Pracovní skupina SIS-Tech (řeší technické detaily fungování SIS a komunikace SIRENE) – gestorem zde, vzhledem k ryze technickému charakteru, je Centrála informatiky a analytických procesů PP ČR

CHRÁNÍME EVROPU BEZ HRANIC!

Task Force SIRENE (připravuje detailní podklady pro jednání pracovní skupiny SIS/SIRENE v oblasti konkrétních otázek spolupráce centrální SIRENE a přechodu SIRENE na SIS II – např. aktuálně otázka postupu při vkládání odcizených dokladů, kdy není známo číslo dokladu, nebo políčka pro záznamy k hledaným lodím v SIS II)

Task Force Web SIRENE (připravuje podklady pro webovou stránku SIRENE, kterou provozuje Generální sekretariát Rady; ČR byla od počátku hlavním hybatelem této aktivity)

Training Committee (školicí výbor pro školení operátorů SIRENE; za českého předsednictví se daří poprvé nacházet zdroje pro zajištění školení operátorů ze zdrojů EU – dosud to zajišťovaly členské státy)

S činností pracovní skupiny SIS/SIRENE úzce souvisí i činnost pracovního týmu na aktualizaci tzv. Příručky nejlepší praxe v oblasti SIS/SIRENE (je zařazen pod pracovní skupinu Rady EU Schengenského hodnocení), která stanovuje další podmínky pro využívání SIS a činnost centrální SIRENE (např. časový limit, za který musí dostat policista odpověď při lustraci v SIS, jak musí být SIS a SIRENE

zabezpečeno, že mají být dotazovací nástroje uživatelsky komfortní nebo že komunikace k záznamům v SIS musí probíhat výlučně cestou SIRENE).

Je třeba uvést, že s předsedáním pracovní skupině SIS/SIRENE úzce souvisí i **konference šéfů centrální SIRENE**, tzv. HOS. Tuto konferenci organizuje každé předsednictví, v ČR proběhne počátkem května. Toto jednání je zaměřeno na konkrétní praktické prvky spolupráce centrální SIRENE a výměnu zkušeností o národních řešeních. Pro šéfy SIRENE je to možnost se osobně setkat a probrat, co se daří i nedaří. Závěry jednání jsou pak podkladem pro pracovní skupinu SIS/SIRENE.

České předsednictví v rámci pracovní skupiny SIS/SIRENE uplatňuje několik priorit:

OCHRANA DĚTÍ

SIS a SIRENE jsou jedním z hlavních prostředků, které přispívají ke zlepšení ochrany dětí zejména v oblasti pátrání po pohřešovaných dětech a po pachatelích násilné a sexuální trestné činnosti proti dětem (je-li na ně justičními orgány vydán evropský zatýkácí rozkaz). To, že to funguje, dokazují statistiky

vypátrání dětí i hledaných pachatelů za loňský rok. Na druhou stranu známá kauza pedofila Nováka ukazuje, že Evropa potřebuje sdílet informace o všech pedofilech, nejen o těch, na které je EZR, a zde může SIS pomoci, jakkoliv konečné rozhodnutí není v rukou pracovní skupiny SIS/SIRENE, ale politiků. Aby se spolupráce při ochraně těch nejslabších ještě více posílila, Češi v čele pracovní skupiny připravili a následně vyhodnotili dotazník k této problematice a na jeho základě předložili návrhy na

České předsednictví proto předložilo dokument, kterým se poprvé až na úrovni ministrů dostane informace o úspěšnosti SIS a SIRENE, na druhou stranu dokument vyzývá ministry, aby přijali příslušná opatření. Lze tak doufat, že i u méně urgentních případů budou SIRENE schopny reagovat jako dříve do 12 hodin a pomine jejich permanentní přítomnost.

Se snahou dále zlepšovat spolupráci SIRENE je české předsednictví také velice aktivní v oblasti společného školení pracovníků SIRENE, tzv. operátorů. Ti musí mít značné znalosti nejen národního, ale i evropského a mezinárodního práva, musí výborně ovládat nejen národní policejní systémy, ale i SIS. A zde velice pomáhá společné školení, o jehož zajištění ze zdrojů EU (třeba formou CEPOL) nyní Česko v čele EU usiluje. Koneckonců, o evropské policisty, což lidé ze SIRENE jsou, by se EU měla postarat. Za českého předsednictví to ještě udělá ČR, která organizuje v květnu školení operátorů ze všech členských států (i ještě nepřipojených do SIS) v Praze.

DALŠÍ ROZVOJ SIS

Od doby spuštění SIS se schengenský prostor výrazně rozšířil i vyvinul.

S novou dobou přichází i nové požadavky a potřeby, které by měl SIS plnit. České předsednictví se snaží tyto požadavky mapovat a předkládat konkrétní návrhy na jejich realizaci. Týká se to například sdílení informací o výtržnicích, zejména sportovních chuligánech, kteří ohrožují bezpečnost po celé Evropě, nebo problematika pátrání po pobytu pro justiční orgány za účelem doručování písemností. České předsednictví dělá vše proto, aby potřeby řadových policistů, kteří se potýkají právě třeba s chuligány na stadionech (tedy před nimi), byly naplněny.

Specifickým tématem je pak stavba nového systému SIS II, za kterou odpovídá Evropská komise a která má již několikaleté zpoždění. Tento systém bude znamenat další posun ve spolupráci (bude už obsahovat např. fotografie či otisky prstů). Česká republika jako první předsednictví (potřebnou iniciativu nevyvinulo ani předchozí francouzské předsednictví) předložila konkrétní plán, jak řešit téměř fatální situaci tohoto projektu. Ale to je téma na zvláštní článek a pro kolegy z CIAP a OAMP MV ČR, kteří se o to nejvíce zasloužili.

Na závěr mi dovoluť poděkovat kolegům z NC SIRENE, kteří jednak přímo zajišťují předsednictví, jednak „drží“ každodenní provoz, neboť svou vynikající práci trvale nad rámec svých povinností dávají českému předsednictví potřebnou kredibilitu pro vedení jednání. Poděkování patří i všem spolupracujícím útvaram i resortním a mimoresortním partnerům. Díky již zmíněné, ale i celkově velmi dobré práci všech českých policistů používajících SIS, má Česká republika v Bruselu v této problematice velkou sílu, možná i větší než velké a „staré“ členské státy.

plk. Mgr. Michael WEISS,
NC SIRENE ÚSKPV,
předsedající pracovní skupiny
Rady EU SIS/SIRENE

ČESKÝ PITAVAL

S neskrývanou radostí z Ostravy představujeme zbrusu nový projekt Český pitaval. Tento nezvyklý titul bude náležet všímavým, odvážným lidem za příkladnou pomoc při zadržení či vypátrání pachatelů trestných činů.

Za zrodem nového projektu stála absence okamžitého ocenění neobvyklých případů pomoci v boji s trestnou činností. Různé „hrdinské“ činy nebyly dosud odměňovány vůbec, nebo se situace řešila všemožnými způsoby podle nápaditosti osoby, která si skutku všimla a ocenila jej. „Duchovními rodiči“ nápadu jsou Česká pojišťovna a Městské ředitelství policie Ostrava. „Novorozený“ Český pitaval volně navazuje na dosavadní více než čtyřleté partnerství České pojišťovny a Policie ČR při společném projektu Gentleman silnic. Mimochodem – i Gentleman silnic začínal v Moravskoslezském kraji.

Hned dva nebojácni muži byli 17. 3. 2009 oceněni prvními tituly Český pitaval. Z rukou ředitele Městského ředitelství policie Ostrava plk. Mgr. Tomáše Landsfelda a ředitele ostravské pobočky České pojišťovny Ing. Petra Musila převzali certifikát i odměnu (navigaci) Lubomír Holingr a Tomáš Bartoš.

První muž si sám troufnul zadržet pachatele nebezpečného protiprávního jednání, druhý nelhostejný hrdina sledoval viníka závažné dopravní nehody a vzápětí přispěl k jeho zadržení policisty.

Oba Čeští pitavalové víc než jasně ukázali, že i ve velkém městě se dá všímavostí, včasnou reakcí, rozumnou osobní statečností přispět v boji s kriminalitou. Věříme, že se i nadále budeme setkávat s takovými silnými lidskými vzory, kterým není osud cizích lidí lhostejný. Titul s dárkem v podobě navigace, může napomáhat v hledání „správné“ cesty – inspiračně – i v ostatních koutech naší republiky.

Z podkladů komisařky
Por. Bc. Gabriely HOLČÁKOVÉ

konkrétní

zlepšení národních postupů i SIS (v ČR se tato doporučení odráží, ne možná zcela šťastně, ale přesto, i v novém závazném pokynu o pátrání; již nyní mají pátrači zásadně všechny pohřešované děti okamžitě postupovat také do SIS).

S ochranou dětí souvisí i tzv. CHILD ALERT (dětský poplach), tj. systém na zapojení široké veřejnosti do pátrání po pohřešovaných dětech. Tyto systémy již v řadě zemí existují a jsou mimořádně úspěšné. Centrály SIRENE jsou pro mezinárodní koordinaci těchto opatření optimální, vzhledem ke své ústřední úloze v pátrání v schengenském prostoru. České předsednictví proto navrhuje, aby centrály SIRENE zajišťovaly vyhlásování CHILD ALERT na základě zahraničních požadavků. CHILD ALERT v ostatních státech tak bude v odůvodněných případech cestou NC SIRENE dostupný českým policistům a naopak. NC SIRENE již CHILD ALERT, který by měl být v ČR naplno spuštěn právě v dubnu 2009, již úspěšně použila v lednu při pátrání po chlapcích ze Slovenska, které se tak podařilo vypátrat do 24 hodin od zveřejnění.

ZLEPŠENÍ PODMÍNEK PRO PRÁCI CENTRÁL SIRENE

Po rozšíření schengenského prostoru došlo k výraznému nárůstu počtu záznamů v SIS – nyní jich obsahuje **27, 9 milionů**, i počtu úspěšných zásahů – **za rok 2008 více než 125 tisíc** (o 64 %! více než v roce 2007). Zároveň přibývají další úkoly pro SIRENE, neboť se osvědčily jako efektivní prostředek policejní spolupráce. Bohužel, kapacity SIRENE nebyly adekvátně s nárůstem činnosti posíleny (navýšení operátorů nebylo celkově ani 1%).

ITALSKÁ MAFIE TELEFONUJE PŘES SKYPE

Italští zločinci ve stále větší míře vedou telefonní hovory přes internet a upouštějí od mobilů, aby znemožnili nebo alespoň výrazně ztížili své dopadení. Potvrdili to milánští policisté, podle nichž se lidé zapojení do obchodování s drogami, zbraněmi a do prostituce uchylují k programu Skype, určenému k hlasové komunikaci na webu.

Italští kriminalisté v boji proti mafii, terorismu a korupci hodně sázeli na odposlechy a přinášelo jim to výsledky, uvedl britský server The Register. Ostatně podle německé vědecké Společnosti Maxe Plancka je Itálie rekordmanem v počtu odposlouchávaných

rozhovorů – na sto tisíc lidí připadá 76 odposlechnů.

Mafiáni proto začali více telefonovat přes internet za pomoci technologie Skype, která využívá techniky P2P v oblasti VoIP.

Šifrovaný systém společnosti Skype je hodně složitý a firma jej odmítá sdílet se státními orgány. Systém navíc využívá kapacitu právě připojených počítačů a ne pevných serverů.

Problémy s telefonováním zločinců přes internet mají kriminalisté i v dalších zemích Evropy. Německá policie se pokouší legalizovat použití spyware na počítačích, které používají lidé podezřelí z terorismu. A německá firma Digitask už pracuje na způsobu, jak sledovat komunikace pomocí Skype. Bezpečnostní agentury v USA jsou údajně připraveny zaplatit miliony za technologie, které umožní sledovat hovory přes Skype.

nou z nich je Corner Shot – zbraň, která střílí za roh. Tento samopal s laserovým zaměřovačem má dvě části. Přední se může otáčet ze strany na stranu a skládá se z hlavně, střílečského mechanismu a kamery. Zadní pevnou část tvoří pažba, spoušť, zásobník a monitor. Díky otočné hlavni, kterou lze natáčet až do úhlu 65 stupňů, může střelec zůstat v zákrytu, třeba za zdí – a na protivníka zamíří pouze přední část. Střelba je i tak přesná, neboť cíl je sledován prostřednictvím barevné videokamery s vysokým rozlišením. Střelbu za roh usnadňuje barevný monitor s elektronickými nitkovými kříži. Monitor může být umístěn vlevo či vpravo, v závislosti na tom, zda je zbraň určena pravákovi či levákovi. Při použití nábojů ráže 9 milimetrů je dosah střelby 100 metrů, u ráže 5,7 milimetru do 200 metrů. Kamera v dobrém zaostření zachycuje objekty do vzdálenosti 400 metrů.

PUŠKA STŘÍLÍ ZA ROH

Puška střelící za roh byla v minulosti snem mnoha vojenských strategů. Pokusy o zkonstruování takové zbraně lze vystopovat až do předminulého století.

Během svého vývoje prošel tento vynález řadou technických variant. Jed-

Corner Shot byl vyvíjen v reakci na stupňující se teroristické útoky a právě jako zbraň proti terorismu má v budoucnu sloužit. Je určen speciálním vojenským jednotkám (např. britské

EU SLAVILA EVROPSKÝ DEN LINKY 112

Komise EU spolu s Radou a EP vyhlásila 11. únor Evropským dnem linky 112. Cílem tohoto rozhodnutí je rozšířit povědomí o lince a přimět vnitrostátní orgány členských států, aby zvýšily mnohojazyčnou obslužnost jednotného tísňového čísla.

Jednotné číslo evropského tísňového volání 112 bylo zavedeno v roce 1991, aby se zlepšil zejména osobám na cestách přístup k záchranným službám. Od roku 1998 vnitřní pravidla EU nařizují státům zajistit bezplatný provoz linky jak z pevných, tak z mobilních telefonů. Číslo 112 ve většině členských států Unie doplňuje vnitrostátní číslo tísňového volání, ale v Dánsku, Finsku, Nizozemsku, Portugalsku, Švédsku a Rumunsku je hlavní vnitrostátní linkou.

Na tísňové číslo 112 je možné se dovolat jak z pevné linky, tak z mobilního telefonu ve všech členských zemích EU. Ve skutečnosti ale často dochází k problémům. Některé země zatím neuvolnily finanční zdroje k tomu, aby se volající mohl dorozumět s operátorem v požadovaném počtu jazyků. V jiných členských státech zase není zajištěna odpovídající technologie k určení místa volajících z mobilního telefonu. Problémem ale je, že v mnoha zemích lidé ani nevědí, že tato služba existuje.

Zavedení jednotného čísla 112 má občanům usnadnit řešení problematické situace v zahraničí. Bez ohledu na to, kam jedou, musí si pro případ nouze pamatovat jedno jednoduché číslo. I když funguje již několik let, občané stále spíše používají čísla, na které jsou zvyklí ze svých domovských zemí.

Komise vyhlásila spolu s Radou a EP 11. únor Dnem linky 112, aby se o ní rozšířilo povědomí a vyvinul se větší tlak na vnitrostátní orgány členských států s cílem zajistit lepší jazykovou vybavenost pracovníků tísňové linky 112.

Průzkum Eurobarometru pro Komisi totiž ukázal, že tři z deseti volajících na 112 narazili na jazykové obtíže. V 21 členských státech přitom funguje 112 v angličtině, ve 12 členských státech také v němčině a v 11 ve francouzštině.

Průzkum dále ukázal, že 94 % občanů EU si myslí, že je užitečné mít jedno dostupné číslo ve všech členských státech Unie. Velké rozdíly panují v povědomí občanů o existenci linky – 3 % v Itálii a 58 % v ČR. Linku 112 propagují všechny členské státy, avšak různým způsobem. Se 112 se mohou cestující setkat na nádražích a letišťích v ČR, Belgii, Estonsku, Irsku, Nizozemsku a Řecku. Čtvrtina evropských občanů již zavolala v posledních pěti letech na linku tísňového volání alespoň jednou.

Komisárka pro telekomunikace Viviane Redingová k jednotné lince tísňového volání 112 řekla: „Máme jednotné číslo tísňového volání, které funguje pro každou tísňovou situaci a každý členský stát a každého občana, který ho potřebuje. Je ale nepřijatelné, že o lince 112 ví méně než čtvrtina občanů a že zahraničním návštěvníkům, kteří na linku 112 zavolají, brání v komunikaci s operátorem tísňové služby jazykové bariéry.“

SAS) a policejním složkám rychlého nasazení.

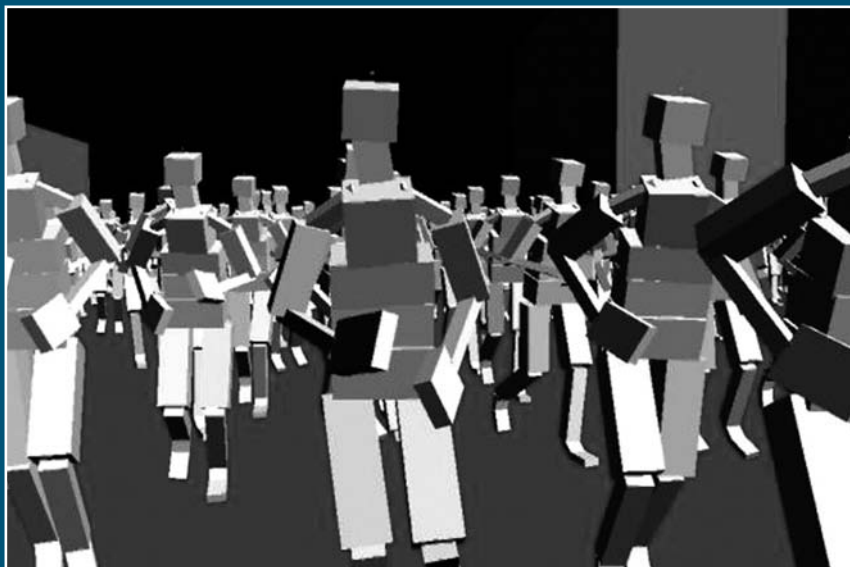
V nábojnicích může být mimo jiné umístěn také slzotvorný plyn a gumové projektily. Zkoumá se rovněž možnost přenášet puškou snímaný elektronický obraz z místa zásahu do veličícího centra

85LETÝ STAŘÍK POULIČNÍM ZÁVODNÍKEM

Důchodci nepatří k právě oblíbeným skupinám účastníků silničního provozu. Mladším řidičům většinou leze na nervy, že penzisté za sebou vytvářejí dlouhé kolony a nestíhají sledovat rychle se měnící podmínky v okolním provozu. Přinejmenším z toho prvního rozhodně nelze obviňovat pětáosmdesátiletého dědečka z Kanady, i když s tím sledováním provozu na tom stařík není nejlépe: policejní seržantka Woolleyová s úžasem sledovala, jak se okolo jejího – označeného a s majákem na střeše – služebního vozu prořít Oldsmobile Intrigue, jako by se nechumelilo. Policistka se okamžitě pustila do pronásledování. Oldsmobile divoce klíčkoval mezi auty, a když to šlo, ostře zrychloval. Podle seržantky jel i 100 mil za hodinu (161 km/h) a řidič se choval, jako by o pronásledujícím policejním voze vůbec nevěděl.

A také nevěděl. Když auto konečně zastavilo, rozzlobená policistka překvapeně zjistila, že za jeho volantem sedí kmet úctyhodného věku. „Zatracené“ byla prý jeho první reakce. Stařík Wooleyové vysvětlil, že jede do banky, odkud chtěl pokračovat na nákupy.

No, pokud nakonec nakoupil, vezl si zboží domů taxíkem. Jeho auto bylo totiž zabaveno na základě kanadského zákona o pouličním závodění. Podle něj se za pouličního závodníka považuje i jeden jediný řidič, pokud překročí nejvyšší povolenou rychlost o více než 50 km/h. Auto provinilce si v takovém případě odpočine sedm dní na policejním parkovišti, řidičák dotyčného setrvá po stejnou dobu v policejním šuplíku. Posléze následuje soud, který může udělit pokutu až do výše 2000 dolarů.

VIRTUÁLNÍ DAV MODELUJE SKUTEČNOU PANIKU

Proč se mírumilovné shromáždění tak snadno promění v běsnící dav? Jak se mezi lidmi šíří panika? A je možno negativním důsledkům takového chování zabránit včasným zásahem nebo architektonickými úpravami míst, na nichž se lidé shromáždí? Odpovědi na podobné otázky hledají počítačové modely lidského davu.

Chování davu se špatně studuje, protože vědci nemohou dělat stejné experimenty jako jejich šťastnější kolegové, zabývající se buňkami nebo např. koloniemi živočichů. Není možné jen tak shromáždit tisíce lidí do omezeného prostoru a začít volat: „Hoří!“

Mnohé zákonitosti lze odhalit studiem fotografií a videozáznamů pořízených v reálných situacích, ale v takových případech vědcům zpravidla chybí informace o přesném složení davu. Není také možné zopakovat stejnou situaci s nějakou drobnou změnou a sledovat, jak se tato změna projeví na chování lidí.

Paul Torrens z Arizonské státní univerzity se spolu s kolegy pokouší simulovat chování davu v počítači. Je si vědom náročnosti takového snažení: „Davy jsou komplexní, adaptivní systémy, které se mohou jevit jako chaotické, ale je v nich skrytý řád. Projevují se v nich geometrické vzory založené na interakcích mezi lidmi a jejich okolím. Je téměř nemožné je realisticky modelovat.“

Torrens své modely buduje zdola nahoru. Základem algoritmů, které virtuální dav ovládají, jsou různé druhy interakcí mezi základními jednotkami davu, reprezentujícími jednotlivé lidi. Každý „člověk“ v modelu disponuje „mozkem“, který mu umožňuje specificky reagovat na okolní dění. Reakce se mohou v průběhu času měnit podle toho, jak se vyvíjí situace. Vědci přitom mají detailní informace o všech simulovaných jedincích v kterémkoli okamžiku.

Takový virtuální dav může být předem „nastaven“ tak, aby odpovídal reálným situacím. Vědci mohou určit charakteristiky jednotlivých prvků a simulovat například různé osobnosti – alespoň ve zjednodušené podobě. (Jinak se bude chovat dav zakřiknutých introvertů, jinak tlupa opilých fotbalových výtržníků.)

Díky modelům Torrensův tým například zjistil, že v davu se překvapivě rychle šíří nonverbální informace. Důležitou roli hrají výrazy tváře i zdánlivě nedůležité pohyby. I jediný člověk přítom může snadno nastartovat řetězovou reakci, která rychle zasáhne celý dav. Chování davu naopak zpětně ovlivňuje jeho jednotlivé členy. Negativní příklady „davové psychózy“ jsou dobře známy, ale dav může působit i pozitivně. Mírumilovné shromáždění dokáže za určitých okolností potlačit agresivitu nebo jiné asociální chování jednotlivců.

„Psychologie davu může fungovat jako pozitivní, uklidňující síla. Jen o ní nejsme zvyklí takto uvažovat, protože takové situace se zpravidla neobjevují ve večerních zprávách,“ říká k tomu Torrens.

Výsledky počítačových modelů mohou být užitečné pro policii, pro organizátory větších shromáždění, ale teoreticky najdou uplatnění i při plánování městské zástavby, protože umožní určit, jaké architektonické uspořádání je schopno negativní působení davu omezovat.

Výzkum je však teprve v počátcích. Torrensův tým se snaží kalibrovat modely pomocí dostupných dat z reálných situací. Než je bude možno využít v praxi, bude třeba získat jistotu, že odpovídají skutečnosti a že je na jejich výsledky spolehnout.

**Dvoustranu připravil
Jaroslav LINHART**

VRAŽDY V MOSKVĚ

Začátkem února se novináři na tiskovce v Moskvě dozvěděli z úst šéfa odboru vyšetřování hlavního města Moskvy pana Baretu, že denně jsou ve městě zavražděni v průměru tři lidé. V minulém roce bylo vyšetřováno 988 případů úmyslné vraždy, asi 80 % bylo úspěšně objasněno.

Na druhé straně znatelně narostl počet znásilnění, a to o 25 %, přičemž objasněnost naopak na 73 % poklesla. Smutné je, že mezi oběťmi jsou i děti. Zhoršení některých loňských ukazatelů přičítá Baret i nárůstu počtu trestných činů, jichž se dopouštějí migranti, přijíždějící do Moskvy nelegálně a žijící tam bez registrace bydliště. 70 % z 530 případů znásilnění a 40 % vražd se dopustili právě lidé, kteří v Moskvě trvale nežijí. Neroste ale jen počet trestných činů, jichž se dopouštějí migranti, ale i těch, co jsou páchany na nich. Takových případů bylo za loňský rok 80, přičemž akтеры jsou jak organizované bandy nacionalistů, tak i neorganizovaní „naci“, kteří se domlouvají na jednotlivých akcích přes internet.

Například za zinscenoovanou popravu Tádžika dostal Maxim Marcinkevič 3,5 roku od moskevského soudu. Marcinkevič je v Rusku považován za vůdce neonacistické organizace Format-18. Byl uznán vinným z vyvolávání národnostní nesnášenlivosti. Původně byl odsouzen na tři roky za vyvolávání hesel, směřujících k rozněcování národnostní a rasové nesnášenlivosti. Nyní byl souzen za další trestný čin, souhrnným trestem za oba je pak zmiňova-

ný výrok soudu. V případě zinscenované popravu vystupoval ještě Art'om Zujev, který dostal 3 roky podmíněně.

Jak soud prokázal, Marcinkevič v červnu 2006 založil skupinu, v níž byly přesně rozdělené role a pevně stanovené vztahy. Jejím členem se stal i Zujev. Tehdy také došlo k tomu, že jak obžalovaní, tak další blíže neustanovené osoby, celkem asi 20 lidí, zinscenovali popravu tádžického drogového dealera. K zaznamenání aktu si dokonce přizvali i novináře. V rozsudku se uvádí, že při páchání uvedeného činu byli oblečeni do hábitů americké rasistické organizace Ku-Klux-Klan. Jako důkazní materiál byly předloženy také natočené záznamy přítomných novinářů. Po provedené lingvistické expertize bylo prokázáno i to, že v různých vyjádřeních, která doprovázela „popravu“, byly obsaženy výzvy k násilným aktům proti „nepřátelům bílé rasy“.

Z rozsudku se dále dozvídáme, že již v 9. třídě se stal Marcinkevič skinheadem, později nechal školy a začal nadšeně propagovat nacistické názory, dokladují to i jeho nesčetná televizní vystoupení, v nichž hlásal

mimo jiné, že v Moskvě by měli žít jen Rusové.

Na zmíněné tiskovce se Baret nakonec zmínil i o nárůstu počtu korupčníků v Moskvě, mezi nimi dominují právě pracovníci orgánů ministerstva vnitra. Baret v tomto ohledu konstatoval, že tyto záležitosti mají převážně latentní charakter, což se týká obzvláště úplatných advokátů.

Z ruských internetových serverů
Mgr. Dana SLOŽILOVÁ

MHD – TRŽNICE DROG

Dnešní mráz nemá kaz... To je sice pěkný rým, avšak pouliční prodáváči drog – dealeri – se z tuhé zimy ve Švýcarsku neradovají. A tak začali v Curychu místo na ulici obchodovat v městské hromadné dopravě v domění, že jsou v dopravních prostředcích jednak ušetření nevládnosti počasí a jednak méně polapitelní. Netušili, že správa MHD dopravní prostředky zmodernizovala.

Někdejší velké rudé tlačítko pro ohlášení všech stavů provozní nouze (nehoda, nevolnost řidiče apod.) do centrály bylo nahrazeno dotykovým panelem „touchscreen“. Několik dotekových polí je preventivně vyhrazeno pro zakódované hlášení, že se v soupravě nalézájí výtržníci, opilci anebo se obchoduje s OPL.

Řidič se na několik milisekund dotkne obrazovky a MHD centrále je okamžitě zviditelněno, kde se tramvaj, autobus nebo trolejbus nalézá, a předá se zpráva policii. Ta pak překvapivě často již na příští zastávce na dealery a jejich zákazníky čeká. Pokud vystoupí (většinou nejezdí déle než tři zastávky), kontroluje je venku, a pokud nevystoupí, tak přímo v soupravě MHD – včetně případného zadržení.

Řidič pochopitelně během jízdy sleduje silniční provoz a nemá čas se zabývat vším, co se v soupravě děje. Ovšem vidí, kdo do soupravy nastupuje, a často je také upozorněn cestujícími. Spolupráce centrály MHD a policie v boji proti šíření OPL se osvědčila – drogová scéna se teplu MHD raději vyhýbá a zůstává v mrazivých zákoutích.

Stano R. KRÍŽ

DOPAD SVĚTOVÉ KRIZE NA BEZPEČNOST V ČR

V Praze se 17. února uskutečnila odborná diskuse organizovaná mezinárodní asociací bezpečnostního managementu ASIS International, jejímž cílem bylo odhadnout vliv hospodářské recese na bezpečnostní sektor a vývoj kriminality v České republice. Účastníky panelu byli zástupci ČNB, ministerstva vnitra, skupiny ČEZ i soukromého sektoru. Shodli se především na tom, že ekonomická krize bude pro některé bezpečnostní sektory příležitostí, v nárůstu kriminality ale může být i nebezpečnou hrozbou.

Vedoucí úseku krátkodobých prognóz ČNB **Radek Šnobl** na úvod účastníkům přiblížil, jaký vývoj očekává centrální banka v nejbližších měsících. Z hlediska bezpečnosti bude mít vliv růst nezaměstnanosti, a to až k 8 %. To pocítí především regiony, ve kterých je silná vazba na omezený okruh velkých zaměstnavatelů.

Ředitel odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ČR **Martin Linhart** zdůraznil, že podle statistiky ze čtvrtého kvartálu 2008 neočekává ministerstvo dramatický nárůst kriminality jako důsledek krize. Problémy mohou nastat v souvislosti s propuštěnými zahraničními pracovníky, kteří se ocitnou bez prostředků a mohou se stát součástí organizovaného zločinu. Tuto tezi podpořil také generální ředitel agentury ABL **Vít Bárta**, který uvedl, že podle dlouhodobých průzkumů v době recese vždy roste spotřeba cigaret a alkoholu – což jsou prodejní komodity především vietnamské menšiny.

Generální ředitel Securitas ČR **Michal Kuník** jako první uvedl, že krizi vnímá jako příležitost pro bezpečnostní průmysl. „V době ekonomického růstu byl nedostatek bezpečnostních pracovníků a byli drazí, nyní je lidí dostatek, jejich cena klesá a snižuje se také fluktuace, neboť si lidé práce více váží.“ uvedl Kuník. Oproti ministerstvu vnitra však očekává, že krize bude mít vliv na kriminalitu, a to především v oblasti zaměstnanecké kriminality. Ta je oblastí, která uniká policejním statistikám, neboť je málokdy oznámena – ať už kvůli chránění „dobrého jména“ firmy, nebo proto, že vedení má pocit, že problém dokáže vyřešit samo. Například podle rozsáhlého průzkumu asociace vyšetřovatelů podvodů ACEF stouply ztráty podniků způsobené vlastními zaměstnanci v posledních dvou letech ze 4 % na 6 % z celkového obrátu těchto firem, což je v absolutních číslech alarmující hodnota.

Také podle **Víta Bárty** z ABL lze v krizi vidět příležitost či výzvu – přijde větší poptávka po kvalitě a umožní vyniknout těm lepším a kvalitnějším. Bárta důrazně varoval před podceňováním bezpečnosti v tomto období. Zdůraznil nutnost rychlé a flexibilní komunikace. „Bylo by chybou, chovat se v době krize podle statisticky daných standardů. Je potřeba vyhodnocovat situaci a reagovat podle aktuálních potřeb. Podcenění bezpečnosti se v této době může stát velkou konkurenční nevýhodou.“

Bárta také uvedl, že v období krize není potřeba vymýšlet nové produkty a postupy, ale naopak se věnovat progresi těch, které jsou již známy, ale moc se nevyužívají – například jeden z účinných nástrojů prevence v personální bezpečnosti, tzv. Pre-Employment Screening, tedy důkladné ověření minulosti nových uchazečů o zaměstnání.

To by mohlo snížit i interní kriminalitu, před níž varoval také

ASIS International is the largest organization advancing the security profession worldwide...

Tomáš Kafka, manažer úseku investigativních služeb a řešení sporů společnosti Ernst & Young. Své obavy demonstroval na tzv. trojúhelníku podvodu, jenž má tři vrcholy – motiv/tlak, příležitost a odůvodnění. U všech tří aspektů se dá v období rostoucí krize očekávat jejich prohloubení.

Negativněji vidí budoucnost ředitel společnosti Colsys **Václav Kopal** ze sektoru technických bezpečnostních služeb. Obává se omezení investic ve stavebnictví, které sektoru technologií může způsobit značné ztráty, což potvrdil i analytik ČNB **Radek Šnobl**. Navíc se zvyšuje riziko korupce, např. při účasti ve výběrových řízeních.

Bezpečnostní ředitel Raiffeisenbank **Petr Lédl** zhodnotil dosaavadní vliv krize na bankovní sektor. Teoreticky lze očekávat zvýšené množství bankovních přepadení, nicméně bezpečnostní komise České bankovní asociace věnuje této problematice v posledních letech značnou pozornost a s tímto fenoménem se jí daří úspěšně bojovat. Bankovní pobočky přechovávají stále menší hotovostní

částky, takže představa, že v každé bance leží velký finanční obnos, je dnes už mylná.

Závěrem lze shrnout, že pro poskytovatele bezpečnostních služeb bude krize příležitostí a výzvou, dokáží-li zachovat kvalitu a zaručit stabilitu. Díky očekávanému bankrotu řady malých poskytovatelů napomůže krize větší průhlednosti trhu.

Krize bude hrozbou, dojde-li k nesystematickému škrtání v rozpočtech určených na prevenci a bezpečnostní opatření a dojde-li k necitlivému propouštění. **Michal Kuník** definoval současnou situaci: „Bezpečnost je jako elektřina. Člověk si všimne, že chybí až ve chvíli, kdy dojde k problému.“

Tisková zpráva ASIS CZ
připravil **Miroslav ZAHÁLKA**,
tajemník ASIS CZ

PRO INSPIRACI?

V Krasnojarském kraji Ruské federace vypracovala dopravní policie příručku „Pravidla silničního provozu pro opravdovou dámu“. Sešitek v růžových deskách opravdová lady v kabelce unese. Obsahuje všehovšudy v 10 bodech rozbor situací, v nichž ženy řidičky na silnicích nejčastěji chybují. Myšlenka vydat takovou příručku vznikla na základě skutečně statistiky, z níž vyplynul narůstající počet nehod, jejichž účastníky byly ženy za volantem. Zástupce náčelníka inspektorátu uvedl, že podstatnou část nehod zapříčinila nevhodná obuv (lodičky s vysokým podpatkem), úzké sukně omezující pohyb ap. Většina žen podle slov policejního důstojníka reagovala na ujistění, že příručka neměla dámy urazit, kladně.

Mgr. Dana SLOŽILOVÁ

Bůh sud', jestli si úplně na začátku zahrála zlomyslná náhoda, anebo jestli se Martin Matocha postavil před obvodní poštu s nějakým záměrem, ale fakt je, že nápad se dostavil vzápětí. Když spatřil zástup poštovních doručovatelek, kterak husím pochodem jednotlivě i v malých hloučcích vychází z postranního vchodu, bleskl mu hlavou geniální nápad.

PENÍZE až do domu

Doručováním zásilek až do domu se v Praze zabývají skoro výlučně ženy, mladší i starší: už léta sice fasují vedle klasické brašny i služební tašku na kolečkách, ale stejně mají co vláčet. Soukromých psaní ubylo, ale o to víc je pošty firemní a úřední, brašny přetékají...

„A hlavně ty baby nosej' prachy,“ pravil Martin Matocha svému synovci Michalu Konečnému, když se téhož dne náhodně sešli v jedné zastrčené herně, na pivo a trochu naděje, že se štěstí usměje a oni přijdou k penězům.

Jak tak okouněl na jedné z pošt, všiml si totiž vyvěšeného rozpisu, na němž si přečetl, které dny nosí doručovatelky důchody. A hlavou mu bleskl geniální nápad: proč by je nemohly donést i jim? Peníze totiž byly to, co potřebovali ze všeho nejvíc a už hezky dlouho. Oba, strýček i synoveček, skoro současně vypadli z doposud vcelku příjemných zaměstnání: Matochovi tudíž nadávala zákonitá choť, Konečnému zase máma, již se tak zcela a úplně znovu octl na krku a nepřispíval už na společnou domácnost ani těch pár stovek, co s mnoha vzdechy dával dřív.

Ohledně množství peněz, jimiž podle jejich představ poštácké brašny listonošek přetékaly, se ovšem synovec a strýček dosti mylili. Začátkem let devadesátých opravdu ty uštvané ženy roznášely dost vysoké částky, ale několik surových přepadení a totálních oloupení šéfy české pošty přece jen poučilo. Ve snaze snížit riziko, když už vyloučit je zcela bohužel nelze, se zavedly nové poštovní poukázky, jejichž zaslání není spojeno s fyzickou

donáškou peněz až do domu. A část důchodců se podařilo přesvědčit, že nechat si měsíční penzi zasílat na účet je i pro ně pohodlnější a bezpečnější, část si v určené dny dochází na nejbližší poštovní filiálku. A tak doručovatelky nosí důchody jen v opravdu odůvodněných případech, lidem nemocným a nepohyblivým. K tomu připočteme pár peněžních zásilek v hotovosti, a hotovo. Valnou část objemné poštácké brašny dnes proto tvoří listovní zásilky, obyčejné, jež se vhazují do schránek, a různé typy doporučených, jejichž většinu poštáčky vláčejí i při zpáteční cestě. Jen málo adresátů se jim podaří zastihnout doma a tak jim musí vypsát oznamovací lístek a dopis uložit na dodací poště.

„Tak kterou?“ zasmál se nervózně Michal Konečný, když dva dny po setkání v hospodě seděl se strýčkem v jeho omšelé octávii v postranní uličce před poštou. Z místa, kde parkovali, měli báječný výhled na její zadní vchod, jimž dovnitř chodili a teď právě vycházeli zaměstnanci. Tedy, nyní zaměstnankyně. Listonošky.

„Těch ale je,“ vydechl Martin Matocha. „Ani jsem netušil, že jich je tolik!“ Z obvodní pošty se vydávají na obchůzku všechny doručovatelky z obvodu, když si předtím převzaly na třídně nahrubo roztríděné zásilky pro svůj rajon a v klidu a teple si je roztrídily detailně: podle jednotlivých domů.

Teprve když mají tohle hotovo, vyřázejí do ulic, buď rovnou na pěší obchůzku, anebo na tramvaj, jež je zaveze do vzdálenějších rajonů doručovacího obvodu.

Jak oběma mužům nemohlo uniknout, ves-

měš se jednalo o ženy. Povolání poštovní doručovatelky je zdánlivě prosté, vyžaduje hlavně zdravé nohy a trochu fištróny. Jako takové není zrovna moc ceněno, plat přitahuje nepříliš zájemkyň a fluktuace je značná. Za každého počasí strávit mnoho hodin v ulicích, ať prší, sněží či praží slunce, navíc s těžkou brašnou přes rameno a pojízdnou taškou po boku. Chlapy taková práce nevábí vůbec, snad jen výjimečně nějaký důchodce to zkusí, ale nevydrží dlouho: spíš přejde na balíky, ty se aspoň vozí autem.

Takže většinu pražských listonošek tvoří ženy lehce středních let, mámy od rodin, po mateřské se dvěma či třemi dětmi, jejichž domácnost neutáhl manželův plat a ony se rozhodly jít dělat: za nemnoho, ale jistých! Mladé dívky jsou spíš výjimkou, ženy před penzí taky. Práce doručovatelky je dřina.

„Tamhleta?“ nadhodil Michal.

„A proč zrovna ta?“ opáčil Martin.

„A proč zrovna ta ne?“

„Dobrá odpověď,“ zazubil se Martin – jako v televizi.

Dívali se za vyhlédnutou doručovatelkou, jak mizí za rohem, a Michal nastartoval motor. Rozjeli se, jeli ale pomalu. Potřebovali zjistit, kam má dotyčná namířeno: jestli k tramvajové zastávce, anebo hlouběji do ulic za poštu.

Paní Helena Koubová se už nikdy nedozvěděla, že onoho dopoledne jen náhodou hraničící se zázrakem unikla loupežnému přeпадění. Aníž o to jakkoli usilovala, ztratila se prostě v ruchu dopoledne nezkušeným stopařům z očí. Najednou byla pryč! Zřejmě zašla do

některého z domů a zdržela se tam déle, než Michal s Martinem předpokládali. A tak jeli dál a než se jim povedlo obrátit, nebylo po listonošce ani vidu ani slechu, tak se zkusmo ještě trochu vrátili, ale štěstí jim nepřálo. Zmateně kroužili ulicemi, díky jednosměrkám a taky tomu, že tuhle čtvrt' zrovna důvěrně neznali, se dostávali jinam, než si přáli. A pak spatřili na rohu povědomou siluetu ženy – v pošťácké uniformě, s brašnou a pojiždnou taškou v ruce.

„No vida, máme ji!“ zajásal Michal.

„Jo, ale tohle je jiná baba,“ opravil ho Martin, jenž měl na lidi lepší paměť.

„A není to nakonec fuk?“ zasmál se nervózně Michal. „Tahle ulice je navíc klidná, žádní lidi nabližku. Zaparkujeme a vlítne na to, ne?“

A vlítli. Za pět minut už uhaněla octávie se zabláčeným registračním číslem nepředpisovou rychlostí k centru velkoměsta a zatímco Martin řídil, Michal šacoval ukořistěnou kabelu. Vyšlo to! Teď zbývalo spočítat, kolik jim akce vynesla. A taky začít myslet na další.

Paní Milada Červinková postupovala metodicky ulicí U České družiny v Praze 6. U pošty byla zaměstnaná už deset roků a svůj rajon znala jako svoje boty. Slychala sice o několika přepadení listonošek, ale jí se ani v náznaku nestalo nikdy nic. Až do onoho pondělí 20. listopadu: okolo desáté hodiny zamířila k domu číslo 22 a jen tak letmo zaznamenala, že u chodníku před domem parkuje notně špinavá škodovka. Pomyslela si, že majitel vozu je zřejmě čuně: její muž by nikdy nepřipustil, aby jejich auto bylo tak špinavé. Dva muži, stojící na chodníku vedle auta, malinko ustoupili, aby mohla projít – ale ve chvíli, kdy se je chystala minout, jí jeden z nich surově vrazil cosi tvrdého do boku. Ohlédla se a nevěřila vlastním očím: pistole.

„Naval prachy,“ řekl dotyčný.

V té chvíli paní Červinková zakopla a upadla. A druhý z chlápků popadl řemen její brašny, serval jí ho z ramene – a než stačila vykřiknout o pomoc, oba muži naskočili do té zabláčené octávie a už uhaněli. Ještěže jí nevzali mobil, ten nosila v kapse bundy: ze zvyku, ne že by byla tak mazaná. Když se aspoň trochu vzpamatovala, zavolala na policii a na poštu: aby věděli, co jí postihlo.

Ve středu téhož týdne vzhazovala poštovní doručovatelka paní Strnadová dopisy do schránky na domě číslo 29 ve Štěpánkově ulici v Praze 5. Zasllechla, jak u chodníku staví auto, brzdy zakvičely. Nevěnovala tomu pozornost, ale když se otočila a chtěla přejít k dalšímu domovnímu vchodu, zjistila, že jí cestu blokuje urostlý chlap a v ruce drží pistoli. Neušlo jí, že zbraň je stříbrná, jen vršek byl černý.

„Dej sem prachy,“ houkl na ni svalovec.

Zkusila křičet o pomoc, ale najednou se u jejího boku objevil další chlap a nožkem s malou zahnutou čepelí jí zručně přeřízl popruh brašny. Oba mužští pak utekli k autu, stříbřitě špinavé octávii, nasedli a vypálili z místa. Motor asi prve nechali běžet, protože paní Strnadová si nevzpomínala, že by slyšela startér.

Pak se čtyři dny nestalo nic. Čtvrtek, pátek, víkend. Až další pondělí, a zase na šestce, na křižovatce Vokovické a Lužné. Doručovatelka, jež tam přicházela, si všimla muže, který stál za živým plotem: neschovával se, ale civěl jejím směrem. Zpomalila, ale důvod k útěku necítila. Jenže když došla k rohu, chlápek udělal pár kroků k ní a namířil na ni pistoli: stříbrnou, jako ve filmu.

„Naval prachy,“ řekl stručně a ona si všimla, že za ním je ještě jeden, který má v ruce nůž nebo dýku. Přeřízl jí popruh její brašny, vyškubl jí ji a už byli oba v autě.

„Škoda octávia,“ řekla bez uvažování, když s ní sepisovali výpověď. „Švára ji má taky, a podobnou. Ale meje si ji. Tenhle ne! A taky neměl vzadu espézetku, tím jsem si jistá!“

V té chvíli už byla v pohotovosti kriminálka v celé Praze, na všech čtyřech obvodech. Bylo jasné, že ti dva chlápci z octávie mají značný akční rádius a už se namlsali, jak je loupit snadné. Ale podle odcizených částek – sedmdesát, padesát a zhruba dvacet tisíc – nepochybně se ještě neuspokojili. Budou pokračovat, a může se taky stát, že by od pohružky násilím přešli k násilí skutečnému. Budto si začnou připadat jako mistři světa, anebo naopak: mohou znervóznět, a jestli mají pistoli a nůž, je k zranění, nebo dokonce smrti přepadené krůček...

V pátek téhož týdne udeřil tandem z nemytého auta v ulici Nad Koupadly v Praze 4. A bylo to až k uzoufání stejné: doručovatelka paní Lužická, třicetiletá máma dvou dětí, přichází k parkovišti, vidí dva mužské u zaparkované špinavé octávie, ale nijak jí to nezapálí, jde blíž – až tak blízko, že jí větší z dvojice vrazí pod nos stříbrnou pistoli a praví své prostě: „Dej sem prachy!“

Pozoruhodné je, že pachatelé nezkoušejí předstírat, že jsou cizinci, nemluví s ruským přízvukem, což je docela v módě, a ani se nijak nemaskují. Takže po čtvrtém přepadení má už kriminálka sestaveny docela pěkné identity obou lupičů. Skoro jisté je i to, že auto je stále totéž, a tedy zřejmě jednomu z lupičů patří, jen espézetky jsou buď schválně pod vrstvou bláta, anebo vůbec na voze scházejí. O víkendu se nestane nic, jak jinak, poštovní doručovatelky mají volno a lupiči zřejmě také odpočívají. Ale už v pondělí je tu další přepadení: tentokrát na opačném konci Prahy, ve Velešínské ulici v Praze 9. Listonoška přichází k domu a když se hotoví vho-

dit poštu do schránky, ze zadu ji osloví muž – a pronese neofteľou větu, jíž nelze nerozumět: „Dej mi tu brašnu!“

Pro větší pochopitelnost namíří lupič stříbrnou pistoli a větu zopakuje, pak se na scéně objeví parťák a jeho nůž. Šmik, popruh je vedví a loupežníci odcházejí. Pošťáčka jim ještě stačí povědět, že je diabetička a v brašně má i svůj inzulín, ale ten s pistolí jí poručí, aby držela hubu, nebo že ji zastřelí. Chudák ženská má vybráno raz dva...

Konto škod vzrostlo na čtyřce o padesát tisíc, na devítce o něco přes čtyřicet. Zbohatnout se z toho nedá, ale nemusí přšet, jen když kape. Zdá se, že dva loupežníci našli stálý způsob obživy. Anebo si to aspoň začínají myslet...

„Dobry?“

„Super!“

Martin a Michal se sešli na pár piv a doušek vítězoslavy navíc. Vánoce se blíží a oni poprvé nebudou mít problémy s tím, zač nakoupit dárky. Skutečně bohatým by jejich lup byl k smíchu, ale oni si připadají velmi úspěšní. A vůbec si nepřipouštějí, že už je po Praze bedlivě hledají stovky párů očí. Každá uniformovaná hlídka má jejich identikitový snímek, ale denně je hledají i diskrétní civilisté, muži i ženy, kteří jezdí nenápadnými auty v ulicích a snaží se uhlídat doručovatelky na obchůzce. Jenže kdyby chtěli mít na očích každou, musely by hlídek být stovky. Ale i tak se denně scházejí na poradě desítky kriminalistů, tipují si vhodná místa a vyrážejí do terénu, nenápadně v patách vybraných doručovatelek.

Zbývá jim trpělivost a pevná víra, že policie bude mít štěstí a pachatelé smůlu. S nadějí, že štěstí aspoň někdy fakt přeje připravěným. Vánoce jsou vsutku na krku, ale spousta kriminalistů zatím na nákupy nemá ani pomyslení. Slouží se dnes a denně, oči na stopkách. Až pak v Radotíně, na konci obvodu Praha II, si pozorná dvojice z vozu oddělení hlídkové služby všimne na autobusové zastávce zaparkované octávie, jejíž dvoučlená mužská osádka zřejmě někoho vyhlíží.

Okázale špinavá octávie... Dobře zapamatovatelný markant, ale upřímně řečeno, kolik podobných aut po Praze v plískanicích jezdí? Policisté jdou k vozu. Dva chlapi vpředu, mladší a starší. Vypadají nevinně, ale zjevně jsou z návštěvy trochu nervózní. A náramně se podobají těm z identikitu. A pak jeden z hlídky nahlédne do schránky v přístrojové desce auta – a spatří stříbrnou pistoli s černým svrškem. Hbitě po ní hmátne. Hračka, ale náramně pěkně provedená. A odpovídá popisu...

Když později, už na kriminálce v Nádražní na Smíchově, dělají osobní prohlídku mladšímu z osádky, najdou nůž s ostře broušenou zahnutou čepelí. Jako malovaný!

Pachatelé, Michal a Martin, stráví Vánoce už ve vazbě. Pětinašobná loupež, zadržení těsně před spácháním šesté. Při rekognici v řadě podobných mužů oběti pachatele poznaly, vzápětí se při domovní prohlídce u pachatelů našly tři pošťácké brašny s uříznutým řemenem. A navíc: lupiči se kajicně doznali. Oba až doposud bezúhonní, jeden táta od dvou synů, druhý jediný potomek nedávno ovdovělé matky. Ještě včera docela slušní chlapi...

Jan J. VANĚK

Ilustrační foto Václav ŠEBEK

Protože s Projektem P1000 se začínalo na podzim roku 2006, pak se v současné době nachází na počátku čtvrtého roku své existence. A protože v poslední době se o něm už tolik nemluví jako v jeho počátcích, zašli jsme položit pár otázek muži v této záležitosti nad jiné povolanému, manažeru Petru Židkovi, řediteli odboru Policejního prezidia, který stojí v čele Projektu P1000 od samého počátku a ví o něm ne-li všechno, pak alespoň maximum možného.

vybavení, nakupují se nová vozidla, tak i ti, co až dosud udržovali odstup, shledají, že něco asi doopravdy přinášíme. A dokonce i jim samým. Což byl záměr Projektu P1000 od samého začátku: zlepšit policii, zmodernizovat ji, přiblížit občanům. Aby byla konečně vnímána jako normální služba lidem. **Přečkali jste i nepříjemné zpo-**

Zhruba v půli cesty

X Rekněte mi, máte pocit, že jste-li na počátku roku 4, jste tam, kde jste si v době začátků představovali, že byste chtěli být?

Začátek Projektu P1000 možno označit jako lehký start, nijak dlouho jsme se nechystali, rovnou se začalo pracovat. Takže jsme tušili, že může dojít k různým zdržením a průtahům, že všechno nebude ideální. A pokud k nějakým opravdu docházelo, pak byly v normě. V intencích našich představ. Dnes bych řekl, že jsme zhruba ve fázi, kde jsme na počátku čtvrtého roku být chtěli. Rozhodně nejsme v prodlení. Pokud bychom nastavili osu mezi maximem a minimem toho, co chceme udělat, jsme zhruba v jejím středu.

Měli jste reálnou představu o pracovní zátěži, do níž se pouštíte? Tak velká akce v léta zanedbávané policii neměla a nemá obdobu, tím pádem mohla nést v sobě i problémy, o nichž jste předem sotva mohli mít tušení...

Problémů byla řada a nepochybně jich ještě spousta vznikne. Ale vzhledem k tomu, že celá policie se k projektu postupně přiklonila a bere ho za svůj, tak je dnes mnohem snazší problémy překonávat. Myslím, že výsledky otevřely oči i těm, co pochybovali, nebo co váhali s názorem, a že se dnes setkáváme s podporou nahoře i dole.

Jestli chápu předchozí slova dobře, naráželi jste v počátcích projektu i na odpůrce, že lidský faktor vám vždy „nešel na ruku“?

Když přijdete s něčím novým, a v Česku zvláště, pak se nutně najdete odpůrce, anebo aspoň lidé velmi rezervovaní. Avšak ve chvíli, kdy většina zjistí, že nám jde skutečně o věc a že je za námi brzy kus viditelné práce, že se něco už vybuďovalo a že výsledky lidem přinášejí evidentní zlepšení, že se dostávají služebny, modernizuje se

chybnující útoky některých médií. Dokázalo vás to v tu chvíli otrávit, rozhodit?

Naopak. Čekali jsme, že něco takového přijít musí, protože doma nikdo není prorokem, jak se říká. Navíc v průběhu tak rychlého nástupu musely nutně vzniknout i skutečné dílčí chyby a omyly a nešlo o to je nějak zatloukat, nýbrž odhalit a hlavně napravit. Což se vesměs stalo, a velice rychle. Mediální ohlas takových velkých změn je prostě přirozeným vedlejším produktem a ve společnosti, která hltá informace i dezinformace se stejnou lačností, se s ním musí počítat. A naopak: taková vyvrácená nařčení dosvědčují, že máme nad věcmi patřičnou kontrolu a že se nechováme neehospodárně. I tohle je vlastně zpětná vazba, jež ve výsledku řízení projektu zkvalitňuje. A my se dnes díky kritice snažíme ještě víc centralizovat nákupy komponentů, jež se dodávají do krajů ve větším množství. Tak je tomu třeba u nábytku a množství snižuje nákupní cenu. Mohu prohlásit, že jsme se s cenami nábytku dostali pod úroveň běžných cen na trhu.

Vím, že jste v tom ohledu nakupovali i výrobky z dílen Vězeňské služby? Pokračujete, nebo se to zdrhlo?

Vězeňská služba dodává zařízení do back-office, tedy do zázemí úřadoven. Krajská ředitelství si ho mohou objednávat. Pro front-office, tedy ony recepce, jež jsou nejvíc na očích veřejnosti, je uzavřena rámcová smlouva a Vězeňská služba nesplňovala určité parametry ohledně certifikací nábytku.

Jaké představy máte o letošním roce? Co byste všechno chtěli stihnout? V první řadě počítáme s dokončením služben, jejichž rekonstrukce se rozběhly na sklonku loňského roku a teď je doděláváme,

Ředitel odboru Policejního prezidia Petr Židek stojí v čele projektu P 1000 od samého začátku

a plánuje se dalších sedmdesát služben. Vedle toho je už jistý nákup dalších vozidel pro běžnou službu, tedy v oné úpravě, kterou už lidé znají, ale i v civilní verzi, určené pro kriminálku. Řádově půjde o další stovky vozidel. Nové vozy ještě nebudou v převaze, ale postupně se budou stará auta vyřazovat a nahrazovat novými. Celkově se nakoupí během čtyř dalších let tři a půl tisíce vozidel. S tím, že se nové vozy rozdělují spravedlivě do všech krajů republiky.

Oproti loňsku tedy ještě zrychlíte tempo?

Poněkud ano, rozjždíme řadu projektů. Kupříkladu modernizaci IT prostředí, což znamená vytvoření vnitřního terminálu INFOPOL a POLPOINT. Jde o aplikace nutné vzhledem k zákonu číslo 300 z roku 2008, který nám ukládá používání datových schránek. Nejen policii, nýbrž celé veřejné správě.

Takže to, co mají lidé nejvíc na očích, tedy ony modrošedé recepce, vůbec nejsou podstatou věci: náročnější části jsou laickým pohledům i skryty...

Musíme s občany umět a moci komunikovat i elektronicky, jak velí doba. Technika se řítí kupředu a my zatím jen doháníme zameškané. A policie je největší z organizačních státní správy a musí se podle toho chovat.

Takže lze říci, že Projekt P1000 přechází na první pohled od viditelných vylepšení k inovacím, jež třeba vidět nebudou vůbec, ale stojí neméně a vylepší práci policistů možná ještě podstatněji?

Možná to vypadalo, že jsme v počátcích dělali jen to, co bylo vidět, čeho bylo snadné si všimnout. Ale tak to není. Pracujeme na tom, aby policisté na odděleních dostali daleko lepší podmínky pro práci a s tím souvisí i důraz na nové informační techno-

Na předváděčce nových vozů s lokalizačním a záznamovým zařízením nechyběl ani ministr vnitra Ivan Langer

Policejní prezident brigádní generál Oldřich Martinů v zajetí zvědavých novinářských mikrofonů...

V nových vozech si laik připadá skoro jako v letadle...

Nové recepce působí na příchozí i policisty příjemným dojmem

... a přitom zvenčí jde pořád o docela normální octávii v nových policejních barvách

logie. Máme před sebou ještě čtyři roky práce a máme prostředky, abychom ji dokázali dovést až ke konci.

Říká se, že ambicí policie bude ovšem i vyjít ze služeben a dostat se blíž k občanům, s moderní technikou zajet až mezi ně a usnadnit jim tak potřebný kontakt...

Už v loňském roce bylo ukončeno výběrové řízení na mobilní kontaktní a koordinační centra a první se už objevily ve službě. Letos by měla být uzavřena smlouva na dalších osmdesát. Což jsou špičkově vybavené mikrobusey, které budou využívány v krizových situacích, mají špičkově napojení na databáze a nezadají si vlastně s pevnou policejní služebnou.

Jak je to s čerpáním evropských fondů?

Máme ve schvalovacím procesu několik projektů, jež by měly z evropských fondů

ných recepcí, druhým jsou mobilní centra. Třetí je terminál INFOPOL.

A čtvrtý, který je zatím ve stadiu příprav, jsme představili v půlce února veřejnosti v Policejním muzeu: jde o takzvaná LZZ, tedy lokalizační a záznamová zařízení, jímž budeme vybavovat nová vozidla. V octáviích budou tři malé kamery, jedna snímá prostor před vozidlem, druhá za ním a třetí je uvnitř, kde může být třeba převážena zadržaná osoba. Jedná se o protikorupční opatření, ale stejnou měrou jde i o ochranu policistů. Aby se předcházelo různým lživým nařčením z nepřiměřených zásahů, jichž není málo. Vše, co kamery a mikrofony zaznamenají, uloží černá skříňka, nepřístupná jakýmkoli manipulacím.

V případě sporu z ní specialista stáhne potřebné údaje. A když je nebude třeba, po třech měsících se záznam automaticky smaže. Avšak nepůjde jen o záznam, signál

z vozu je v případě potřeby možno on-line vysílat do operačního střediska, takže tam uvidí, co se na místě děje, a budou moci okamžitě reagovat.

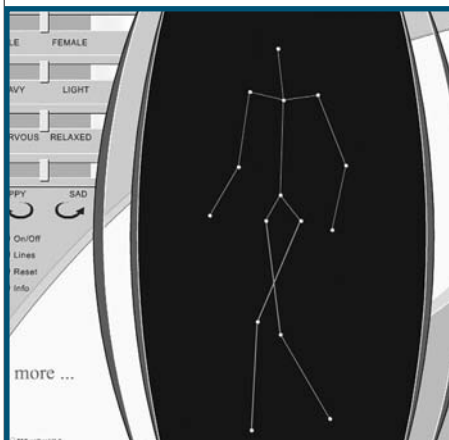
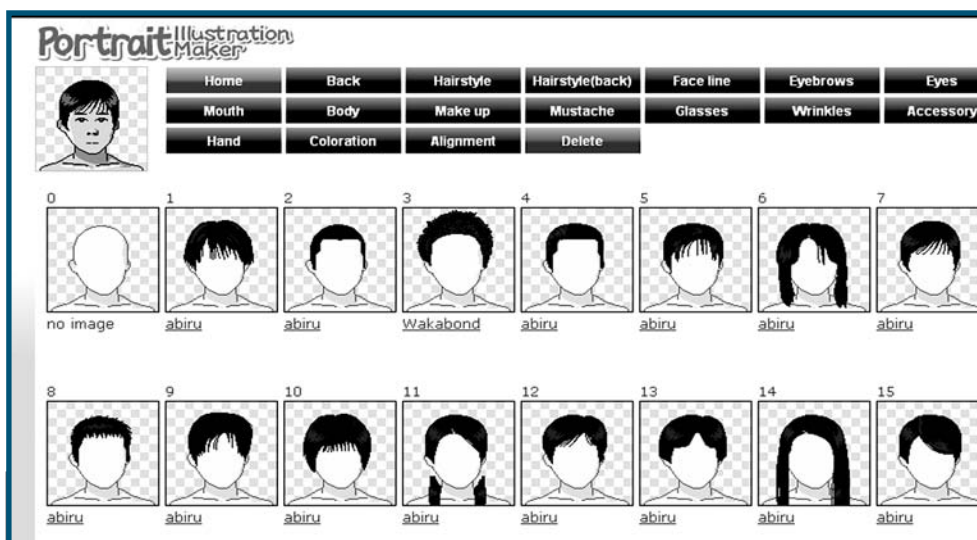
O kolik takto špičkově vybavených vozidel se bude jednat? Desítky?

Přidejte. Tisíc sedm set. Občan, který projedná svou věc v této mobilní služebně, nebude muset už nikam chodit. Vše včetně eventuálního protokolu se vyřídí na místě.

Jak je Projekt rozplánován časově? Tedy, je stanovena chvíle, kdy byste měli ohlásit – hotovo?

Celý Projekt P1000 je rozložen až do roku 2012, kdy by měla skončit i reforma policie. Tím, že na sklonku onoho roku bude naplno fungovat čtrnáct krajských ředitelství. Jednotlivé části projektu budou ovšem končit už dříve, ale na konci roku 2012 bychom měli být hotovi se vším. A já nevidím důvod, proč bychom neměli termín dodržet.“

**Ptal se Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK**

NAŠLI JSME PRO VÁS NA INTERNETU

16

Jaro je tady a svět je hned veselější. Dobrou náladu jste jistě získali hned prvního dubnového dne, kdy jste někoho vyvedli vtipným aprílovým žertíkem. V nevážném a odlehčeném duchu začneme i dnešní internetové setkání a navážeme na minulý pojednání o češtině. Kromě její spisovné verze existuje i řada více či méně rozšířených a více či méně srozumitelných krajových nářečí. Na webu jsme pro vás našli několik naoko seriózních, ale ve skutečnosti zábavných a vtipných stránek věnovaných těmto jazykovým mutacím.

Než pojedete do Olomouce, určitě nebude na škodu prolistovat stránku

www.olomouc.com/hanactina, která se představuje jako „První očebnica hanáčtění na zaročeně hanáckym servu“. Po absolvování dvanácti lekcí budete hanáčtinou mluvit lépe než rodilí Hanáci. Základy valašského nářečí se naučíte s pomocí stránky

www.divadloshod.cz/val.atheny. Najdete zde velmi obsáhlý slovník, přes dvě stovky valašských přísloví (např. „Zlým zlého nezaláčeš“ – zlo zlem nenapravíš) a poučení o místních

strašidlech. Brněnský *hantec* je proslavený, ale porozumět mu, to je velký oříšek. Pomoc nabízí www.hantec.cz, obsahující nejen slovník, ale i praktické aplikace v povídkách a písních. Nechybí ani „brněnské“ odkazy. Takto vyzbrojeni můžete směle vyrazit mezi Brňáky do štatlu.

Policejní práce je z větší části práce s lidmi. Podívejme se na několik webových stránek, které se aspoň okrajově týkají psychologie. Na adrese

www.biotionlab.ca/Demos/BMLwalker.html jsme našli zajímavou animaci. Při spuštění na monitoru vidíme zdánlivě chaoticky se pohybující skupinu patnácti bodů. Stačí však kliknout na tlačítko „Lines“ – body se propojí úsečkami a objeví se krácející postava. Prvním posuvníkem nastavíme pohlaví (*Male* – muž, *Female* – žena), druhým robustnost postavy (od *Heavy* po *Light*). Dalšími dvěma popíšeme duševní rozpoložení (od *Nervous* po *Relaxed*, od *Happy* po *Sad*). Směr chůze postavy nastavujeme klikáním na jednu ze dvou šipek pod posuvníky. Zkuste se pomoci této animace pocívit ve správném odhadu některých vlastností člověka z jeho chůze. Sherlock Holmes nebo Herkul Poirot by jistě takovou možnost tréningu neváhali využít.

Při identifikaci podezřelých vzniká profesionální identikit. Až budete mít besedu se školáky, můžete vysvětlit princip sestavování identikitu pomocí jeho dětské verze na stránce illustraker.abi-station.com/index_en.shtml. Přestože se jedná o výtvar pocházející z Japonska, je k dispozici i v anglické verzi. Navíc je obsluha

tak jednoduchá, že uživatel dokonce nemusí ovládat ani angličtinu. V levém horním rohu je „slepá“ tvář, kterou postupně doplňujeme o vlasy, oči, brýle apod. Stačí kliknout na některé z modrých tlačítek (*Hair*, *Face*, *Eyes* atd.) a ze zobrazené nabídky vybrat tu pravou variantu. Hotový portrét se dá ještě upravit posuvnými jednotlivých prvků: stiskneme tlačítko *Alignment* a zde vybereme *Adjustment*. I když je program určen především dětem, neodolají mu ani dospělí.

Jiná varianta dětského identikitu vznikla v Itálii a najdete ji na adrese www.faceyourmanga.it. Nejprve vyberte jazyk (italština, angličtina), pak klikněte na *START NOW* a poté na *CREATE*. Vyberte tvář mužskou (*Male*), nebo ženskou (*Female*) a pak už je postup obdobný jako ve výše

uvedeném japonském programu. Na závěr můžete hotový obrázek uložit pod vybraným jménem. Při aplikaci tohoto programu můžete narazit na jeden problém: na počítači musíte mít nainstalovanou aktuální verzi multimediálního programu Adobe Flash Player. Na jeho absenci vás upozorní sám program *Faceyourmanga* a nabídne vám možnost jeho instalace. Nevíte-li, jak na to, požádejte o pomoc správce vaší počítačové sítě (nebo si nechejte poradit od svého školou povinného potomka).

V dnešním cestovatelském koutku se z východní Moravy přesuneme až do Kanady. Nebudeme k tomu potřebovat letenku, protože navštívíme tzv. Českou Kanadu – oblast u našich hranic s Rakouskem. Budeme se pohybovat na pomezí Čech a Moravy mezi městy Jindřichův Hradec, Dačice, Slavonice a Nová Bystřice. Z Jindřichova Hradce do Nové Bystřice se můžete svést romantickou úzkokolejkou. Na důkladně zpracované stránce www.jhmd.cz najdete nejen jízdní řád, ale i podrobnosti o historii dráhy, dřívě i dnes používaných lokomotivách, zvláštních službách i turistických zajímavostech v okolí. Dačice (www.dacice.cz) jsou známé nejen krásným empírovým zámekem, ale i užitečným vynálezem z roku 1843 – kostkou cukru. Však jí také dačičtí postavili nedaleko kostela žulový pomníček!

Na jižním okraji České Kanady nezapomeňte navštívit pečlivě udržovanou starobylou zříceninu románského hradu Landštejna. Stránka Starého Města pod Landštejnem www.stareme-stopl.cz poskytuje informace nejen o městě a nedalekém hradu, ale jsou na ní podrobně popsány i turistické trasy v okolí. Určitě nevynechte prohlídku dvou zachovalých úseků československých opevnění. Jeden z bunkrů nedaleko Landštejna je vně i uvnitř upraven do podoby těsně před válkou a slouží jako miniaturní muzeum. Další expozice s bunkry a dalšími obrannými prvky je zřízena západně od Slavonic. Celý kraj je protkán mnoha turistickými trasami, nejznámější jsou Graselovy stezky, popsané podrobně na stránce www.graselovy-stezky.cz. Prohlídku pohádkově působícího renesančního slavonického náměstí (www.slavonice.cz) byste si také neměli nechat ujít. V České Kanadě sice nenarazíte na vlky a soby, ale kulturní i přírodní památky v ní najdete na každém kroku ...

Jaroslav KUSALA

KOMOROUŠ – DNY POTÉ

„Drogy v současné době patří mezi neefektivnější nástroje likvidace člověka, a to jak po jeho fyzické, tak i duševní a duchovní stránce,“ praví se mimo jiné v tiskové informaci ke vzniku specializovaného pracoviště a služby Médea Security s. r. o. – Antidrogová agentura (v rámci významné mediální agentury MÉDEA a.s.)!

Ředitelem nové instituce se stal JUDr. Jiří Komorouš, který se tak ani po odchodu z řad policejní Národní protidrogové centrály – tedy jako civilista – nevzdává boje proti věčným nástrahám smrtelného nebezpečí drog. Neustupuje od aktivního působení proti nebezpečí o to většímu a vážnějšímu než jiná, protože rozahuje své osídlné síť zejména mezi nejmladšími ročníky našich spoluobčanů.

„Hlavní osou projektu je zcela unikátní služba Vypátrej a zachraň, která si klade za cíl pátrání po dětech, které mají problémy s drogami, a pak jejich navrácení zákonným zástupcům. Podstatou služby Drug Free Zone je vytváření sítě podniků, restaurací, škol a podobných zařízení, které se přihlásí k programu minimalizace výskytu drog. Projekt Preceptor cílí na oblast poradenské, školicí a vzdělávací činnosti...“

O aktivity nově vytvořené „obraně síly“ proti drogovému zlu (pokušení?) se hodláme systematicky zajímat a přinášet o nich zhusta „dobré“ zprávy (což může víceméně kdykoliv komukoliv nahradit např. kontakt směrem na: 241 004 589, 241 004 500 či ssva@medea.cz).

/ki/

Na již tradiční výstavě motocyklů na Výstavišti v Praze – v první půli března – potěšila mnohé fanoušky jednotlivých vozidel jako obvykle řada klasických sériových motorek, ale i nejedna parádní sportovní speciál. Policie ČR se prezentovala novou služební Yamahou 1300 (vybavenou mj. radarem na měření rychlosti), kterou na expozici poskytla pražská policejní správa. Tato „nová zbraň“ našich policistů budila velikou pozornost návštěvníků...

/ki/

Foto P ČR

vyhlášení 6. kola dětské soutěže svět očima dětí

Ministerstvo vnitra připravilo již 6. kolo soutěže Svět očima dětí. Tento oblíbený projekt, který organizuje odbor tisku a public relations pod záštitou ministra vnitra Ivan Langera, je tradičně zaměřen na prevenci a vzdělávání dětí ve věkové kategorii 5 až 16 let (především ze základních škol, mateřských škol, dětských domovů, specializovaných škol, zájmových kroužků nebo jednotlivců). Děti pod vedením svých učitelů, vychovatelů a rodičů mohou letos uplatnit své vědomosti, schopnosti, postřehy a nadání ve třech tematických okruzích ve dvou věkových kategoriích.

Soutěžní témata:

1. kategorie: MŠ a 1. stupeň ZŠ

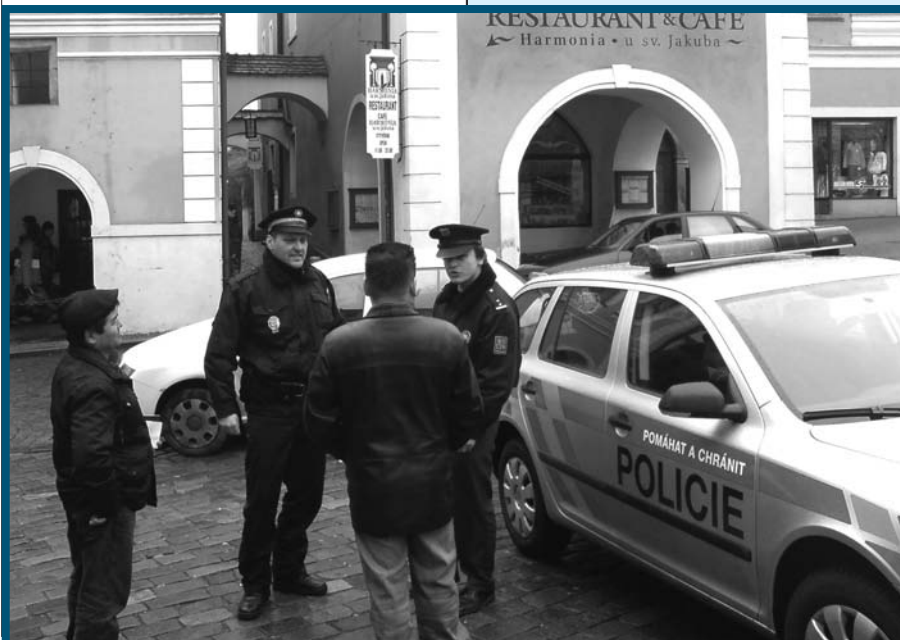
témata: 1. Bezpečně pěšky i na kole
2. Dobrý sluha, ale zlý pán!

2. kategorie: 2. stupeň ZŠ

témata: 1. Mobilní telefony a kyberšikana
2. Chraň své osobní údaje!

- Zasláná soutěžní díla budou hodnocena ve čtyřech kategoriích: Výtvarná (např. kresba, malba, koláž, trojrozměrná díla, fotografie)
- Literární (např. vlastní úvaha, báseň, pohádka, povídka)
- Audiovizuální (např. vytvoření záznamu divadelního představení, šoty, krátkého filmu)
- Výpočetní technika (např. vytvoření webových stránek na dané téma, vyhledávání zdrojů a jejich následné zpracování – např. prezentace daného tématu v Power-Pointu)
- Podrobná pravidla a informační materiály (uzávěrka do konce května...) jsou zveřejněny na internetových stránkách www.mvcr.cz/soutez

Jana MALÍKOVÁ
ředitelka odboru a tisková mluvčí
Ministerstvo vnitra ČR

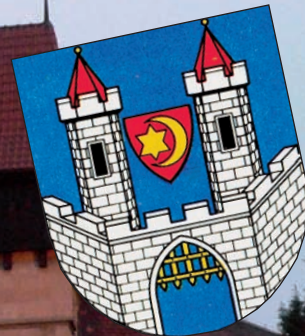
Společné hlídky policistů v ulicích města

Co jsme slibovali, je zde, dalo by se říci jednou větou. V ulicích Kutné Hory již občané mohou spatřit společnou policejní hlídku tvořenou příslušníkem Policie ČR a městským policistou. Policisté společně dohlížejí na veřejný pořádek ve městě a bezpečnost silničního provozu. Využívají tak možnost danou jim uzavřením koordináční dohody policie s městem Kutná Hora.

/da-ve/

Foto P ČR

Popisoval události, jako když vrstevníci informují doma o tom, jak si šli koupit rohlík ke svačině: „Na nádraží, na peronu jsem vlítnul na babu, mohlo jí bejt sedmdesát, osmdesát. Drapnu po její kabelce a vona se těch kširů okamžitě křečovitě drží jako štěnice. Musel jsem s ní clounnout – padla na zem, dupnul jsem jí párkrát na ruku, a vona byla furt na tý tašce pověšená. Byla to její chyba, co se přitom stalo!“

DRZÁ OMLADINA ve starém královském městě

Čtrnáctiletý chlapec, řekjeme mu třeba Freda, zlámal staré paní vícenásobně ruku. Pak si – v dalších dnech – u autobusové zastávky vyhlédl jinou stařenku. V okamžiku, kdy nastupovala do prostředku veřejné hromadné přepravy, opět vystartoval po jejím příručním zavazadle.

„Ta sv... se svýho žebradla zase nechtěla pustit. Musel jsem fakt zabrat pořádnou silou. Vypadla z autobusu zpátky, flákla sebou na zem (zlomila si nohu – pozn. red.), a brašnu pořád zabějčile přitahovala k tělu. Naštěstí jí nikdo z lidí kolem nepomoh’ a mně se nakonec podařilo tašku z ramene babizny utrhnout (stará paní se dosud léčí, vzpamatovává z šoku).“

Do třetice nezletilec zaútočil uvnitř města – dokonce na starší ženu odkázanou na pohyb v invalidním, kolečkovém křesle.

„Ta megera ječela, schovávala si baňoh na břicho. Nemoh’ jsem dělat nic jinýho, než jí předvíst, jakou mám páru. Vozek se hned převrátil a ženská šla po zemi pár metrů za mnou. Než se konečně tý blby brašny pustila...“

Před policisty kluk vyjadřoval spravedlivé rozhořčení. „Kdyby staruchy neblbly, v životě bych jim přece ani stýblem trávy neublížil!“

Kolébka létání na rogalech a padácích, stavební skvosty v městské rezervaci

Louny a okolí. Jsme ve výrazně zemědělské končině, víceméně uprostřed staré dobré české kotliny, poblíž srdce Evropy. Zasahuje sem České středohoří s typickými, např. malíři hojně vyhledávanými, bezmála exoticky působivými, vyvršelinovými vršky. K nejznámějším patří Ranská hora, novodobý ráj bezmotorového létání, Oblík, častý cíl rodinných výletů, podobně jako Červený vrch s vyhlídkovou věží.

Protéká tudy řeka Ohře. Podél ní i od ní směřuje řada cyklotras i „pěšáckých“ turistických cest. S poutavými až pozoruhodnými zastávkami – u kdysi dávno rozestavěného gotického chrámu v klášterním areálu v Panenském Týnci (s průsečíky léčivých energií), u skanzenu v Březně, u Muzea české vesnice v Peruci, či u Oldřichova dubu tamtéž, u Ročovského kláštera, u kostela sv. Jakuba a sloupu Nejsvětější Trojice v Citolibech...

Na dohled máme „státotvorné“ historický Říp, Zahradu Čech s ovocem a zeleninou,

Žatecká brána s částí městského „opevnění“ (Foto nahoře)

mnohé plochy osázené konstrukcemi chmelnic pro pěstování světoznámé pивní ingredience. Jedno jaro na příjemné poznávací návštěvy lounského okolí rozhodně nemůže stačit.

A to zbývá připojit pár poznámek o samotném královském městě Louny:

O jeho počátcích toho jednoznačně příliš nevíme. V polovině 13. století je založili (praví se v odbornějších textech) Přemyslovci, takzvaně na zeleném drnu, na dvou důležitých dopravních tepnách, a to vodní – již zmiňovaná řeka, a zemské – cesta z Prahy do Norimberka či Lipska. Předtím tu ovšem existovala při brodu přes Ohři osada Luna.

Jistějším údajem z následující doby je potvrzení některých městských výsad v roce 1325 Janem Lucemburským (protože „naši milí měšťané lounští svá privilegia lehkomyslně ztratili“). Poté městský celek procházel zajímavým i dramatickým vývojem, po němž do dnešní doby zůstala řada stavitelských památek.

Letmo lze vyjmenovat dominantní, pozd-

Npor. Bc. Antonín Jetenský (vlevo) a npor. Bc. Tomáš Hrbáč – zástupce a vedoucí lounského policejního obvodu

ně gotický Chrám sv. Mikuláše (dokončený roku 1538 dle plánů královského stavitele Benedikta Rejta), části opeňovacích středověkých hradeb s baštami a Žateckou bránou, dům Sokolů z Mor (konec 15. století), starý barokní špitál (z konce století 17.), na náměstí renesanční Daliborku (okresní archiv), původní radnici (dnešní soud v empírovém slohu), novodobější radniční budovu, svérázné loutkové divadlo (z roku 1920), Vrchlického divadlo, židovskou synagogu...

Nejlepší shlednutí vyjmenovaných stavitelských krás se nabízí z kostelní věže.

Dva spolupracující útvary dosud bez kamerových výpomocí

Obvodní policejní oddělení v Lounech (tabulkově ke 30 policistům) zabezpečuje život sedmadvaceti tisíc obyvatel, z toho je dvacet tisíc občanů žijících přímo v historickém městě. Zbytek trvale bydlí ve třech desítkách obcí na ploše kolem 160 čtverečních kilometrů – jak řečeno zejména zemědělských, s chatovými oblastmi, s lokalitami zahrádkářů.

V nedávné historii se i tady odehrálo několik hrdelních trestních skutků (možná v duchu jisté dávnověké tradice – na panoramatické rozsáhlejší perokresbě Loun od Jana Willenberga z roku 1602 můžeme zcela vlevo na návrší za městem spatřit šibenici...).

Na počátku devadesátých let se našla mrtvá mladá paní. Pravděpodobně se opalovala „pod hradbami“, za parkem na levém břehu řeky, násilník ji ze sexuálních pohnutek praštil a vzápětí hodil do vody. Velká pátrací akce vedla k zajištění nějakých věcí v poli, k identifikaci oběti a potom rovněž k zadržení vraha. Byl to recidivista, v minulosti už za sebou znásilnění měl.

O pár let později došlo ke krutě násilnému ukončení života ženy v podniku, kde se upravují nákladní železniční vagony. Ve skladišti přišel spolupracovník za kolegyní, asi opět se sexuálními pohnutkami, ona ho odmítla, bránila se, což jeho rozběsnilo do té míry, že na ni vzal těžkou rozbívačku.

V té samé době, někdy kolem roku 1995 došlo na výjezdu z města ku Praze k loupežnému přepadení a k vraždě zhruba padesátiletého směnárníka. Dva měsíce se intenzivně vyšetřovalo, přesto chyběly významnější stopy. Po třech letech se k mordu přišel ve Slaném pachatel sám přiznat, měli s „podnikatelem ve financích“ nevyřízené dluhy, vysvětloval. A vrah je vyřídil nožem, ošklivý čin zřejmě ale probudil neustále rozdírané – neztížitelné – nečisté svědomí.

Dvakrát se na zlomu tisíciletí také vraždilo v kulisách romantického Červenáku, tedy Červeného vrchu nedaleko za mostem od Dobřenic. Nejprve se tam našel mrtvý člověk v autě, poblíž rybníka pod sezonní restaurací, po roce bylo objeveno druhé „násilně“ mrtvé tělo na cestě z druhé strany vzhůru k vyhlídkové věžičce. Bohužel oba případy zůstávají neobjasněné.

Současná kriminalita svým profilem v Lounech nevybočuje z výčtu obdobných nekalostí ve většině měst někdejšího okresního formátu. Převládají majetkové delikty, krádeže v obchodech, vloupání do vozidel, mizení stavebních materiálů z rozestavěných domků a dalších staveb v přilehlých vesničkách i z rozsáhlejších objektů bývalých (bezpečnostkami nepříliš kvalitně ošetřených) podniků na lounském předměstí.

K tomu se dá dodat, že až na výjimky, je lepší, větší ochota ke spolupráci s policií

Lounské nádraží – jedno z míst „dětského“ zbojnictví

Okolí bývalé cihelny – venkovské zákoutí, kam pravidelně zajíždějí policisté z města (a často „záchytný“ bod bezdomovců s komplikovanějšími životními souvislostmi...)

Starý barokní špitál, architektonická perlička v rekonstruovaném kabátě (nad parkem a nad řekou před branami královského města Louny)

u lidí na venkově. V zimě 2006/2007 se ovšem zadařilo objasnit i ve městě šňůru dobře 20 vybraných sklepů. Jednalo se o drogově závislé „nájezdníky“ z Mostu, brali, co jim pod ruku přišlo, hlavně jízdní kola, nejrůznější nářadí a odložené domácí přístroje. Měli toho opravdu hodně, i doma v Mostě, a policii se vyplatila pohotová výměna poznatků a všemožných dalších informací s mosteckými kolegy.

Někdy se povede do pár hodin objasnit vykradené auto (když celkem známá firma po návratu z výkonu trestu znovu zanechá na místě činu daktylky), jindy vypadá skoro jako zárak zadržení „projíždějícího“ strůjce vykradení bytu (když soused z domácnosti o dvě patra výš poskytne hodně dobrý popis podezřele výmluvného cizího individua v domě).

Stran pořádku v Lounech dlužno přiznat, že velkou roli sehrává partnerská městská policie. I ona disponuje přibližně třicítkou lidí, to, co má v kompetencích, pohotově projednává, nezdráhá se na zavolání příkvačít Policii ČR s podporou. Velké městské akce – jako třeba dění kolem vyhlášené diskotéky Imperium Louny – zvládají „měšťáci“ sami. Na větší opatření – příkladně s kontrolou podávání alkoholu mladistvým – vyrazí obě policie společně.

Trochu „smutek“ pro městskou bezpečnostní situaci představovala nepřítomnost dohlížecího kamerového systému, projekt zajištění kritických míst kamerami je však již na světě – a snad se do konce roku „přidá do služby“.

Výhody a nevýhody blízkých nadřízených vedle snu o budoucí důstojné službě

Lounské policisty vede aktuálně tandem nadporučíků bakalářů Tomáš Hrbáč a Antonín Jetenský.

První (14. rok ve službách „zabezpečení občanů“) je rodákem z Teplic, kde začínal (nejspíš i pod vlivem otce „četníka“)

pochůzkovou službou. Pak se oženil do Žatce a v roce 2000 přestoupil na tamější obvod jako zpracovatel trestné činnosti, dodělal si vysokou školu a od roku 2004 působil ve funkci zástupce vedoucího. Od 1. 3. 2008 vede lounské obvodáky (nedá dopustit na Žatec, kde žije, leč pro krásy Loun taky dost hoří).

Ten druhý (18 odsloužených let) se od časného dětství z Loun nahnul (je na ně patřičně hrdý, možná i lounské pivo by za jinou konkurenci, o žatecké ani nemluví, nevyměnil). K policii se dal, protože mu její práce přišla zajímavá, ale měl – a má – v sobě i trochu správného idealismu, „vyšších důvodů osobního poslání“. První zkušenosti sbíral dva tři roky na místním oddělení, potom přešel na třináct let k lounské kriminálce. Od roku 2006 – protože to bylo potřeba – je na obvodě zpět jako „zástupeček“. Půlku lidí z Loun zná jménem, zbytek od vidění (a některé vrstevníky ze základní školy má „na druhé straně barikády“).

Oddělení je dlohodoběji v podstavu, dnes v něm převažuje policejní mládí, hodně předškoláků, řada lidí těsně po základním policejním výškolení – s věkovým průměrem nějakých dvaadvacet let. S novým služebním zákonem odešla drtivá většina starších policistů. Velitelé mají do služby dvacet mužů (včetně „posledního mohykána“ prap. Jana Čejky se čtyřicetiletými lety v uniformě) a jednu – naštěstí velmi zkušenou a kvalitní – mladou policistku nrap. Andreu Fricovou (slouží 14. rokem).

Pohled z České ulice k portálu lounské chlouby – chrámu sv. Mikuláše (i tady by pan Brouček mohl klidně – za nočního návratu třeba z hospůdky U Žida – vstupovat do zachovalého středověku)

K nejlepším jednotlivcům patří dvojice, kterou tvoří prap. Jan Hřích (mimochodem reprezentační policejní běžec) a prap. Michal Mündl – právě s nimi absolvoval redakční fotograf denní obhlídku rajonu. Celkově považují šéfové lounský tým obvodáků za snaživý tým, v němž už teď každý něco víc umí a do párů se tudíž musejí pečlivě vybírat „hlavy a ruce“ tak, aby to vždy vydařeně klapalo – a s ohledem na prevenci kriminality jim „rýsovat“ efektivní každodenní hlídkové trasy.

Stabilizovat sestavu a výhledově přejít do vhodnějšího objektu služebny (když ta současná, pronajímaná úřadovna je sice strategicky poměrně v centru položená, leč nevyhovuje moderní policejní službě v mnoha ohledech), je možné pochopit jako zásadní přání velitelské dvojice do nejbližších let.

Z neformální debaty dále vyplývá, že v nižších polohách vnitrozemského regionu nebývá výraznější rozdíl mezi zimní a letní sezonou – snad jenom četností kulturních

a sportovních událostí přináší letní měsíce pestřejší pracovní náplň. A opakovaně se u některých podniků uplatňuje souhra městské s republikovou policií. Za uvedení stojí Lounské letní vábení, European Handbike Circuit Louny (letos již 7. ročník evropského mist-

Obvykle – a pravidelně – jedná se starostou Ing. Janem Kernerem policejní šéf, tady se s ním potkala denní hlídka (před radnicí v historizujícím slohu ze druhé poloviny 19. století – foto vlevo)

V nedalekém řeznictví jsou prap. Jan Hřích (vlevo) a jeho parťák prap. Michal Mündl už opravdu skoro jako doma (zvláště ten druhý – foto dole)

rovského závodu zdravotně postižených s vozíčky na silničním okruhu), velké výstavy Člověk v přírodě a Dům a zahrada, srazy motorkářů v Žerotíně (se spanilou jízdou přes Louny), tuningové a jiné závody a soutěže...

Na závěr se pojdme vrátit k Fredovi z úvodu našeho malého „svědectví“ o dnešních Lounech (v policejním úhlu pohledu). Odvyprávěné případy byly jeho sólovým výstupem. Za ně se neustále vracel do „pasťáku“, odkud ale pořad utíkal (nebo se tam nevracel z povolené vycházky) a v domovské „obci“ znovu a znovu zapadal do party podobných kvítek („odborně“ vedené dospělými!).

Jeden z vyhlášených bosů nezletilého a mladistvého gangu – Tříprsták – vytipovával cíle, rozdával instrukce a zpozrdálí dohlížel na průběhy vloupaček (sám neza- nechával stopy, i návazný „pohyb“ krade- něho zboží dirigoval pokud možno beze svědků).

Tak děti (tady by novinka se sníženou věkovou hranicí trestní odpovědnosti našla využití v předstihu před uzákoněním!) tři- krát po sobě vybrali samoobsluhu (s celko- vou škodou přes 70 000 korun), dvě restau- race, obchod s fotoaparáty docela v centru města a další prodejny. Během tří měsíců (od ledna minulého roku) řádily bezmála na tuctu místech.

V těsné spolupráci s kriminálkou se posléze nějaké podílíctví „dospěláků“ na veledrzé trestné činnosti „mládat“ podařilo prokázat. V jedné zastavárně v Praze se třeba našlo 7 fotopřístrojů (v hodnotě bratru za 40 000 Kč – s inkasovanou cenou sotva 12 000...). A další aktivity podařených „rodičů“ loupežníků – starších členů loun- ské galérky – s kradeným materiálem jsou nadále v řešení.

Ostatně s tím souvisí ona výše naznačená výhoda-nevýhoda blízkého sousedství obvodu se službou kriminální policie a vyšetřování: díky bezprostřednímu a vzá- jemnému poskytování čerstvých – nejde- tailnějších, nenápadných – poznatků „z terénu“ se dá mnohé velice vydařeně uza- vřít (jasná výhoda pro úspěšnost policejní práce). Na druhé straně „hrozí“, že praxí „proškoleného“, opakovaně úspěšného policistu obvodního oddělení začnou vzápě- tí lákat k postupu „výš“ (což je ve svém důsledku pro vedení obvodu oslabení, „nevýhoda“).

Trochu začarované kruhy? V žádném pří- padě – běžný život. V kariérním rozvoji se tu nikomu nebude nikdy bránit – naopak, každý úspěch jednotlivce je dobrou vizitkou celého „manšaftu“, konstatují dobří velitelé.

Jaroslav KOPIC
Foto Václav ŠEBEK

Vedoucí prodejny paní Vápeníková – po opakovaných šetřeních kolem rabování v samoobsluze – bere služební návštěvu samozřejmě nanejvýš vstřícně

Znaky evropských měst

Na ostrohu nad meandrující řekou Ohří, jako na ohbí velké vodní ruky, tam ve víceúhelníku západočeských lázní leží malebný středověký hrad. A pod ním – terasovitě uspořádané, stylově ucelené – historické město, které má náš laskavý čtenář v tomto díle dlouhodobější soutěže určit.

O d kartouzy k přírodnímu amfiteátru

První zmínka o kamenném hradu (s románskou rotundou) je z roku 1234, město (stejněho jména) vznikalo z předhradí kolem roku 1240 za vlády Václava I. a vytvořilo s hradním komplexem jeden obranný celek. Jedinou vstupní, městskou bránu střežili hradní mani. Význam místa ještě vzrostl za „vrcholného funkčního období“ Přemysla Otakara II. – měšťané tehdy hospodářsky profitovali z moc výhodné polohy na obchodní cestě od Chebu a Kraslic do Prahy (přes Žlutice či Kadaň).

V lucemburské době – praví se v análech – tu několikrát dočasně sídlili členové královského rodu, včetně Jana Lucemburského. Roku 1317, za rozbrojů otravujících zemi, se do idylického, hradbami zajištěného bydla uchýlila královna Eliška s dětmi. V roce 1319 královská choť sem na hrad přímo uprchla před manželovým hněvem. Slavný válečník Jan Lucemburský ji ovšem bez větších problémů zajal, převezl na Mělník a malého synka, krále Václava (budoucího giganta Karla IV.) tu ponechal po dva měsíce vězněného v tmavém sklípku.

Dospělý Otec vlasti na hrad a jeho okolí pro nemilý dětský zážitek nijak nezanevřel. Často zde pobýval a mimo jiné – jako zbožný fanda loveckých hrátek – hojně využíval zdejší královskou oboru. Město pevnost patřilo v jeho a následné době k nebytelnějším, nejbezpečnějším místům v Čechách – a dokonce i v celé střední Evropě. Prokázalo se to např. v bojích Václava IV. s Ruprechtem Falckým v letech 1406 až 1407.

V předhusitských časech místní – spolu s chebskými kolegy – několikrát „vystoupili“ (z vrcholně zabezpečeného „zápolí“) v roli „regionálních četníků“, podíleli se na trestných výpravách proti bandám loupeživých rytířů.

Za husitů zůstalo město věrné katolictví a císaři – Lišce ryšavé – Zikmundovi, obranu lokality úspěšně řídil jistý pan Půta z Ilburka.

A dějiny šly kolem (třeba k třicetileté válce, která vedla v 17. století ke značnému úpadku přílehlého kraje) a dál, až k okamžiku, kdy byl starý – výrazně většinou nedobytný – hrad v roce 1818 opraven a upraven na věznici...

Dnes patří mohutná hradební pevnost s dominantní hranolovou věží mezi nejpůsobivější a nejlépe zachovalé středověké památky v Čechách. Část hradu je muzeem se stálou expozicí porcelánu a skla, část podzemí předvádí věžeňské kobky i výstavu strašidel.

V městě stojí za viděnou ještě kostel věnovaný národnímu svěťci sv. Václavu. Současnou podobu má víceméně zachovanou z první poloviny 18. století, kdy prošel po požáru radikální přestavbou v barokním stylu. Na náměstí patří k nepřehlédnutelným objektům monumentální radnice, rovněž v barokním slohu, byť časnějším (její stavba započala v roce 1682 a trvala 14 let), a uprostřed sloup Nejsvětější Trojice s plastikami archandělů a svatých Václava, Šebestiána, Jana Křtitele, Jana Nepomuckého, Floriána a panny Marie, vše z roku 1719.

Jako poslední pozoruhodnost – a nápovědu – uvedeme přírodní divadlo. Amfiteátr na protibřežní louce pod hradem vznikl už koncem 40. let minulého století. Proslavený je v posledních letech – zvláště, je-li na programu Rusalka a na nebi hlubokém zrovna září měsíc ve fázi dokonalého úplňku!

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 30. dubna 2009

Řešení z č. 2/2009 zní: město DĚČÍN

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Božena Netroufalová, Česká Lípa; Ivo Stejskal, Praha; Jitka Tafelová, Kolín.

Blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Znaky evropských měst

Policista č. 4/2009

KUPON č. 4

/ki/
Foto Dana
KUTÁLKOVÁ
Kresba František
DOUBEK

VYUŽÍVÁNÍ ÚDAJŮ

o cestujících v boji proti kriminalitě

V posledních dvaceti letech postupně v celosvětovém měřítku vzrůstá počet zemí, ve kterých bezpečnostní složky získávají a k boji proti různým formám nelegálních aktivit využívají údaje o cestujících, které mají nebo mohou mít k dispozici letečtí, námořní či železniční dopravci. Ke skokovému zvýšení zájmu bezpečnostních složek o údaje dopravců dochází zvláště po velkých útocích, které mají na svědomí nadnárodní teroristické skupiny.

USA, Austrálie, Kanada a Spojené království v současné době disponují komplexními systémy, které umožňují analýzu údajů z jmenové evidence cestujících (PNR) nebo rozšířených informací o cestujících (API). Další země mají nastaven právní rámec pro systematickou analýzu PNR (Francie, Dánsko) a testují informační systémy, které by mohly s množstvím dat efektivně pracovat. Některé země PNR data zatím využívají pouze při dokazování trestné činnosti.

Na evropské úrovni nyní probíhá diskuse o návrhu Komise na přijetí společného právního nástroje, který by všem zemím EU umožnil získávat údaje leteckých dopravců pro účely vynucování práva, především za účelem boje proti závažné trestné činnosti, jako je teroris-

mus a organizovaný zločin. Dosud však není zřejmé, jaký osud tento návrh potká a zda se nakonec podaří najít mezi všemi zainteresovanými subjekty kompromisní řešení.

KANADA

Jedním z nejpropracovanějších a dlouhodobě používaných systémů pro vyhodnocování údajů o cestujících disponuje Kanada. Program pro vyhodnocování PNR/API dat byl implementován postupně v několika krocích. Od října 2002 bylo zahájeno využívání API dat, za necelý rok poté se začalo s využíváním PNR dat. V roce 2003 získávaly kanadské bezpečnostní složky API data od 23 leteckých dopravců a šest leteckých společností jim poskytovalo PNR data. Počátkem roku 2008 již API data o cestujících poskytovalo všech 150 obchodních leteckých společností, které do Kanady směřovaly, což představovalo přibližně 800 letů denně a cca 21 milionů cestujících ročně. Dalších 65 leteckých společností poskytovalo svá PNR data, některé další měly začít údaje poskytovat do konce roku 2008.

Administraci systému pro sběr a vyhodnocování PNR/API dat byla pověřena Kanadská pohraniční agentura (CBSA), která organizačně spadá pod kanadské ministerstvo pro veřejnou bezpečnost. CBSA byla vytvořena v roce 2003 a plní úkoly v oblasti celní správy, imigrační služby, vynucování práva a inspekce v oblasti dovozu potravin, rostlin a zvířat. Využívání PNR/API dat umožňuje vyhodnocovat bezpečnostní rizika, která mohou představovat někteří cestující pro kanadské zájmy, a to ještě předtím, než překročí státní hranice. Účel sběru a vyhodnocování dat je definován poměrně široce – je jím boj proti závažné nadnárodní

kriminalitě. Systém pro vyhodnocování PNR/API dat se v Kanadě označuje zkratkou PAXIS (Passenger Information System).

Oprávnění získávat PNR/API data od dopravců je v Kanadě zakotveno v Celním zákoně (Customs Act) a Zákoně o imigraci a ochraně uprchlíků (Immigration and Refugee Protection Act). I když národní legislativa umožňuje získávání údajů od všech leteckých dopravců bez dalších omezujících podmínek, přesto se kanadská administrativa snaží nastavit fungování systému v mezinárodních ujednáních, a to jak formálního, tak neformálního charakteru. V březnu 2006 tak byla podepsána dohoda s Evropským společenstvím o předávání API a PNR dat. Dále je to například Memorandum o porozumění mezi CBSA a švýcarským Federálním úřadem pro civilní letectví z března 2006 nebo Memorandum o porozumění o výměně API/PNR dat mezi CBSA a americkou Celní a pohraniční ochranou (CBP) z března 2005.

CBSA chápe, že i když letecké společnosti mají povinnost poskytovat stanovené údaje o cestujících ze zákona, je samo poskytování těchto údajů poměrně finančně a organizačně náročné, a proto se jim snaží poskytovat maximální technickou podporu. Jde například o provozování nepřetržité helpline pro řešení případných technických problémů nebo o umožnění účasti zástupců leteckých společností na pravidelném vyhodnocování efektivitu systému. Na druhé straně má však stát možnost výrazně finančně postihnout ty dopravce, kteří zákonné požadavky nenaplní. V legislativě je nastavena jednotná sazba za neposkytnutí stanovených údajů za jednoho cestujícího na jednom letu – ta činí 3000 CAD.

API data jsou využívána především k identifikaci a pátrání po známých rizikových osobách. Informace získané od dopravců jsou tak automaticky porovnávány s databázemi celní správy, imigrační služby a policie. Pátrání se zaměřuje především na osoby, které byly v minulosti v hledáčku policejních složek, dále na osoby soudně trestané a osoby hledané. CBSA využívá API data také k posouzení rizikových indikátorů a určení trendů. Práce s PNR daty je složitější než vyhodnocování API a zpravidla nepřináší tak rychlý efekt. Analýzou PNR dat se zjišťuje pravděpodobné riziko ze strany cestujícího na základě předem stanoveného algoritmu, který je nastaven především na základě rozboru historicky známých případů závažné kriminality a terorismu.

API a PNR data mohou

být poskytována také dalším státním bezpečnostním složkám v Kanadě, ale pouze případ od případu, v žádném případě nemohou být poskytována kompletní data nebo celá databáze. API a PNR údaje jsou uchovávány v databázi PAXIS po dobu 3,5 roku.

Nedílnou součástí práce s API a PNR údaje je také průběžné sledování a vyhodnocování výsledků, které systém umožňuje dosahovat. Určitou představu o účinnosti systému dává fakt, že 1,2 % cestujících posouzených nastaveným algoritmem pro systém PNR jako „potenciálně nebezpečných“ bylo při další analýze vyhodnoceno jako vysoce rizikových. Obecně se dá říci, že PNR systém pomohl především k zabavení prostředků a zatčení pachatelů v oblasti padělání peněz, dále v případech obchodu s drogami, obchodu s lidmi...

SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Využívání údajů o cestujících má v celosvětovém srovnání asi nejdelší historii právě ve Spojeném království. První úvahy o vytvoření systému se ve Spojeném království (UK) objevují již v 90. letech minulého století. Tehdy souvisely především s nárůstem migrace a závažných bezpečnostních rizik vyplývajících z postavení UK ve světové politice.

Analytické systémy však získaly konkrétnější podobu až po 11. září 2001. Prvním pilotním programem v rámci budovaných systémů byl projekt Semafor, který fungoval po dobu 39 měsíců, od listopadu 2004 do března 2008. V rámci projektu Semafor byla analyzována PNR/API data přibližně 6 milionů cestujících ročně, což je však pouze zlomek zamýšleného cílového množství, neboť v roce 2009 by mělo být posuzováno ročně již přibližně 100 milionů cestujících. Komplexní systém, jehož součástí bude také sofistikovaný nástroj pro práci s PNR/API daty, se ve Spojeném království označuje jako systém e-Borders a jeho plné zprovoznění, tak aby pokrýval všechny lety do UK, se předpokládá kolem roku 2014.

Systém e-Borders bude po svém dokončení umožňovat komplexní ochranu hranic Spojeného

království a bude spojoval všechny zainteresované bezpečnostní složky, jako jsou policie, celní správa, pohraniční a imigrační služba nebo vízová služba. Bude také zahrnovat veškeré druhy dopravy spojující UK s dalšími zeměmi. V dalším textu se však zaměřím pouze na specifika analýzy údajů v letecké dopravě.

Systém bude využíván již při vydávání víz v zahraničí, dále při odletu z destinace mající přímé spojení s UK, třetím stupněm bude kontrola přímo na hraničním přechodu a čtvrtým stupněm ochrany bude kontrola na odletu ze Spojeného království. PNR/API data budou v systému e-Borders využívána k boji proti závažné trestné činnosti bez dalšího omezování.

Poskytování údajů je na národní úrovni upraveno především Zákonem o přistěhovalectví, azylu a občanství (Immigration, Asylum and Nationality Act).

V lednu 2005 bylo v UK vytvořeno Společné centrum pro hraniční operace (Joint Border Operations Centre – JBOC), ve kterém pracují zástupci všech zainteresovaných bezpečnostních složek. V tomto centru se scházejí PNR/API data poskytovaná leteckými dopravci a provádí se zde prvotní analýza údajů. Na základě vyhodnocování údajů jsou poté zasílána jednotlivým bezpečnostním složkám upozornění, která se následně ověřují přímo v terénu.

Co se týče metod předávání PNR dat, UK upřednostňuje systém „push“, který je využíván v kombinaci s globálními rezervačními systémy, jako je například Amadeus. Při předávání dat jsou využíváni prostředníci, komunikační společnosti, jako je například firma SITA. SITA si „vytáhne“ data od leteckých dopravců a zašle je ve strukturovaném „balíčku“ do systému e-Borders. Naopak u menších dopravců se využívá metoda „pull“, protože jde o řešení, které je pro ně výrazně levnější.

S API daty se obecně pracuje tak, že je dopravce musí zaslat ještě před odletem daného cestujícího do UK. Data jsou shromážděna v JBOC centru a zde jsou porovnávána s používanými databázemi bezpečnostních složek. Pokud jsou nalezeny některé shody mezi zaslávanými API daty a údaji ve watchlis-

tech, provádí personál JBOC další analýzu údajů s cílem zjistit k identifikované osobě co nejvíce informací. Pokud je touto analýzou zjištěna skutečná shoda údajů daného cestujícího s údaji na některém z watchlistů, určí se služba/agentura, která má na osobě primární zájem. Poté je vydáno upozornění této primární agentuře a vůči osobě jsou přijata adekvátní opatření. Získaná data (PNR) jsou uchována v systému e-Borders po dobu 5 let.

Projekt Semafor ukázal, že jednotlivé zainteresované složky mohou a umějí pracovat společně a že údaje o cestujících bezpečnostním složkám výraznou měrou pomáhají v boji proti závažné trestné činnosti. Projekt vedl k vydání více než 20 tisíc varování, které vyústily ve více než 1700 zatčení za činy, jako jsou vražda, znásilnění či loupež. Dosavadní zkušenosti ukazují, že používání analýzy PNR profilů stojí za úspěchy bezpečnostních sborů především v oblasti odhalování obchodu s drogami, ale i dalších nezákonných aktivit, jako například pedofilie. API data pomáhají zase při ochraně hranic.

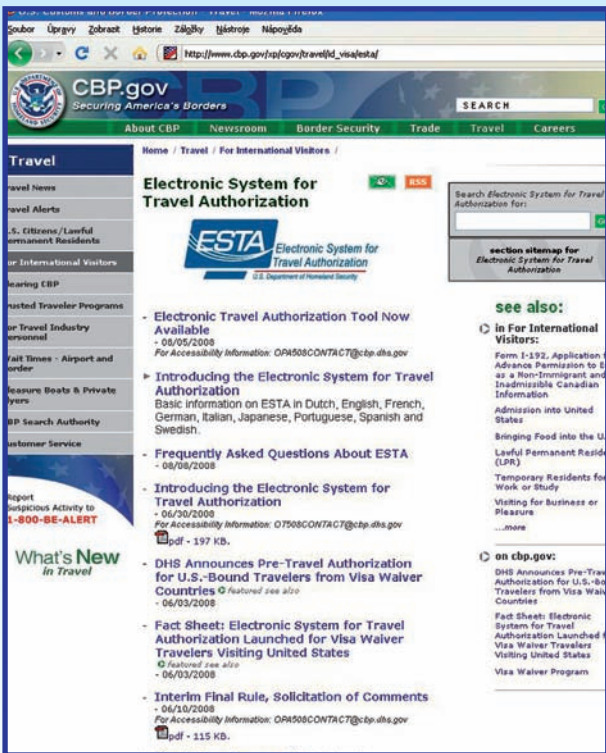
USA

Rovněž v USA začaly být údaje o cestujících v letecké dopravě pro účely boje s kriminalitou využívány ještě před 11. září 2001. Americký systém sběru a vyhodnocování údajů o cestujících je principiálně podobný britskému systému e-Borders. Analýza údajů o cestujících se v blízké budoucnosti stane jedním z modulů komplexního systému ochrany hranic, označovaného jako US-VISIT.

Účelem získávání údajů od dopravců je boj proti terorismu a závažné trestné činnosti. S pomocí získaných údajů jsou jednak profilování „neznámí“ rizikové cestující na základě stanovených algoritmů chování (PNR), druhým způsobem využití je porovnávání údajů s watchlisty (API), a oba typy dat mohou být následně využity k analýze a vyšetřování konkrétních trestných případů. Základem amerického systému je tzv. automatizovaný vyhledávací systém (automated targeting system – ATS), do kterého jsou dopravci předávána data o pohybu zboží a osob do USA a mají k němu přístup vládní bezpečnostní agentury.

Komplementárním modulem k programu US-VISIT je systém elektronické autorizace povolení vstupu (ESTA). Spočívá v tom, že všechny osoby, které budou chtít vstoupit na území USA, musí před odletem vyplnit elektronický formulář, do něhož uvedou data odpovídající dřívější hraniční průvodce.

The screenshot shows the CBP.gov website with the following content:

- Navigation menu: Home / Travel / For International Visitors /
- Section: **Electronic System for Travel Authorization** (ESTA)
- Search bar: Search Electronic System for Travel Authorization for:
- Section: **see also:**
 - In For International Visitors:**
 - Form I-192, Application Advance Permission to Enter as a Non-Immigrant and Inadmissible Canadian Information
 - Admission into United States
 - Bringing Food into the U.S. as a Lawful Permanent Resident (LPR)
 - Temporary Residents for Work or Study
 - Visiting for Business or Pleasure
 - ...more
 - On cbp.gov:**
 - DHS Announces Pre-Travel Authorization for U.S.-Bound Travelers from Visa Waiver Countries
 - Fact Sheet: Electronic System for Travel Authorization Launched for Visa Waiver Travelers Visiting United States
 - Visa Waiver Program
- Left sidebar:
 - Travel News
 - Travel Alerts
 - 5. Citizens/Lawful permanent Residents
 - For International Visitors
 - Starting CBP
 - Starting Traveler Programs
 - For Travel Industry
 - Fast Times - Airport and order
 - Secure Boats & Private Yacht
 - BP Search Authority
 - Customer Service
 - Report Suspicious Activity to 1-800-BE-ALERT
 - What's New in Travel
- Main content area:
 - Electronic Travel Authorization Tool Now Available** - 06/05/2008
 - Introducing the Electronic System for Travel Authorization** - 06/20/2008
 - DHS Announces Pre-Travel Authorization for U.S.-Bound Travelers from Visa Waiver Countries** - 06/03/2008
 - Fact Sheet: Electronic System for Travel Authorization Launched for Visa Waiver Travelers Visiting United States** - 06/03/2008
 - Interim Final Rule, Solicitation of Comments** - 06/10/2008

Americká administrativa uvádí jako výborný příklad přínosu analýzy PNR následující událost. 14. června 2003 se jordánský občan jménem Raed al-Banna, držitel platného obchodního víza ve svém jordánském pasu, pokusil vstoupit na území USA na letišti O'Hare v Chicagu. Jeho údaje byly vloženy do ATS. Automatizovaný systém vyhodnotil vzorec jeho cestovního chování jako rizikové. Bylo zjištěno, že al-Banna žil v USA od roku 2001 a ilegálně zde pracoval. Pracovník imigrační služby proto po přeletu al-Banna vyfotil a sejmul mu otisky prstů a al-Banna byl následně deportován. 28. února 2005 al-Banna vjel s autem plným výbušnin do davu žadatelů o práci ve vojenských a policejních složkách v iráckém městě Hillah. Usmrtil přitom víc než 125 lidí.

Podobně pomohla PNR data v odhalení řady případů pašování dětí z rozvojových zemí. Souhrnná statistická čísla působí ještě impozantněji. V roce 2007 bylo pomocí systému každý den odmítnuto vstoupit na území USA 844 osobám. V témže roce byla téměř 6000x zaznamenána shoda s teroristickými watchlisty.

SYSTEMY PRO ANALÝZU DAT O CESTUJÍCÍCH A EU

V rámci Evropské unie probíhá příprava nástrojů, které by umožnily vznik systémů pro vyhodnocování údajů o cestujících ve dvou rovinách. V minulých letech byl unijní legislativou položen základ decentralizovaného systému pro předávání a vyhodnocování údajů API v letecké dopravě a v současné době probíhá diskuse k možnému využití PNR dat.

Právním nástrojem, který již v současné době dává bezpečnostním složkám odpovědným v jednotlivých unijních zemích za ochranu hranic možnost vyžadovat si od leteckých dopravců API údaje, je směrnice Rady 2004/82/ES o povinnosti dopravců sdělovat údaje o cestujících. Tuto směrnici prosadilo v roce 2004 Španělsko a po implementaci do národních legislativ by měla umožnit získávat od leteckých dopravců přesně stanovený okruh údajů s tím, že tyto údaje mohou být využity pouze k účelu zdokonalení hraniční kontroly a nedovolenému přístěhovalství přes vnější

hranici EU a musejí být do 24 hodin od předání příslušným orgánem ochrany hranic smazány, pokud nebudou dále zapotřebí k plnění zákonných funkcí orgánů ochrany hranic. Směrnice měla být do národních legislativ v jednotlivých členských státech implementována na podzim roku 2006. Bohužel se to však zatím ve všech evropských zemích nepodařilo a v dalších byla sice směrnice převedena do národních legislativ, ale prakticky se podle ní nepostupuje. Je potěšující, že jednou ze zemí, které směrnici ve stanoveném termínu implementovaly a také si data od leteckých dopravců vyžadují a pracují s nimi, je i Česká republika.

Druhou rovinou je příprava právního nástroje, který by umožnil vyžadovat si od dopravců PNR údaje za účelem vynucování práva – tedy boje proti terorismu a organizovanému zločinu, případně dalším typům závažné trestné činnosti. Myšlenka na vytvoření evropského systému pro analýzu PNR údajů se objevila poprvé v březnu 2004 při vyjednávání první dohody mezi EU a USA o předávání PNR údajů. Evropská rada tehdy vyzvala Komisi ke sjednocení postoje v rámci EU v otázce využití PNR dat pro účely vynucování práva. Tato výzva byla později téhož roku zopakována v Haagském programu. O rok později, v červenci 2005, byla vyslovena na mimořádném zasedání Rady pro teroristických útocích v Londýně. Na podzim roku 2006 pak Komise rozeslala všem členským zemím EU dotazník s otázkami k podobě budoucí právní úpravy využívání PNR pro účely vynucování práva. V listopadu 2007 na základě vyhodnocení dotazníku předložila Komise návrh Rámcového rozhodnutí Rady o využití PNR dat leteckých dopravců pro účely vynucování práva.

Návrh rámcového rozhodnutí byl následně diskutován v rámci jedné z pracovních skupin Rady (Multidisciplinární skupina pro organizovaný zločin), avšak mezi členskými zeměmi nedošlo ke shodě o základních principech nové právní úpravy.

Česká republika má zatím poměrně skeptický přístup k novému návrhu rámcového rozhodnutí, který je dán především pozicí Úřadu na ochranu osobních údajů a Ministerstva dopravy, které se obávají na jedné straně nadměrného zasahování do soukromí bezúhonných občanů, Ministerstvo dopravy zase zvýšených nákladů.

Bohdan KOVERDYNSKÝ,
odbor bezpečnostní politiky
Ministerstva vnitra
/Stále zastoupení České republiky
při EU/

Nejjednodušším a pro dopravce také nejlevnějším způsobem předávání dat je zajištění přímého přístupu do centrálních rezervačních systémů. Data jsou takto přístupná stejným způsobem jako leteckým společnostem, cestovním agenturám, hotelům a dalším subjektům. Tato metoda však neumožňuje dostatečně efektivně provádět systematické zpracování a vyhodnocování dat.

Druhým způsobem předávání dat je metoda „pull“. Americké bezpečnostní složky začaly tímto způsobem získávat data poprvé v roce 1995 a k inovaci došlo v roce 1999. Metoda spočívá v tom, že letečtí dopravci umožní přístup k datům o cestujících ve svých informačních systémech. Jde o způsob finančně náročnější než přímý přístup, neboť vyžaduje značné investice do IT technologií.

Třetím způsobem předávání je „push“ způsob, který byl poprvé použit v roce 2004. Letečtí dopravci zodpovídají za shromáždění požadovaných dat, jejich „zabalení“ a odeslání vládním orgánům. Tato metoda je nejnákladnější především s ohledem na nutnost naprogramování nového softwaru a klade rovněž velké nároky na letecké společnosti, které odpovídají za správnost a přesnost údajů.

LETCI NA ZÁMEČKU

Skutečné stíhačky by se do sklepení jihlavského záměčku nevešly, ale věrných modelů se tu našlo nemálo

Ředitel jihlavské Vyšší policejní školy plukovník Zdeněk Sadecký ve zcela zaplněném sále výstavu zahájil

Autorům expozice se podařilo shromáždit množství vzácných dokumentů...

Českoslovenští piloti bojovali v řadě formací RAF

Modely jejich letadel dnešním dětem připadají jako hračky, ale ve své době šlo o obávané a technicky dokonalé stroje

Piloti byli v Anglii ctěni a váženi i v kruzích nejvyšších

Který z velkých letců asi nosil tuhle brigádýrku?

dlouho: po válce jejich uznání trvalo necelé tři roky. V osmačtyřicátém jim zbylo už jen dvojí: buďto odejít znovu do exilu, anebo čekat, za jak dlouho na ně dojde řada při zatýkání. A na jak dlouho je tehdejší loutková justice pošle do kriminálu...

Krátké nadechnutí roku osmašedesátého jen připomnělo jejich nelehké osudy, aby se vzápětí nad touto částí české historie zase zavřela voda nuceného ticha. A léta devadesátá? Ano, chvíli se vzpomínalo, komu čest, tomu čest. Jenže rychle přišly jiné starosti, jiní hrdinové. A druhá světová je přece už tak daleko a dávno...

Jihlavská výstava se hrdinství letců snažila připomenout jako zcela aktuální čin. Neboť nacismus, proti němuž naši letci bojovali a kvůli němuž kladli na oltář vlasti své mladé životy, není vůbec daleko a dávno. Není mrtev. Naopak: ožívá, sílí! Jinde v Evropě i přímo u nás. Nacisté mají mnoho podob a zvedají hlavy – a jejich hlasy sílí.

Hlavně proto se pořadatelé výstavy snažili k zhlédnutí expozice zvábit hlavně mladé lidi, žáky vyšších tříd škol základních a studenty škol středních. Národu, jenž zívá nad vlastní historií, je souzeno si ji zopakovat. A to by sakra boležlo!

(-ěč)

Foto Václav ŠEBEK

Ubytovna jihlavské Vyšší policejní školy MV se skrývá v rozlehlém lesoparku a přitom stojí nedaleko od centra města. Historická budova působí přísně, neřku-li nevládně. A právě tady se v únoru uskutečnila

Uniformy a stříbro ve vlasech patřily k vernisáži, ale později přicházeli do výstavních prostor hlavně mladí

v suterénních prostorách jídelny a studentského klubu pozoruhodná výstava, již uspořádali spolu s Vyšší policejní školou MV Czech Spitfire Club, Svaz letců ČR, Klub plastikových modelářů Jihlava a Český svaz bojovníků za svobodu, aby připomněli hrdinství českých pilotů, bojujících za druhé světové války v perutích RAF proti nacismu. Hrdinové z bitvy o Británii a z následné vítězné odvety se svou odvahou nesměli pyšnit

AVIA B 534
LETŮVN, NA KTERÉM
HERTLA HÁŠIM LETCŮM
BOUŽENO BRÁNIT VLAST
V LÉTECH 1938 A 1939

ČTYŘI ČÁSTI celku

Z někdejší Skupiny vzdělávání, služební přípravy a sportu Policejního prezidia se loni stal odbor vzdělávání: název se zkrátil, úkolů, jež má odbor na starosti, naopak přibýlo. Vedle vzdělávání, služební přípravy a policejního sportu je tu i nezanedbatelná oblast rehabilitací, na něž má každý policista po 15 letech služby rok co rok nejen právo, ale i povinnost absolvovat. Co to všechno znamená, zeptali jsme se vedoucího odboru plukovníka JUDr. Čestmíra Šaška.

V rámci reformy Policie ČR se na Policejní prezidium, přesně řečeno na váš odbor vzdělávání přesunula řada pravomocí, jež až dosud zabezpečovalo ministerstvo vnitra. Jaké?

Ministerstvo vnitra zrušilo všechny interní akty řízení regulující oblast služební přípravy a na nás přešly všechny záležitosti související s řízením a regulací této problematiky a značná část působnosti na nás přešla i v oblasti vzdělávání. Pravomoci, jež nadále zůstaly vnitru, vycházejí z působnosti zřizovatele škol a ve vztahu k nim vykonávají státní správu a hlavní působnosti ministerstva je činnost koncepční. Zde musím podotknout, že spolupráce s ministerstvem na úseku vzdělávání je na vysoké úrovni a všechny aktuální problémy řešíme v úzké spolupráci. Co se vzdělávání a služební přípravy týče, předchází zákon o služebním poměru v této oblasti stanovil

povinnosti jen služebními funkcionáři a nikoli policistům samotným. Služební funkcionář byl povinen zabezpečit, aby policista byl náležitě vycvičen a vyškolen pro výkon své funkce, ale policista jako takový ve věci osobní odpovědnosti neměl. Teď už ovšem ano: policista je nadále povinen soustavně udržovat, prohlubovat a inovovat svou připravenost a na požádání služebního funkcionáře nechat svou způsobilost ověřovat.

V policii ovšem najdeme desítky či spíše stovky profesí, jež při výkonu kladou na své vykonavatele rozličné nároky, že?

Ano. Základní mantinely v tomto složitém systému stanovuje policejní prezident, aby měl jistotu, že stejná kritéria pro stejnou kategorii platí v Plzni i v Ostravě. V oblasti vzdělávání i služební přípravy. My jsme zásadní změny ve služební přípravě koncepčně řešili a experimentálně ověřovali několik let a v loňském roce jsme ji v konečné podobě spustili v rámci celé policie. Tyto změny jsme „z pudu sebezáchovy“ koncipovali ještě předtím, než byla policejní reforma oficiálně zahájena, a tak máme v tomhle ohledu vlastně předstih. A máme i tu výhodu, že v uplynulých letech problematiku vzdělávání a výcviku policistů přímo řídil a všechny změny z titulu své funkce připravoval dnešní policejní prezident brig. gen. Oldřich Martinů: když jsme s projektem zásadních změn začínali, byl

totiž ve funkci náměstka policejního prezidenta a měl tuto problematiku na starosti. Takže dnes dobře ví, o co šlo, a ve vývoje trendech jde.

Začneme ale od vzdělávání! Ministr vnitra 3. července 2008 podepsal novou koncepci celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky...

Ano, a v ní jsou potvrzeny vývojové trendy, jež dozrávaly delší dobu, a vyjasněna je i provázanost s oblastí služební přípravy, kterou jsme už naťukli. V nejbližších dnech také přistoupíme k vyhodnocení racionalizované Základní odborné přípravy jako základního prvku v systému vzdělávání policistů.

U toho bychom se měli asi pozdrzet, ne?

Určitě. Když bylo rozhodnuto o inovaci základní odborné přípravy, bylo veřejností vnímáno jen to její zkrácení. Zejména naprostí laici projevovali dojemnou obavu o to, aby policisté nevycházeli ze škol do výkonu služby nedovzdělaní. Myslím, že šlo o nedorozumění z nedostatku objektivních informací. My jsme předtím nákladně a náročně na čas vzdělávali nové policisty pro pracovní činnosti odpovídající až v 6. tarifní třídě, a do té rozhodně po škole nenastoupí. Po skončení základní odborné přípravy slouží policisté několik let na funkcích ve 3. nebo 4. tarifní třídě. Bylo tedy marnotratné učit je věci, které několik let ve své služební činnosti neupotřebí. A pokud za čtyři – pět let postoupí výš, to, co se naučili, mezitím zapomenou, anebo dojde k tolika změnám, že jim většina znalostí ze školy nebude k ničemu. A tak bylo ve spolupráci s příslušnými ředitelstvími služeb učivo Základní odborné přípravy

větší počet policistů byla realizována v gesci okresních ředitelství a jejich instruktorů služební přípravy, nyní plně přešla pod krajská Školní policejní střediska – je to tak?

Zajisté, je to tak. A my tu změnu vnímáme velmi pozitivně. Dosavadní systém byl při nejlepší vůli poněkud rozbitý a izolovaný do jednotlivých okresů: byli tam dva tři instruktoři, kteří měli na starosti všechno, a při nejlepší vůli zvládali ještě tak střelkou, a dejme tomu taktickou přípravu k použití donucovacích prostředků. Nemožnost, dovolené, znáte to: ze tří lidí je najednou k máni jeden... Dnes má krajský ředitel k dispozici početný aparát školního policejního střediska, kde je možné slučovat územní pracoviště, přesunovat lidi, vypomáhat na jednotlivých úsecích, integrovat činnosti, kde je to aktuálně třeba a daleko efektivněji realizovat řídicí, metodickou a kontrolní činnost u všech policistů spadajících do působnosti krajské správy.

Jak ale zvládat to zásadní, čím se trápí třeba Praha: pro šest a půl tisíce policistů máte k dispozici dvě tělocvičny a jednu střelnici padesát kilometrů za městem?

Praha je specifická, takovou koncentraci lidí v jediné enklávě nenajdete nikde jinde a bohužel je fakt, že se její problémy systémově neřešily dlouhá léta. Jsem „vzdělávač“, nikoli ekonom, a nemám představu, jak finančně by bylo náročné vybudování odpovídajícího výcvikového zázemí, ale proslychá se, že je v Praze a Středočeském kraji připravováno velké stěhování policejních útvarů. A že by přitom mělo dojít třeba k nějaké zásadní rekonstrukci objektů a už při jejich projektování se snad bude s novou

stříleli na pětadvacet a padesát metrů. Víme, že pokud policista musí skutečně užít zbraň při služebním zákroku, střílí zpravidla do deseti, maximálně patnácti metrů. A pro to by ovšem měl být vycvičen opravdu dobře! Vedení školy je myšlenec nakloněno, i s tím, že by se pak využívala nejen pro její studenty, ale i pro širší řady pražských policistů.

Už jsme naťukli, že role Školních policejních středisek významně vzrostla. Jak své nové úkoly zvládají?

To chceme důkladně prověřit. Ve spolupráci s pracovišti EFQM, tedy řízení kvality na krajských ředitelstvích, budeme realizovat rozsáhlý interní audit, jímž chceme střediska prověřit po všech stránkách. Ve oblasti personálního, organizačního i materiálního zajištění musíme získat maximum informací, analyzovat procesy, vnitřního a vnějšího zákazníka – prostě všechno co EFQM jako nástroj kvality řízení poskytuje. Musíme příslušným služebním funkcionářům poskytnout dostatek kvalitních informací, které nám pomohou optimálně nastavit všechny prvky složitěho systému fungování střediska tak, aby mohly být naplňovány všechny požadavky v oblasti profesní přípravy policistů ve společném standardu na všech krajských správách.

Nejspíš půjde i o prověření materiálních možností a potřeb, že? Dopady hospodářské krize, pokud ještě policii nepostihly, je možno racionálně očekávat co nejdřív...

Zajisté. Jestli jsme dřív každou korunu investovanou do odborné přípravy policistů potěžkali dvakrát, než jsme ji vydali, tak dnes utrácení zvažujeme třikrát. A to jak dlouhodobé investice, tak spotřební materiál. Klademe si otázku, jestli je lepší, když policista na střelnici padesátkrát vystřelí do terče a jedna rána přijde na pětikorunu, anebo když se v rámci integrovaného výcviku užije střelivo FX. Jeden výstřel (který může, ale vůbec nemusí v rámci zvoleného postupu padnout) přijde sice na třicet korun, ale je součástí komplexního řešení celého postupu při služebním zákroku a zvládnání taktické situace se zbraní v ruce dá pro praktickou službu asi o dost víc než pouhé střílení do papírového terče na střelnici. Na základě výše zmíněného auditu si chceme udělat výhledovou představu tak na tři roky dopředu a zvážit, jestli budeme mít na náboje, na nájmy střelnice i na naftu pro autobus, kterým na ně budeme policisty vozit. Anebo jestli bude pro nás hospodárnější zbudovat radši někde ve sklepě střelecký trenažér a na dvoře střediska cvičit v rámci modelovek s FX střelivem. Aktuálním úkolem zejména našeho pracoviště bude pokračování v intenzivních metodických zaměstnáních, ve kterých budeme instruktory ze středisek připravovat na integraci jednotlivých prvků služební přípravy do komplexního výcviku připravujícího policistu pro řešení reálných situací z výkonu služby, při kterých je důležité, aby policista uměl dobře komunikovat, stejně jako volit správné postupy a používat prostředky donucení.

Dokončení přístě

**Ptal se Jan J. VANĚK
Foto Václav ŠEBEK**

velmi uvážlivě redukováno a ti, kteří případně po uplynutí zákonné doby postoupí do 5. nebo 6. tarifní třídy, budou absolvovat intenzivní specializační kurzy odpovídající rozdílu mezi dosud dosaženými znalostmi a novými požadavky odborné kvalifikace.

Novinkou v letošním roce je fakt, že zatímco dosud služební příprava pro nej-

pražskou střelnici počítat. V dohlednější době by mohla vzniknout menší střelnice v areálu Vyšší policejní školy v Praze 9. Mají tam vhodné objekty, ve kterých by se po určitých stavebních úpravách dala zbudovat. Samozřejmě, nešlo by o sportovní střelnici s olympijskými parametry, ale my nepotřebujeme, aby policisté pravidelně

Kdo ví všechno nejlíp?

Patří se snad předeslat, že Tomáš Hamerský se kolem Zuzany Kotlářové začal točit nikoli pro její povolání, nýbrž proto, jak vypadala. Zuzana byla víc než parádní kus ženské, Zuzana jaksi vyrážela chlapům dech: a snad právě proto si na ni jen málokterý troufl. Zamávala temnými řasami a mužské sebevědomí odlétlo jako motýlek odváty průvanem.

A přitom Zuzana vlastně toužebně čekala na toho pravého, kdo ji osloví, očaruje a udělá šťastnou. Samozřejmě, že měla o svém vyvoleném jisté představy – a náročné představy, řekněme rovnou. Rozhodně si nehodlala zadat s nějakým chudákem.

„Až se jednou vdám, bude to z lásky,“ říkala ovšem snivě, když leželi s Tomášem v posteli, znavení milováním, „ale než se do někoho zamiluju, důkladně si proklepu jeho bankovní reference.“

Tomáš se usmíval: vlastně mu mluvila z duše. Také on zastával pragmatický životní názor, podle nějž člověk už v životě nevydělá peníze, které nevyženil jako věno své milované. Na svatbu se Zuzanou tedy nepomýšlel ani na vteřinu – a nikterak se nevzrušoval otázkou, zda by se do galerie jejich potenciálních ženichů snad hodil on. Rovnou jí prozradil hned po seznámení, že sice jezdí drahým autem, luxusně se obléká a zatímco zimu tráví v Chamonix a na Seychellách, léto v Norsku na rybách a podzim na Madeiře, prací si rozhodně nevydělavá.

„Jsem jako ptactvo nebeské,“ pravil zasněně, „jenomže to živí bůh – a mne dědeček. Vlastní jmění ale nemám žádné a dědečkovi sice už táhne na osmdesát, ale kořínek má proklaté tuhý. Jeho otec umřel v pětadevadesáti, takže...“

O pár týdnů se krásné Zuzaně důvěrně svěřil, že bohatý dědeček Eduard má k životnímu stylu svého vnučka víc než závažné výhrady a financování nezdárníka ho přestává bavit. Dokonce se nechal prý posledně slyšet, že by taky mohl darmošlapa vydědit: a změnit závět!

„A jeho právník je teď na zámku pečeny vařený,“ brblal nepokojně Tomáš. „Pořád spolu s dědou něco pečou, zavírají se v pracovně na celé hodiny. Samozřejmě, spravovat takový majetek není legrace, ale doktor Horálek mě nemůže odjakživa vystát a vždycky proti mně dědu štval – kdykoli jen mohl, tak si přisadil.“

V tom ohledu měl Tomáš pravdu. Starý právník s nelibostí sledoval mladíkův zahálčivý život – a když ho starý pán požádal, aby najal na vnukovo sledování soukromého detektiva, učinil tak s potěšením. Po měsíci pak předložil zprávu agentury a tvářil se při tom nevesele.

JAN J. VANĚK

„Jak jsem se obával,“ vzdychl. „Mladý pán navštěvuje herny a dělá dluhy. Střídá milenky – což bych mu vzhledem k jeho věku nezazlíval, ale on je rozmazluje drahými dárky. A do třetice: občas bere drogy. Dneska patří v lepší společnosti k dobremu tónu trochu si za-ex-pe-ri-men-tovat, ale...“

Starý pán neřekl nic. Nikdy nepřijímal závažná rozhodnutí bez rozmyslu. Ale doktor Horálek ho už znal natolik, že přísný verdikt na sebe nenechal už dlouho čekat.

Tedy už Tomáš Hamerský věděl, že krásná Zuzana Kotlářová pracuje jako laborantka v jedné farmaceutické firmě. A s jistým podivením – a dobře skrývanou radostí – zjistil, že jak je krásná, tak je i šikovná. Když

si oblékla bílý plášt', změnila se jako mávnutím proutku ze sexuálního symbolu v kvalifikovanou odbornou sílu: nejenže asistovala při pokusech, dostávala i řadu samostatných úkolů.

„Baví mě to,“ říkala skromně.

„A nemáš strach?“ divil se Tomáš. „Spousta těch prášků a vodiček může být přece nebezpečná. Může vám to bouchnout, pracujete s jedy...“

„Člověk jen musí být pořád ve střehu,“ smála se. „A jedovaté je skoro všechno – víc či méně. Skoro každý lék může přece člověka otrávit, když se předávkuje, nebo podá nepravému...“

Taková řeč zněla Tomášovi nesmírně zajímavě a nadějně. Jen ještě váhal, jestli má Zuzaně důvěřovat natolik, že se jí vlastně vydá do rukou – anebo jí zkusí jen něco namluvit?

Jenomže na to je ta potvora příliš chytrá...

„Mockrát jsem si už říkal, jestli by pro dědečka nebylo lepší, kdyby už si ho pánbůh zavolał k sobě,“ nechal se tedy jednou slyšet. „Copak je to ještě život? Viděl jsem jeho domácí lékárníčku: ráno polyká sedm pilulek, odpoledne dvě a večer šest. Občas musí dostat injekci na povzbuzení srdeční funkce, trápí ho klouby a pořádně už nevidí ani s brýlemi...“

„Chceš říct, jestli by nebylo lepší ho uspat,“ věčně opáčila Zuzana a Tomáš zalapal po dechu.

Vyslovila nahlas přesně to, co měl už dlouho na mysli – ale její prostořeká přímočarost ho přece jen poněkud zaskočila.

„Uspat?“ zeptal se nechápavě, neboť chtěl nechat na ní, aby se vyjádřila docela jasně a neodvolatelně.

„Kdysi jsem měla psa,“ řekla. „Dostala jsem ho jako štěně, pak vyrostl, zestárnul... Milovala jsem ho, fakt, bylo to báječný psisko – a on miloval mě! Jenže mu táhlo na šestnáct a sotva chodil, bolel ho fakt celej pes. Nemohl dýchat, motal se. Nakonec jsem v sobě našla odvahu, dovezla k veterináři a doktor mu píchnul injekci. Barry usnul a já mu vystrojila pohřeb. Spí pod dubem na strýčkově zahradě...“

Tomáš si zamáčkł slzu, a když promluvil, znělo to, jako by přemáhal pláč: „Já věděl, že jsi ohromně citlivá holka.“

Jenže lidem takhle pomoci nemůžeš – i když by ti třeba kolikrát byli vděční, kdybys jim trápení zkrátila...“

Že tě huba nebolí, ozval se jeho vnitřní hlas. Pokud se týkalo jeho dědečka, tak ten si rozhodně blížící se skon nepřipouštěl ani v nejmenším. Zdraví mu sice už opravdu nesloužilo jako zamlada, ale své potíže nesl s hlavou vztyčenou a nikdy si nenářikal.

Starý pán byl prostě samorost: půl století jezdil po světě a vydělával. A třebaže začínal z ničeho, vrátil se v devadesátém roce domů jako boháč – a pak ještě dostal nazpátek veškerý majetek, který po osmačtyřicátém roce znárodnili jeho rodině. Včetně zámečku, kde nyní bydlel, mnoha nemovitostí a pozemků, uměleckých sbírek a starožitných šperků, jež přečkaly období, kdy náležely všemu lidu, bez úhony v muzejních depozitářích.

„Kdyby je v tom muzeu vystavovali, nechám jim je,“ durdil se dědeček. „Ale má se na ně prášit někde ve skladu? To je můžu mít klidně doma v trezoru...“

A měl. Ten trezor by Tomáš rád otevřel, brousil si na něj zuby už dlouho: briliantová brož či platinový náramek se prodávají snadno a rychle, a ruleta se otáčí tak svůdně...

„A ty jsi jediný dědic?“ optala se Zuzana věčně.

„Nepochybně,“ usmál se na ni smutně. „Normálně by dědili mí rodiče a až po nich já, ale zabili se před pár lety v autě. Táta jezdil jako cvok, proto já nemám ani řidičák...“

„Možná bych ti mohla pomoci...“ řekla tiše Zuzana.

Trvalo to ale ještě dlouhé tři týdny, než přišla do jeho pražského bytu a tvářila se tajemně a vítězoslavně.

„Tak co máš, ukaž,“ dorážel na ni, sotva za nimi zaklaply dveře předsíně.

„Ruce pryč,“ odháněla ho, když se sápal po její kabelce.

A pak ji otevřela, zašmátrala uvnitř a vytáhla docela obyčejnou malou ampuli se zabroušenou skleněnou zátkou, ve které šplouchou pár kapek nějaké čiré tekutiny.

„A tohle je co?“ zeptal se nedůvěřivě.

„No, jestli trváš na chemickém vzorci nebo latinském názvu, pak ráda posloužím,“ ušklíbła se a on ji netrpělivě polbil na tvář.

„Co po jménu, na jménu nezáleží,“ špitl.

„Pán zná Shakespeara,“ pokývla uznale. „Ale po tomhle lektvaru se usíná navěky, ne jako v té veronské hrobce! Bez probuzení! Zdravý člověk do hodiny, kardiak za pár minutek... Moc humánní prostředek!“

„Dá se to zjistit při pitvě?“ skočil jí do řeči.

A Zuzana vzdychla a pomalu, velice zvolna zavřela hlavou.

„Příznaky jsou jednoznačné: srdeční kolaps,“ špitla a její rty se našpulyly k polibku.

„Jsi poklad,“ ujistil ji Tomáš.

„Jo, taky si myslím,“ kývla. „Zbývá ovšem splnit tvou část dohody, Tome...“

„Mohla bys mi počkat,“ zkusil to ještě Tomáš, ale zatvářila se odmítavě. „Až vstoupí v platnost dědova poslední vůle, budu boháč!“

„A rázem si už na chudou laborantku Zuzanku ani nevzdechneš,“ zavěštila si. „Chci půl milionu – a teď hned a na dlaň.“

„Dobře,“ kývl.

Šel ke svému psacímu stolu a otevřel zásuvku. Obálka, již vytáhl, nebyla ani nijak zvlášť objemná: v pětitisícovkách je půl melounu vlastně jen svazáček. Obřadně jí peníze podal a zatímco je lačně přepočítávala, s lehkým opovržením ji sledoval. Musel vydrancovat své konto, prodal lepší ze svých vozů, ale slíbenou částku připravil. Vlastně ho Zuzana zklamala: mohla si říct víc, mnohem víc. Mohla po něm klidně chtít i příslib manželství, mohla ho nutit k podpisu nějaké směnky – a on by udělal cokoli, cokoli...

„Slíbit se může leccos,“ řekla mu s úsměvem a v něm hrklo: jako by mu četla myšlenky. „Horší to pak bývá s plněním.“

A někdy se může takový slib šeredně nevyplatit.“

„Komu? Tomu, kdo ho dal, anebo kdo ho dostal?“ zeptal se fascinovaně.

Ta zatracená mrcha myslela přesně jako

on: už pár dní přemýšlel nad tím, jak by bylo dobré, kdyby opustila slzavé údolí nedlouho po dědečkovi. Byla přece svědek – a svědek znamená věčné nebezpečí.

„Zítřka odjízím do Ameriky,“ řekla věčně. „Už se nevidíme: vzala jsem si v práci měsíc dovolené, ale už se nevrátím.“

„Bude se mi stýskat,“ řekl a objal ji – a když ucítil zblízka její tělo, pocítil opravdový zármutek. „Ale třeba si to ještě rozmyslíš. Třeba nás čeká ještě hodně společných chvil...“

Usmála se na něj nevesele a řekla: „Tak na ty bych se, být tebou, moc netěšila.“

A odešla dřív, než si stačil přebrat, jak to myslela.

Setkání s dědečkem proběhlo v pozoruhodně smířlivé atmosféře: starý pán sice vyčetl jeho „prostopášnost“, ano, takovou slovní muzeálnost vypustil z úst a Tomáš měl co dělat, aby nevyprskl. Ale podařilo se mu udržet zkormoucený výraz a kajíný tón, když pravil, že nedávno zpytoval svědomí a dospěl k přesvědčení, že je nejvyšší čas začít se chovat jako dospělý zodpovědný chlap.

„Vždyť už ti bude třicet,“ připomněl mu dědeček.

A tobě osmdesát zato nebude, napadlo Tomáše, ale nahlas neřekl nic, jenom zkroušeně pokýval: jako že když je chlapovi třicet, musí se holt začít chovat solidně.

Zkrátka, moc hezky si onoho odpoledne a večera s dědečkem notovali a když na starého pána dolehla únava a usnul v křesle u krbu, zašel Tomáš do jeho ložnice a mezi medikamenty na nočním stolku vybral tubičku s nápadně modrými kapslemi. Věděl, že je děda polyká dnes a denně po večeri: na uklidnění, aby líp usnul, říkal vždycky.

Hromádku kapslí opatrně vyklepal na dlaň, jednu vybral, z kapsy vyndal lahvičku od Zuzany a injekční stříkačku.

Pak do ní natáhl pár kapek, napíchl jednu z kapslí a tekutinu vstříkl dovnitř. Pak pozorně kapsli vsunul na dno lékovky, zvolna dovnitř na ni narovnal ty ostatní...

„Vstávej, půjdeš ležet,“ vzbudil pak odchrupujícího dědu.

Když pak starého pána něžně podpíral, doprovázejí ho k ložnici, vyhlíželi jak akvarel starosvětské idylly: dědeček s milujícím vnukem, jak dojemně...

„Chtěl jsem tě vydědit,“ řekl najednou děda u dveří své ložnice. „Doktor Horálek do mě pořád hučí – ale ještě ti dám šanci, pacholku!“

Dveře zaklaply a pacholek se zašklebil. Bylo to v suchu: až starý pán spolnke osudný lék, vnouček bude daleko, daleko.

Prokazatelně z obliga: pro případ, že by snad smrt starého pána vzbudila nějaké pochybnosti.

Zprvu Tomáš uvažoval o cestě do zahraničí, ale pak odjel jen do Krkonoš. Dny trávil na sjezdovkách a večery po barech a hernách. Bavil se, seč mohl, ale jeho nervozita stejně vzrůstala s každým dnem. Kapsle s lékem sice nespočítal, ale pamatoval si, že tuba byla skoro plná – a původně jich obsa-

hovala třicet. Takže dědovi zbývaly zhruba tři týdny života a jemu stejná doba napětí: každý den se Tomáš vzbouzel časněji a díval se na displej svého mobilu. Jestli nezaspal nějaký hovor, anebo zda se v něm neskrývá kýžená zpráva. Předpokládal, že se mu ozve doktor Horálek: mrtvolu nejspíš objeví někdo z personálu, ale doktor se určitě pak přihrne na místo první a ujme se svých pravomocí.

A jak všechno vybaví, dostane padáka, těšil se Tomáš.

Od první chvíle dědova právníka bytostně nesnášel a když záhy shledal, že doktor jeho city plně opětuje, necítil sebemenší potřebu svou averzi nějak skrývat. Ba právě naopak: trochu se snad oba brzdili, když byl starý pán nablízku, ale ledva se ocitli sami, říkali si jedovatosti bez jakéhokoli servítka. Několikrát by si snad vjeli i do vlasů, třebaže advokát byl dvakrát tak starý jako Tomáš. A to taky rozhodlo, když už mladý muž napřáhal pravačku...

„Já se peru jenom s důstojnými soupeři,“ řekl tehdy upjatě, odplivl si na vyblýskané parkety a odkračel.

Když se teď ale na displeji mobilu objevilo doktorovo číslo a ozvala se melodie Mozartova Tureckého pochodu, vrhl se Tomáš po přístroji, jako by čekal hovor od své milované.

„Je mi líto, ale nepotěším vás, Tomáši,“ ozval se bez pozdravu doktorův baryton. „Starý pán... Váš dědeček.“

Doktorův hlas se zlomil žalem: ten starý lišák měl snad dědu opravdu rád, s údivem si pomyslel Tomáš a dal si záležet, aby jeho reakce působila neméně vyděšeně.

„Co se stalo, doktore?“ vyhrkl. „Je mu zle?“

„Měl byste radši přijet,“ opáčil vyhýbavě Horálek. „Co nejdřív!“

A spojení se přerušilo. A když se vzápětí pokusil Tomáš volat zpátky, ozývala se mu jen hlasová schránka. Kufrý nechal na pokoji, jenom se oblékl a skočil do auta.

„Den D, hodina H,“ řekl nahlas, když už seděl za volantem.

„Jsem boháč, krucifix!“

Doktor Horálek čekal v pokoji, celý v černém, a popíjel koňak z dědečkových zásob. Z mých zásob, napadlo Tomáše a pocítil závan vzteku. Ale to přestane, mírnil se.

„Kde je děda? Kam jste ho dali?“

„Už ho odvezli, hned ráno,“ řekl doktor odměřeně. „Večer jsme ještě vedli obchodní jednání, pojedli jsme a on si šel lehnout. Cítil se unavený, ale dohlédl jsem na to, aby si vzal lék na uklidnění, jako každý večer. V noci se mu zřejmě pak udělalo nevolno, šel do koupelny – a cestou upadl...“

„Panebože,“ vzlykl Tomáš. „Můj milovaný dědeček! Tak sám a bez pomoci!“

Rozeštkal se a nervozita, kterou v posledních dnech cítil, jako by zvedla stavidla jeho dojetí. Tomáš plakal, vzlykal, škytal, sám sebe nepoznával. A kdo by tvrdil, že hraje komedii, byl by lhář. Dokonce i doktor Horálek, který měl o Tomášově vztahu k dědečkovi důvod pochybovat, se cítil upřímností jeho bolu zasažen.

„Asi jsem vám křivdil, Tome,“ řekl mladému muži a upřímně mu potřásl pravici.

„Ale pláčem teď už nic nespravíme: nerad bych, abyste se zhroutil, teď musíte být silný. Spolkněte aspoň tohle, Tome – to vás trochu uklidní...“

Podal mu nějakou tabletu a sklenici vody – a Tomáš mechanicky polkl a zapil.

„Kam dědu odvezli? Do márnice? Bože, leží chudák v nějaké ledničce...“

„Ale proč by měl ležet v ledničce? Se zlomenou nohou dávají pacienti na normální pokoj a primář mi navíc slíbil, že starý pán bude mít maximální péči...“

„Zlomená noha?“ vydechl Tomáš.

„Ano, uklouzl na koberci a zlomil si levou nohu v kyčli, bolí to, ale ortoped říká, že je to pěkná rovná zlomenina, bez komplikací...“

Doktor vzal Tomáše kolem ramen, ale ten se mu vymanil – a vytřeštil oči na stůl. Vedle sklenky s doktorovým koňakem tam ležela tuba od dědových uspávacích kapslí: prázdná...

„Ano, ano,“ ozval se hlas doktora Horálka, jehož pozornosti neušel směr Tomášova pohledu. „Dědečkovy prášky na uklidnění, správně! Zbýval poslední, tak jsem mu ho ani nedal s sebou – ale v nemocnici mu určitě dají jiné...“

Tomáš zalapal po dechu, zatmělo se mu před očima, nohy měl najednou podivně vratké. Doktor ho zachytil a odvedl ke křeslu...

„Zabírá rychle, koukám,“ usmál se konejšivě. „Možná máte slabé srdce, to bývá dědičné – a jenom jste o tom ještě nevěděl. Ta moje neteř je opravdu moc šikovná holka...“

„Neteř?“ nechápavě opáčil Tomáš.

Motala se mu hlava a zvedal žaludek: a když spatřil na prahu pokoje Zuzanu, na vterinu měl dojem, že začíná mít vidiny.

Ale přelud se usmál a on pochopil, že vidí dobře. Ještě ano.

„Ty nejsi v Americe?“ zeptal se.

„Strýček mě přemluvil, abych nespěchala,“ pokrčila rameny. „Strýček ví nejlíp, co dělat! Poslal mě na ten večírek, kde jsem tě potkala, a poradil mi, abych si tě hezky hleděla. No, a vidíš: vyplatilo se to...“

„Vyplatilo?“ zeptal se nechápavě Tomáš a vzpomněl si na půlmilion, který Zuzaně před časem dal – mizerný půlmilion...

„Ale kdež,“ usmála se. „Jde o mnohem víc!“

Nejspíš mu zase četla myšlenky, ale teď už mu to divně nepřípadlo. Už věřil všemu.

„Strýček mě sem vzal párkrát s sebou a tvůj dědeček si mě moc oblíbil,“ pochlubila se a přehodila si nohu přes nohu.

V minisukni, již měla na sobě, to vypadalo opravdu sexy. Zuzana měla vždycky nádherná stehna, uvědomil si s pocitem nevýslovné ztráty.

„A když teď tak náhle ztratí svého vnuka a jediného dědice, nejspíš odkáže majetek mně,“ vysvětlila Tomášovi nezištně.

„Strýček aspoň říká, že je to určitě jenom otázka času – a strýček ví nejlíp...“

„Co má dělat,“ dořekl za ni Tomáš a zemřel.

Koneckonců, bylo to o dost snazší, než si vždycky představoval.

Ilustrace Kristina POKORNÁ

MUZEUM POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Ke Karlovu 1, Praha 2

tel.: 224 922 183

fax: 974 841 091

e-mail: muzeum@mvcr.cz

PROGRAM duben 2009

Středeční odpoledne pro děti

– od 14.00 do 15.00 hod.

1. 4. **Co nevíš o zbraních**

8. 4. **Příroda a my** – povídání s panem Keroušem

15. 4. **Odpoledne v muzeu**

22. 4. **Jaro na dopravním hřišti**

29. 4. **Pohádkový semafor** – Divadlo pro žáky a spolužáky

Vstupné na dětské pořady 5 Kč

VÝSTAVY

do 30. 4. **Jaká nebezpečí vidím na silnici** – dětské kresby z výtvarné soutěže

do 30. 6. **Kriminalistika proti zločinu**

– výstava k padesátému výročí Kriminalistického ústavu Praha

do 30. 6. **Kriminalistický kabinet**

1954–1970, výstava ze sbírek muzea

Ochrana obyvatelstva – expozice

Hasičského záchranného sboru

Prostituce staré Prahy, Ochrana osob

a majetku – stálé výstavy

Filmový čtvrtek – od 17.00 hod.

16. 4. **V údolí Elah** – biblický příběh

Davida a Goliáše vystihuje podstatu filmu inspirovaného skutečnými událostmi (válečný veterán pátrá

po záhadném zmizení syna, údajného dezertéra).

NA OBJEDNÁVKU: **Dopravní výchova**

pro mateřské školy a 1.–4. ročníky zákl. škol

Mládež a kriminalita – besedy pro

2. stupeň ZŠ a studenty středních

a učňovských škol

Dětské dopravní hřiště pro veřejnost

(v provozu od poloviny měsíce)

čtvrtek 13–15 hod., sobota a neděle

10–12 hod. a 14–16 hod.

Půjčujeme kola a koloběžky pro 1. stupeň ZŠ (10 Kč za 30 min.),

cyklisté jsou povinni používat na

dopravním hřišti cyklistickou přilbu.

Informace o programech a případné

objednávky na tel.: 974 824 862

Internetová adresa –

<http://www.mvcr.cz/muzeum>

Expozice je otevřena denně mimo

pondělí od 10.00 do 17.00 hod.

Změna programu vyhrazena

KONEC V POHŘEBNÍM VOZE

– DOPRAVNÍ NEŠTĚSTÍ TAK TROCHU JINAK

Posledně jsme na tomto místě popisovali na první pohled nepřilíš nebezpečnou dopravní nehodu, která přesto skončila pro „viníka“ definitivním uzavřením života.

Mohlo to vypadat, že jsme se věnovali bezmála absolutně výjimečné situaci – zcela zřídka příčině tragédií na vozovkách kolem nás.

Vzápětí jsme ale získali informace o dvanáct let staré nehodě nedaleko Litomyšle (ve směru od Svitav).

Počátkem února tam projížděl po přehledném přímém úseku silnice osmašedesátiletý zaměstnanec Pohřební služby s vozidlem značky Škoda 1203. Autorádio mu možná oznamovalo osmou ranní hodinu, když náhle sjel vpravo ze silnice do mělkého, vysněženého příkopu a zabodl nos automobilu v nepřilíš velké rychlosti do terénní vlny u sjezdu z hlavního silničního tahu na okraj pole. Úspěšně se vyhnul stromořadí ovocných stromů.

Povrch komunikace byl v ten čas sice mokrá, ale v dobrém stavu, čistý. Nijak nefoukalo, viditelnost pod jasnou oblohou za již kvalitního denního světla dávala přehled o situaci na cestě do značné dále. Havarované vozidlo mělo pouze mírně poškozenou přední, spodní část nárazníku a na asfaltu nezanechalo žádné brzdné stopy.

Řidič zůstal sedět za volantem, na jeho těle nebyly patrné stopy zranění.

Odešel ze světa „náhlou smrtí“ (pravděpodobně z chorobných příčin), která také vedla k nehodě – naštěstí bez ohrožení kohokoliv dalšího z okamžitých nejbližších spoluúčastníků dopravního provozu.

K odbornému ohledání mrtvého došlo na rušné silnici sotva půlhodinu po řidičově finálním kolapsu. Následovala soudní pitva s příslušnou diagnózou:

1/ Hlavní nemocí řidiče bylo povšechné kornatění tepen 1. – 3. stupně, zvláště pak tepen věnicových a břišní srdečnice.

2/ Vážnou komplikací představovalo zbytnění svaloviny levé srdeční komory, jizva po infarktu myokardu v zadní stěně levé srdeční komory, vakovitá výduť břišní srdečnice s nástěnnou trombozou...

3/ Smrt muže bezprostředně zapříčinila srdeční nedostatečnost!

O názor na „problém“ jsme tentokrát požádali dopravního experta a publicistu Jaroslava Hořína:

Zákon o silničním provozu příkazuje každému řidiči, který dovrší věko-

vou hranici 60, 65 a 68 let, podrobit se minimálně 6 měsíců před dosažením tohoto věku pravidelné lékařské prohlídce. Po 68 letech je nutné podstoupit lékařskou prohlídku každé dva roky.

Jinak je – podle mého soudu – v zájmu všech řidičů, aby, nehledě na ustanovení zákona, sami zvažili, pokud cítí nějaké zdravotní problémy, zda nezajít okamžitě na konzultaci k osobnímu lékaři. A poté – raději dříve než pozdě – skončit dobrovolně a zodpovědně s vlastním aktivním „šoférováním“. Lze se tak vyvarovat případným vážným problémům, které mohou vyústit v závažnou dopravní nehodu, v „osudové“ ohrožení nejen vlastního života, ale často i řady ostatních, nevinných, účastníků silničního provozu...

/ki/

Foto archiv P ČR

„Tak to jsi ty, Honzo?“ řekl strýček Ervín a trochu rozpačitě se usmál. „No, pojd dál, jestli se teda za mě nestydíš.“

„Ale coby,“ řekl Jan Málek a vešel do místnosti, kde panoval pozoruhodný nepořádek. Na mrňavém sporáčku bublal hrnec s vodou, vzduch páchl po cigaretovém kouři a vařeném zelí.

„Dáš si pivo?“

„Ne, mám tu auto.“

„No jo, jasně, chápu. Když jsem tě viděl poprvé, tak jsi taky seděl za volantem. Jenže ten auták byl šlapací...“

„To už je dávno,“ pokusil se Málek o úsměv.

„Co tě vlastně přivedlo?“

Zvědavost, napadlo Málka, ale neřekl to. Opatrně vzpomněl několika dalších příbuzných, zmínil se o tom, že rodina má držet pohromadě, ať už se v minulosti přihodilo cokoliv, a potom nepříliš obrtně převedl řeč na počasí. Nejasná postava vousatého strýce by se těžko vyklubala z hlubin zapomnění nebýt Lucie, která ve studentské hospodě U Šakala předložila partě kamarádů test. V posledním čísle časopisu Revue totiž vyšla dvoustránka plná očíslovaných portrétních fotografií a čtenáři měli za úkol odhadnout, kdo je kdo. Skromné znalosti fyziognomie absolutně zklamaly. Loupežnický vyhlížející rváč byl proslulý dětský lékař, zatímco klukovsky bezelstný obličej patřil chlapíkovi, který postupně zavraždil čtyři manželky.

„Musel vypadat slušně,“ mínila Lucie, „to by si ho už žádná další nevzala.“

Třináct úctyhodných občanů a třináct těžkých zločinců. Rozpoznat z rysů obličejů základy skutečných povah se zdálo téměř vyložené.

„Třeba je to nedostatkem zkušeností,“ poznamenal Richard, „myslím, že nikdo z nás žádného vraha osobně nepoznal.“

„Já jo,“ řekl Málek.

„Nekecej, koho?“

„Strejdu. Ustřílil jednomu chlápku hlavu brokovnicí.“

„A to mu to prošlo?“

„Ne. Dostal jedenáct let.“

Zabijácký příbuzný se ocitl ve středu zájmu, Málek musel odpovídat na spoustu otázek, a přitom si uvědomil, jak málo toho o prchlivém strýci ví. V rodině se o celé záležitosti nikdy moc nemluvalo, zvláště před dětmi ne, příběh se skládal z útržků a střípků, podobně jako obrazová mozaika. Celkový ráz připomínal romantickou baladu ve stylu oblíbených dívčích románek.

„Hele, vážně to udělal kvůli ženské?“

„Asi jo. Vlastně skoro určitě...“

„Škoda,“ řekla Lucie, „že dneska už se nic takového nenosí.“

Jan Málek v duchu počítal, kolik bylo v době procesu strýčkovi let. Dvaatřicet. Poměrně dost na to, aby měl trochu rozumu, žádný teenager, ale usedlý chlapík ve středním věku. Tedy měl být takový, jenže on obecný úzus příliš nerespektoval. Neoženil se, nedbal o kariéru, a od té doby, co ho vyhodili z jakési vysoké školy, střídal zaměstnání s lehkomyšlností tuláka. Naposledy dělal na Třeboňsku lesního dělníka a bydlel v maringotce. Když měl volno, pozoroval volavky a kormorány, nebo sedával v hospodě, kde po večerech zpíval táhlé moravské písničky.

„Jestli se nebudeš učit, skončíš jako strýc Ervín,“ strašily se v rodině nezdárné děti. Málkovi sice připadal osud dřevorubce výrazně zajímavější než tatínkova jednotvárná práce bankovního úředníka, ale byl příliš malý a neodvážil se to říct nahlas. Potom došlo k maléru, který potvrdil nejskeptičtější názory na Ervínovu povahu. Strýc putoval do věznice a tetičky si svorně pochvalovaly, jak dobře si vybraly své, snad poněkud nudné, leč bezkonfliktní životní druhy.

„Jo, bejval to fešák, jenže to není všechno. Z toho dům nepostavíš.“

„Copak měl zapotřebí bláznit za vdanou ženskou?“

„Jak se říká, láska si nedá proučet.“

Z podobně slabomyslných úvah a z ne-souvislého vyprávění se dala celá nešťastná událost jakž takž zrekonstruovat. Na začátku bylo jaro, polomy a teskná atmosféra jihočeské krajiny. Ervín Málek s nezbytnou motorovou pilou celé dny likvidoval následky březnových vichrů, většinou se během týdne ani do hospody nedostal, jídlo vozila jednotlivým dřevorubeckým partám jistá Jiřina, manželka lesního inženýra Chejlavy. Pohledná ženská, vynikající kuchařka, Ervín se do ní zakoukal a nebyl odmítnut. Schůzky na voňavých pasekách i v naftou páchnoucí kabině lesáckého nákladáku, romantické procházky po hrázích rybníků a drsné vtipy kolegů z mrňavé maringotky. Pro ty dva to bylo zřejmě krásné období, ale bohužel krátké, Chejlava se o nevěře ženy brzy dozvěděl a listivě zakročil. Stalo se to pár dní před svatoanenskou poutí, léto vrcholilo a lesní inženýr se chystal do Prahy na jakýsi mezinárodní kongres o hubení kůrovců. Samozřejmě, že to byla past, jenže Ervín ani nenapadlo, aby si záležitost ověřil. Sotva lesák odjel na nádraží, přestěhoval se do útulné hájovny, a pak následovala stará scénka známá z nesčetných anekdot a tisíckrát opakovaných grotesek. Předčasně se vracející manžel, ložnicové překvapení, úlek, hněv a křik. Chejlava byl chlap jako hora, a když se pokoušel nevěrnou manželku přerazit, strhl strýček Ervín ze zdi loveckou pušku, namířil na zuřivce a stiskl spoušť. Tím skončilo všechno. Život lesního inženýra, manželství Jiřiny Chejlavové i krátké štěstí strýčka Ervína. Pravda, osud dal milencům ještě několik týdnů náskok, jenže pohoda jihočeského léta a zakázané lásky byla pryč, přišly dny plné strachu, zoufalství a nervozity. Ervín Málek odvezl mrtvého soka na dřevěné dvoukolové káře co nejdál do lesa a tam ho zahrabal. Synovec si v duchu představoval, jak tehdy svítil bledý měsíční úplňk, občas zakrývaný temnými křídly netopýrů a sov. Možná to tak ve skutečnosti ani nebylo, ale k pochmurné atmosféře tajného pohřbu se to docela hodilo. Potom se strýc vrátil do dřevařské maringotky a pokoušel se chovat, jako by se nic nestalo. Marně. Na lesní správě dokázali inženýra postrádat jen pár dní, potom oznámili jeho zmizení na příslušných úřadech. Policisté se začali po okolí vyptávat, a když později lesní zvěř rozryla mělký hrob a jakýsi houbař místo křemenáčů narazil v houštině na polorozpadlé lidské tělo, vstoupila do příběhu s plnou razancí kriminálka. Ervína zadrželi a převezli do vyšetřovací vazby.

Tam s ním ovšem nebyly už žádné problémy, strýček měl povahu hazardního hráče a velmi rychle pochopil, že partie je prohraná. Jeho úplné doznání bylo bráno jako jistá polehčující okolnost a odvolací soud mu proto snížil původní třináctiletý trest na jedenáct roků odnětí svobody.

„To bylo stejně moc,“ mínila Lucie.

„Neblázní, zabil člověka.“

„Dobře, ale bylo to z lásky.“

„No a? Tomu mrtvému je přece dost jedno, jestli byl zastřelen pro lásku, politiku nebo pro prachy. Vlastně to takhle bylo úplně nejhorší.“

„Proč?“

„Protože se musí po onom světě courat s parohama.“

„Kuš,“ odsekla Lucie. „Jen si dělejte srandu. Ale já vám povídám, že ten Honzův strejda byl možná větší chlapák než vy všichni dohromady.“

Richard poznamenal, že podle podobného klíče stojí zřejmě na nejvyšším žebříčku Luciiných hodnot král Herodes, Lucka se vztekala, ale Jan Málek je moc neposlouchal. Napadlo ho, že strýc Ervín už si svůj trest dávno odpykal, rodinné zavržení však trvá dál. Možná je to trochu kruté, snad by se slušelo jít ho někdy navštívit. Třeba už jenom proto, že kdysi nosil malému synovci dárky, ve vzpomínkách zůstává usměvavý, příjemný a bývala s ním docela legrace.

„Co dělá táta?“

„Uměl. Předloni.“

„To jsem nevěděl, promiň.“

Jana Málka napadlo, že omlouvat by se měl vlastně on. Nehodný strýc byl tak vymazan z obecní paměti, že nikoho ani nenapadlo poslat mu oznámení o smrti staršího bratra.

„Měls dostat parte.“

„Nevadí, stejně už bych mu nepomohl. Ale vykládej něco o sobě. Studuješ?“

„Jo, stavařinu.“

„To je fajn obor. Dobře sis vybral. A máma?“

„V pořádku. Pozdravuje tě.“

„Teď lžeš,“ řekl strýček, „ale stejně děkuju.“

Chvilí panovalo rozpačité ticho, potom si Jan Málek odkašlal a řízl do živého.

„Vadí ti o tom mluvit?“

„O čem?“

„No, o tom maléru.“

„Vůbec ne. To už, kamaráde, dávno přebolo. Co tě zajímá? Na co jsem myslel, když jsem ho střelil?“

„Ne, to ne.“

„Jen se klidně ptej.“

„Strejdo, já tenkrát byl malej kluk. Ale teď, docela nedávno, jsem si v knihovně přečetl všechny starý noviny, co o tom psaly. A v tátověch věcech jsem našel kopii rozsudku. Nejsem žádnéj detektiv, jasně, ale něco mi v tom nesedí.“

„Copak?“ podivil se strýc Ervín.

„Prostě nevěřím, že jsi toho chlapa zabil.“

„Tak to je od tebe hezký. Vážně. Ale zapomeň na to. Co bylo, to už nikdo nezmění. Koneckonců jsem se ke všemu přiznal.“

„Právě.“

„Co je na tom divného?“

„Polovičatost, víš? Chápu, když se někdo, kdo v hádce zabije člověka, jde vzápětí udat. Nebo naopak, když pohrbí tělo v lese a potom zapírá, dokud mu vinu stoprocentně nedokážou. Ale takováhle zmatenost? Jednou hot a potom čehý? Ne, to neberu.“

„Byl jsem v šoku. V hrozném stavu. To si nemůžeš ani představit, když jsi nikdy nikoho nezabil.“

„Ale ty přece taky ne,“ řekl synovec tiše. Ervín Málek mlčky pokrčil rameny.

„Nebo ta puška,“ pokračoval mladík. „Co je to za blbost?“

„Proč blbost? Visela na stěně. Byl to přece lesák.“

„Právě. Dokonce lesní inženýr. Ne amatér, co náhodou složí myslivecký zkoušky a každému se chlubí novou zbraní. Byl to profesionál, kterej na každým pitomým honu musel střelcům do omrzení opakovat základní bezpečnostní předpisy. Naprosto nevěřím, že by si takovejhle chlap pověsil na zeď nabitou flintu.“

„Hele,“ řekl strýček, „už je to dávno. Třeba jsem ji naládoval.“

„Další renonc. To by možná mohl on. Byl doma a věděl, kde má náboje. Ale ty jsi byl v cizím kvartýře. Jak si dokázal v tom chvatu a zmatku tak zázračně objevit patrovy?“

„Už ani nevím. Asi náhodou. Nechme toho. Vážně nechceš panáka?“

„Teď ne.“

„Škoda.“

„Ještě jedna věc se mi vybavila, strejdo. Jednou jsi byl u nás na chatě. Pamatuju, jak jsme si hráli na piráty a zakopávali poklad kapitána Flinta.“

„Na to už jsem zapomněl.“

„Vidíš, já ne. Připadalo mi, že ta díra je hrozně hluboká, ale ty jsi pořád říkal, že ne, že by nám zlato roznesla po ostrově divá zvíř...“

„To byla jen legrace.“

„Jistě. Ale počítal jsi s takovou možností už tenkrát, když běželo o hrst neplatnejch mincí a mosaznejch knoflíků. Proč bys na to nemyslel v situaci, kdy jde o krk?“

„Nechme toho,“ řekl strýc, vstal a otevřel dvířka oprýskané kredence. Vytáhl láhev rumu, jenže s jistým zklamáním zjistil, že je prázdná.

„Už jen maličkost,“ řekl Jan Málek.

„Stalo se to dávno, a tak není divu, že příběh trochu skřípe. Zarážející je jiná věc. Že totiž stačí jedno kolečko obrátit a najednou do sebe všechno zapadne jako dobře seřízenej mechanismus.“

„Co to plácáš?“

„Představme si například, že toho lesáka zastřelila ona.“

„Jiřina?“

„Ovšem. Tím pádem můžeme vynechat celej ten operetní balast navíc. Vracející se manžel, milenci v posteli, žárlivecká scéna. Zůstane jen jedna ženská, která se potřebuje zbavit nepohodlnýho chlapa. Dávno ho už nemiluje, je zakoukaná do jinýho. Možná i do jinejch...“

„Dost!“ řekl strýc.

„Jenže manželství,“ nedal se odbýt synovec, „to je taky majetek, barák, konto v bance a tak dál. Ale třeba jí křivdím, možná ta rána skutečně padla v rodinný hádce. Zkrátka, najednou je muž mrtvej a panička stojí s kouřící flintou uprostřed pokoje. Co dál? Napadne ji, že to musí nějak zchládit. Pečlivě uklidí, bezvládné tělo odveze do lesa, to na káře snadno zvládne, ale kopání jámy už není pro ženský ruce, proto jí udělá tak mělkou. Tu pitomost s kongresem o kúrovcích vymyslí sama a opatrně ji rozhlásí. Praha je přece nebezpečný velkoměsto, pan inženýr nebude první ani poslední, kdo tam zmizí beze stopy. Je to prostinkej plán, ale možná by

i vyšel, snad jen stačilo, kdyby byl lesní hrob o půl metru hlubší. Jenže nebyl. Když se nakonec všechno hroutl, tak se milá paní svěří nejlepšímu příteli. Určitě tvrdí, že zabíjela jen a jen kvůli němu. A milenec je přece džentlmen...“

Prázdná láhev upadla na podlahu a chvíli se kutálela po potřhaném linoleu.

„Blbost, naprostá blbost,“ opakoval strýc Ervín.

„Možná, ale dává příběhu smysl,“ řekl Jan. „O tobě se vždycky říkalo, že seš náramně lehkomyslnej, a proto jsi nedostudoval, neoženil se, nepořídil sis kupu dětí. Rodina to bere jako nezodpovědnost, i když to může být docela naopak. Třeba právě proto, že si uvědomuješ velikánskou tíhu takový odpovědnosti, se jí vyhýbáš. Tedy vyhýbal ses. Pak došlo na lámání chleba a nebylo už kam couvnout. Tak ses k tomu postavil čelem.“

„Hotovej Robin Hood. Hele, nezdá se ti, že už bylo toho kecání dost?“

„Asi máš pravdu. Jen ještě poslední poznámku. Jedna hezká holka, kterou neznáš, Lucie se jmenuje, v hospodě povídala, že seš možná největší frajér z nás všech. A já myslím, že měla pravdu.“

„Ovšem. Strejček vůl a teta kráva, jak se zpívá v jedny klasický písni. Takže, milej synovče, jestli chceš pro starýho opuštěnýho Ervína vážně něco udělat, tak mě zavez někam, kde dostanu trochu kořalky. Mám dojem, že to nutně potřebuju.“

Lokál ničím nepřipomínal útulnou studentskou hospodu, do níž si Jan Málek zvykl chodit. Nádražní restaurace nejnižší možné cenové skupiny praskala ve švech a hučela jako podrážděný včelí roj.

„Dvě piva a rum,“ velel strýček.

„Počkej, říkal jsem, že nemůžu.“

„Tady musíš, bez konzumace by nás vyhodili.“

Výčepní stolice byla obklopena stojícími pijáky a servírka s věnci půllitrů v rukou se mezi nimi jen obtížně prodírala.

„Sem prosím! A jeden velkej rum k tomu.“

„Neřvěte na mě, nejste tu sami! Musíte počkat.“

„Jasně, čekat dovedeme,“ poznamenal tiše Ervín. „Náramně dovedeme... Mimochodem, víš, že mě nepoznala? Ale tak je to asi lepší.“

„Kdo?“ zeptal se Jan pitomě.

„No přece Jiřina. Jiřina Chejlovová. Teď už se ovšem dávno jmenuje jinak.“

„Tahle kelnerka?“ vydechl synovec a nevěřičně zíral na nejméně metrakovou odkvetlou blondýnu, která se marně snažila zachránit poslední stopy zmizelého půvabu nadměrným používáním šminek.

„Jo,“ řekl strýček Ervín a vyprskl v nezvládnutelném výbuchu smíchu. „Tak kvůli tomuhle jsem strávil nejlepší roky života v kriminále. No řekni sám, není ten svět vlastně srandovní?“

Antonín JIROTKA
Ilustrační foto
archív redakce

Ach ne, s láskou, nebo aspoň s tím, co si pod pojmem „láska“ představoval, neměl pan Vašek nikdy potíže. Smůla spíš byla, že žádná z žen jeho sedmapadesátiletého života – a napočítali bychom jich hodně – neměla takovou penzi, natož bohatství, aby mu časem nezačala předhazovat jeho lenost a spířarství.

ROMANCE z nočních vlaků

Ale i tohle riziko snášel pan Vašek statečně a s nadhledem filozofa. Pokaždé si v poklidu sebral svých pár švestek a odebral se o dům dál, vojenskou terminologií řečeno na „předem připravené pozice“. Jenomže osud se nedá ošálit, osud si počká...

Neúnavný milovník penzistik a kořalek všeho druhu měl totiž předurčeno – snad vinou způsobu svého života, snad vinou zvláštní indispozice, o které zatím nikdo nic netušil, pan Vašek pak nejméně – stát se vrahem.

Kilometrovník 391

„Dne 2. března 1976 v dopoledních hodinách byla na železniční trati Praha – Kolín – Česká Třebová, za stanicí Klánovice v Praze 9, u kilometrovníku 391, ve vodním příkopu nalezena pochůzkářem ČSD mrtvola neznámé starší ženy.“

Emeritní vyšetřovatel Jaroslav Zahrádka si některé detaily z protokolu o ohledání místa činu pamatoval přesně navzdory výraznému odstupu let... Spis sice ležel před ním, ale většinou ho jen lehce prolistoval, jako by preludoval na klavír, než orchestr jeho myšlenek spustí forte.

„Z počátku to vypadalo na tragický střet člověka s vlakem. Po širším ohledání místa nálezů jsme museli konstatovat, že se žena sesunula do vodního příkopu z železničního náspu, kde byly patrné ještě čerstvé stopy, vzniklé pádem jejího těla. Podle vyjádření přivolaného lékaře mohlo dojít ke smrti asi 8 až 10 hodin před nálezem. S největší pravděpodobností byla sražena nebo odhozena některým odjíždějícím vlakem, přičemž utrpěla řadu zranění, včetně těch neslučitelných se životem.“

Takže jsme neprodleně začali zjišťovat a prohlížet vagony vlaků projíždějících kritickou dobu místem nálezů těla. Nenašli jsme ovšem sebestmenší stopu, natož důkaz, že do neznámé ženy narazil vlak. A pak přišla zpráva ze soudního: podle pitvy svědčil rozsah zranění a mechanismus jejich vzniku – o pádu z rozjetého vlaku!“

Příživník a blázen?

Pan Vašek měl se zákonem už pár opletaček. V zažloutlých protokolech bychom si přečetli, že se narodil v březnu 1919 v dělnické rodině, od tří let vyrůstal pouze s matkou. Vychočil pět tříd obecné školy,

poté se začal učit holičem, ale nedoučil se. Pracoval pak příležitostně.

Po roce 1947 začal střídat různá zaměstnání, brigádníčil v zemědělství, na nádraží... Většinou ale nepracoval vůbec, to jest žil jako příživník. Na to ovšem pamatovalo socialistické soudnictví paragrafy: v roce 1962 si odseděl Vašek 7 měsíců, v roce 1963 nastoupil čtrnáctiměsíční trest, v roce 1965 už šlo o celé dva roky za mřížemi.

Ano, Vašek byl nemakačenko, jeho nejdelší pracovní poměr trval 3,5 roku – to když se nechal zaměstnat na jednom státním statku jako noční hlídač. V té době žil společně s jistou Marií Holoubkovou, po její smrti se ovšem stal jeho další pobyt na statku nemožným... Moc rádi ho tu neměli. Každou chvíli hodil *áčko*, rád se napil, nebyl na něj spoleh.

Typičtějším se pro Vaška staly takové pracovní poměry jako v národním podniku Strojbal, kde vydržel jen týden, nebo v tiskárně Mír, kde v roce 1975 pracoval od 5. do 15. června. Ke každé práci měl řadu připomínek, zejména v tom ohledu, že práce je těžká a že se nenechá sedřít.

Celkem čtyřikrát léčili Vaška v Bohnicích. V roce 1950 odešel po čtyřech dnech na vlastní žádost, s diagnózou psychopata. Po druhé, v lednu až březnu 1960, se jednalo o nařízenou protialkoholní léčbu. Potřetí, v roce 1973, požádal o přijetí sám, byl prý v depresi vzhledem k úmrtí již zmiňované družky Marie.

Což se opakovalo ještě o rok později. Ve své žádosti Vašek uvedl, že nemá kde bydlet ani kam jít a že mu otekají nohy... Uplynul týden a musel z blázince pryč, když se pohádal s lékařem kvůli požívání alkoholu. V září 1974 se konečně usmálo na Vaška štěstí – na byt ho k sobě vzala 70letá Magdalena Čálková z pražského Kačerova. Po čase sice dostal Vašek *kopačky*, nicméně pochopil, že tento modus vivendi je pro něj ideální.

Taška po nezvěstné

„Pořád jsme uvažovali, že mrtvá žena bude z Klánovic nebo jiné čtvrtě obvodu Prahy 9,“ vzpomínal major Zahrádka. „Napovídal nám to domácí způsob jejího oblečení, především zástěra pod kabátem, rovněž fakt, že jsme u ní nenašli tašku, peníze ani doklady. Signál přišel ovšem z Prahy 4, z Pankráce.“

5. března totiž nahlásila na MO-VB paní Věra Poláčková, že od 24. února pohřešuje svou matku Emilii Drábkovou, 76letou vdovu a důchodkyni, se kterou sdílí společnou domácnost. V budově soudního lékařství pak Poláčková ztotožnila mrtvou ženu z Klánovic jako svou matku.

„Při dalším výslechu pak uvedla, že na podzim 1974 se její matka poznala s jistým

Vaškem, asi pětapadesátiletým, se kterým se seznámila na tehdy velmi populární taneční zábavě pro dříve narozené, která se pravidelně konala v Nuslích na Zvonařce.“ pokračoval Zahrádka.

„Vašek neměl ani byt ani zaměstnání, Drábková ho živila z vlastní penze, natěšená známostí o dvacet let mladší. Mezi matkou a dcerou vypukly spory, Drábková se nechtěla amanta vzdát – to raději odešla z bytu, chodila s Vaškem po restauracích a v noci s ním cestovala vlakem po stanicích v okolí Prahy. Prostě přespávali ve vlacích a na nádražích, jak to jen šlo.“

Podle Poláčkové byl Vašek velký komediant. Uměl plakat, kdy si vzpomněl, matce tvrdil, že bez ní nemůže žít, že když ho nechá, že se oběsí nebo skočí pod vlak. Poláčková taky vyslovila podezření, že na její matce byl spáchán trestný čin a že se na něm nějakým způsobem podílí Vašek. 2. března totiž předal kabelu Drábkové nikoli Poláčkové, ale její sousedce, vzápětí se vytratil jak pára nad hrncem...

Vrať mi můj důchod!

Kriminalisté ukázali Poláčkové fotoalbum známých firem. Vaška poznala zakrátko, nešlo o přezdívku, ale o skutečné jméno. Pátání po podezřelém trvalo tři neděle, zadrželi ho teprve 20. března 1976.

„Výslech pro nás nepředstavoval nic slo-

střed kolem 02.00 do Běchovic, abychom zde tak jako vícekrát přespali na nádraží. Ve vlaku začala Drábková zase s hádkou a navíc chtěla, abych jí vrátil zbylé peníze z důchodu, které mi původně dala, šlo asi o částku 640 korun. To její věčné hádání mi už lezlo na nervy a taky mi vadilo, jak mě Drábková stále urážela. Proto jsem se rozhodl, že ji usmrtím vyhozením z jedoucího vlaku. Nahrála mi ta náhoda, že Drábková začala na chvíli po hádce podřimovat a taky to, že jsme byli v kupé sami.

Věděl jsem, že po projetí stanice Klánovice vlak vždy mírně přibrzdí. Drábkovou jsem probudil, řekl jí, ať se připraví, že budeme vystupovat. Opustili jsme kupé, na chodbičce vagonu nás nikdo neviděl a u dveří taky nikdo nestál... Kabelu Drábkové jsem nesl já. Odjít jsem výstupní dveře, poodstoupil jsem tak, že jsem stál asi půl metru za Drábkovou. Levou rukou jsem jí strčil do zad tak, že jsem ji vyhodil z vlaku. Neřval jsem se, kam padla a co se s ní stalo. Ani to v tu chvíli nebylo možné, vlak už zase jel dost rychle a rachotil. A taky jsem věděl, že jsem vlastně spáchal vraždu a že musím zmizet rychle pryč.“

Jestli si myslel, že tím získá alibi, tak nás naopak jen utvrdil, že s Drábkovou byli do poslední chvíle společně. Což bychom mu jinak dost obtížně prokazovali... Ale rozumějte, Vašek nebyl otrlý zločinec. Fakt, že spáchal vraždu, znamenal pro jeho psychiku docela velký nápor.“

O tom podle Zahrádky svědčilo Vaškovo pobíhání po pražských hřbitovech a krematoriích, aby zjistil, jestli je Drábková skutečně mrtvá. Nakonec se o její smrti dozvěděl 5. března, když si v strašnickém krematoriu přečetl z vývěsky den a hodinu jejího pohřbu. Kremace se ovšem nezúčastnil, bál se, že by ho dcera Drábkové poznala, že by mohl být zadržen.

„Ale stejně si nedal Vašek pokoj!“ smál se Zahrádka. „Ještě ten den se mu podařilo navázat známost s další starší ženou. Tři dny se pohyboval v její společnosti, jezdili spolu vlakem, a přestože za ni stále platil útratu, babka ho nakonec opustila. Vašek mi při výslechu doslova řekl: *Toho moc lituju, pane majore. Bylo na ní vidět, že má peněz jako šlupek a že by mě mohla živit!*“

Major Jaroslav Zahrádka

Pubertákova vzpoura?

Vašek pochopitelně prošel psychologickým a psychiatrickým zkoumáním. O jeho příčetnosti a způsobnosti nebylo pochyb, psychopatická duševní porucha neměla povahu, aby Vašek nemohl stanout před soudem a zúčastnit se ho.

O motivaci činu napsal psycholog následující: „Drábková převzala svým způsobem nejen roli Vaškovy milenkyně, ale i matky. Ve vztahu hrála patrně dominantní roli, ať už tím, že mu poskytovala výživu a péči, ale i tím, že přebírala řídicí role. Například ho několikrát zřackovala, což Vašek vcelku akceptoval, patrně s vědomím viny. Když však začala Drábková ve vlaku vyhrožovat, že už ho dál žít nebude, nabyl ve Vaškově motivační struktuře vrchu motiv potřeby vzpoury a motiv pocitu existenciálního ohrožení.“

Podle znalce byl Vašek v průběhu činu opilý a jeho už tak slabá schopnost racionálního uvažování a domýšlení důsledků se pohybovala v prahových hodnotách. Vražda Drábkové vlastně představovala zkratově řešený akt vzpoury a odplaty... Obstála by podobná slova v očích soudu jako polehčující okolnost? „Sám si netroufám říci, jaký trest by Vašek dostal,“ dospěl k závěru svého vyprávění major Jaroslav Zahrádka. „Soud se totiž nekonal, pár dní před zahájením přelíčení zemřel ve věznici v důsledku selhání srdeční činnosti.“

Do nebe se Jan Vašek coby těžký hříšník sotva dostal. Představa, jak jeho dušička somruje v pekle mezi kotli a svádí obstarožní čertice, je však docela lákavá.

Viktorín ŠULC

Foto z rekonstrukce archiv autora

žitého, na to byl Vašek dostatečně zkušený kriminálník, aby poznal, že spadla klec. Doznal nejen příživnictví, ale taky trestný čin vraždy, kterého se na Drábkové dopustil,“ konstatoval Zahrádka. „V minulosti mu Drábková rovnou na poště předala svůj důchod, činící 720 korun, zkoušeli různé podnájemy, jezdili vlaky... Od února 1976 se ale Drábková začala stavět na zadní. Vyčítala Vaškovi, že z ní vytáhá všechny peníze, že vedou špatný život. Pak přišel osudný 1. březen,“ teprve nyní nalistoval Zahrádka správný protokol, aby odcitoval výpověď obviněného slovo od slova.

...Odjížděli jsme z nádraží Praha-

Tři dny platícím kavalírem

Jak starý kriminalista Zahrádka pokaždé zdůraznil, zamedal za sebou Vašek stopy docela vynalézavě. Z vlaku, odkud vyhodil Drábkovou, dojel do Úval, ihned se vrátil do Prahy, z nádraží Střed přešel na Hlavní a šupajdil zas do Benešova. Schválně se tu pohádal s nějakým nádražákem, aby byl dobře k zapamatování... Alibi jako hrom! Jenže...

„Odpoledne se vrátil do Prahy a odevzdal už zmíněnou kabelu. Což byla naopak obrovská chyba, no chyba, spíš pitomost.

Film**Zrádce věren žánru**

Jestliže filmoví tvůrci své nové dílko pojmenují úderně jedním slovem Zrádce, pak asi i nepříteli inteligentní divák už před kasou biografu tuší, oč na plátně půjde. Pro chytřejší část publika slouží co lákadlo zase podtitul: Pravda je komplikovaná.

A jsme přímo u ději: hrdiny příběhu jsou tajní agenti a zabijáci z profese i z nadšení, teroristy se jen hemží a kdo byl před chvílí podezřelým číslo jedna, vzápětí se ukáže kladěm, zatímco opak se stane pravdou a dosavadní sympaták to má morálně pěkně nahnuté... Film Zrádce napsal i natočil Jeffrey Nachmanoff a zatímco k práci na scénáři si zřejmě najal solidní poradce, kteří o tématu soudobého islámského terorismu něco věděli, pak jako režisér ovšem zřejmě na place osířel. A moc invence nemaje, spíš se rozpomínal na úspěšné předchůdce, než by zkoušel vymyslet něco zloha nového. Pravda, ono je to setsakra těžké, podobných příběhů už bylo po světě, a zejména ve Spojených státech, v posledním půlstoletí natočeno proklaté mnoho a kde pořád brát nápady, když množství reálných situací a jejich rozplétání je sice početné, nikoli však nekonečné. A tak si tedy v průběhu promítání – v lepším případě – vzpomeneme, že tohle jsme někdy jindy „v lila“ už viděli, v horším případě si dokonce vzpomeneme i kde to bylo. Zejména trilogie o agentu Jasonu Bourneovi se nám z paměti pákrát vynoří, nicméně nutno uznat, že její tvůrci měli na svou práci asi více prostředků. Zrádce po stránce formální připomíná spíše lepší televizní produkci než áčkový film pro velká kina, kam se nejspíš nadlouho ani nepropracuje. (Na Bournea silně upomíná i filmová hudba.)

Navzdory výhradám se pobyt v kině při projekci filmu Zrádce dá přežít bez újmy na duševním zdraví a pokud nebudete očekávat zázrak, dočkáte se docela napínavého zážitku. Několik scén je navíc opravdu zdařilých, vzpo-

meňme třeba přestřelku v garážích či útok v Nice, jež jsou natočeny svižně a s nadhledem: jinak jde ale spíše o solidní rutinu.

Vnímavější divák možná postřehne i pokus o vážnější poselství příběhu: jestli nějaká víra stojí za lidské oběti, jestli se má ve jménu Dobra zabíjet... Ale víc se o tom ve filmu

mluví, než že by takové otázky plynuly z děje a do diváckých hlav.

Herecké obsazení se obešlo bez hvězd vycházejících i zapadajících, ale oni ti zatím nepříteli proslavení aktéři podávají výkony o to věrohodnější: Don Cheadle, Guy Pearce, Neal McDonough, Said Taghmaoui a další. **(-ěk)**

Televize**POIROT V ÚSPORNÉ VERZI?**

Agatha Christie patřila nejen mezi autorky kvalitní, ale taky pilné. Zanechala tedy množství příběhů, jež dnes mohou posloužit jako námět televizních adaptací. Zejména pak nových a nových dílů seriálu, jehož nezaměnitelným hrdinou je Hercule Poirot. Vždy elegantní a přesto trochu komický drobný pán, pyšný na svůj belgický původ, a ale i velmi anglický ve způsobech i řeči. V historii ho ztělesnila ve filmu řádka výborných herců, ale teprve David Suchet se Poirotem doslova stal. (Přitom jde o úspěšného divadelního herce, významného člena prestižní Royale Shakespeare Company, jenž v jejích inscenacích ztělesnil i tak zásadní postavy, jako jsou Jago z Othella či Kaliban z Bouře.)

Od roku 1989, kdy se příběhy s Poirotem postupně natáčejí, jich má už na kontě třiadesát: člení se do jedenácti řad a ke cti českých televizí dlužno přičíst, že tuzemské diváky neošidily o žádnou. A také že dabing je opravdu kvalitní, že se překlad povětšinou vystíhá dnes běžných jazykových nejasností a oba čeští Poirotové, Jaromír Meduna i Petr Kostka, namlouvali malého velkého detektiva s evidentním porozuměním a zalíbením. V lednu Česká televize odvysílala čtyřdílnou jedenáctou řadu, jež ovšem ve znalcích celé série vyvolala spíš rozpaky než nadšení. Až dosud britská produkce dopřávala jednotlivým příběhům maximum péče a prostředků, nikdy nešlo o levné televizní dílko, spíše o filmy kratší metráže. Jedenáctou řadu však poznamenala evidentní úsporná opatření. Hodně se točilo v ateliérech, jen výjimečně se děj přenesl do exteriérů. A většina sekvencí střídala detaily a polocelky. Jak je zavedeným letitým zvykem v televizi, neboť tak jde práce rychle od ruky a vyjde levněji. (Taky Poirotovi partneři se změnili, namísto inspektora Jappa (Philip Jackson), slečny Lemonové (Paulina Moranová) a kapitána Hastingsse (Hugh Fraser) se vynořily jiné postavy.

Je úctyhodné, kolik nosných námětů se scénaristům a dramaturgii cyklu podařilo z díla velké detektivkárky paní Agathy vyčíst – a všechno asi musí jednou skončit. Pokud bude jedenáctá televizní série poslední, pak řekněme otevřeně, jaká je škoda, že neudržela vysoko nastavenou laťku předchozích deseti.

Pokud bude následovat ještě i dvanáctá, pak jen upřímně doufejme, že nebude natočena ještě úsporněji. Představa, že by elegantní Poirot odehrál celý díl v jednom jediném obleku, je dosti tristní, n'est pas?

(jjv)**Kniha****TAJEMSTVÍ VELKÉHO VYPRAVĚČE**

Stephen King je tu opět. Jeho román Ostrov Duma Key se z větší části odehrává na Floridě, mezi pevninou a oceánem, jenž dovede být stejně okouzlivý jako děsivý. Obě autor potřebuje a umí využít ku prospěchu svého vyprávění.

Děj jeho příběhu líčí osud úspěšného stavebního podnikatele, jenž utrpěl děsivý pracovní úraz a jen zázrakem ho přežil.

Jeho manželství, které až dosud považoval za fundament svého bytí, se rozpadne jako domeček z karet, jeho vlastní psychika je v troskách. I dobrovolná smrt patří k alternativám, jež zvažuje – ale nakonec se přece jen rozhodne žít. Anebo aspoň zkusit to. Změní prostředí, odstěhuje se na konec světa. Pod verandou jeho pronajatého domu si s oblázky hraje příliv a v domě samém i v myslí jeho obyvatele se začínají odehrávat prapodivné věci. Tak divné, že se jim zdráhá sám uvěřit, a rozhodně se bojí o nich s někým promluvit. Ale co dělat, když mu stále víc začínají zasahovat do jeho každodenního života?

Stephen King je vynikající vypravěč mysteriózních příběhů a jeho umění dávkovat napětí je čtenářům známo. A své pověsti nezůstává pranic dlužen ani v tomto případě. Dokonalá práce s detailem, lékárnické dávkování tajuplna, zalidnění příběhu nemnoha, o to však věrohodnějšími a současně nevšednějšími postavami: to jsou jen některé Kingovy dovednosti a metody.

Hraje si s figurami svého příběhu stejně dovedně jako se svými čtenáři a dovedně dávkuje napětí: podvědomě čekáme, že teď se musí přihodit něco děsivého, a pan autor nás přivede až na sám kraj útesu a jako by si řekl: ne, ještě není ta pravá chvíle ke skoku.

Možná to není veliká literatura, ale nepochybně velké vypravěčské umění. K čemuž v českém vydání (nakladatelství Beta – Dobrovský) připočteme i čtivý, verbálně bohatý překlad Lindy Bartoškové.

(-ěk)

Mezinárodní veletrh obranné a bezpečnostní techniky IDET slaví malé jubileum – svůj desátý ročník. Od prvního ročníku v roce 1993, který byl ze všeho nejvíce přehlídkou techniky Armády ČR a představením se této instituce veřejnosti, se veletrh vyprofiloval v přehlídku odrážející aktuální situaci v oboru armádní techniky, výcviku, souvisejících služeb a v neposlední řadě bezpečnosti civilního obyvatelstva.

Tři milníky IDET

Milníky při formování veletrhu byly především dvě vlny rozšíření Severoatlantické aliance v letech 1999 a 2004 o země ze střední a východní Evropy. Veletrh tak získal nový rozměr a postupně si vybudoval postavení ideálního místa nejen pro uzavírání kontraktů, ale i pro navazování nových kontaktů. Třetím a nejvíce aktuálním milníkem je globální a zcela zásadní změna, která se projevuje během posledních let v oblasti obrany a bezpečnosti – vzhledem k měnícím se rizikům ohrožení demokratické společnosti dochází k nepřehlédnutelné integraci, spolupráci a sblížení armádních a bezpečnostních struktur při obraně států, jejich zájmů a také ochraně civilního obyvatelstva. To se týká nejenom situace v jednotlivých zemích, ale i celých strategických vojenských uskupení.

Posílená role oboru civilní bezpečnosti

Na vývoj v bezpečnostní situaci, změnu celosvětových trendů v oboru bezpečnostních a obranných technologií a tím i v požadavcích vystavovatelů a návštěvníků veletrhu IDET reagovali organizátoři rozšířením záběru veletrhu o obor civilní bezpečnosti. Tento trend se projevil již při minulém ročníku v roce 2007 a v letošním roce je patrné jeho posílení. Poprvé se na IDET objeví obor Požární technika a služby. Navíc je letošním zvládnutým tématem Bezpečnostní technika a služby. Veletrh IDET tedy nabídne svým vystavovatelům možnost prezentovat kromě „klasické“ obranné techniky téměř celou šíři techniky a služeb spojených s prací integrovaného záchranného systému. Mezi vystavo-

vatelů v letošním roce budou mj. také Ministerstvo vnitra ČR, Policie České republiky, Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, Trade Fides, THT Polička, KOV Velim, JIMI, APROKS či Holík International. Přerod veletrhu IDET v akci, která nabídne kompletní přehled o celé oblasti vojenské a civilní bezpečnosti, pak bude dokončen v dalším ročníku v roce 2011, kdy se budou v jednom termínu konat veletrhy IDET a PYROS/ISSET s podtitulem Veletrhy integrovaného záchranného systému.

Odborná základna – konference, semináře, sympozia

Odbornou základnou veletrhu IDET je seriál doprovodných konferencí, seminářů, sympozií a dalších akcí. Základem tohoto programu pro odbornou veřejnost je mezinárodní konference CATE 2009, jejíž součástí jsou mj. 10. odborný seminář Materiály a technologie ve výrobě speciální techniky, konference Taktika 2009, 9. sympozium o zbraňových systémech, vědecká konference Vojenské technologie, 11. mezinárodní konference ITTE Role uživatelů v integrovaném prostředí NEC, konference Ekonomika, logistika a ekologie v ozbrojených silách, vědecká konference Bezpečnost a ochrana informací, uzavřená konference uživatelů radarů PVO států NATO RAT 31 Support Conference, konference Bezpečnost a obrana v evropském kontextu, Distanční vzdělávání, simulace a komunikace, Bezpečnostní management a společnost, Příprava vojenských profesionálů v obranných a bezpečnostních silách. Teorii i praktické ukázky protipovodňových opatření přinese akce Ochrana před povodněmi Brno 2009. K dispozici bude opět terénní polygon s ukázkami jízdních vlastností kolových vozidel.

Na základně odborných konferencí se v letošním roce vyprofilovala čtyři základní témata veletrhu:

- výcvik, výzbroj, výstroj vojáka pro operační nasazení
- ochrana života, zdraví a majetku
- elektronika a optronika a její aplikace
- mobilita, zbraně, munice, logistika.

Hosté z celého světa

Společně s Ministerstvem obrany ČR a Armádou ČR připravují organizátoři vele-

trhu IDET návštěvu řady oficiálních delegací ze zahraničí. Před dvěma roky přijely tyto delegace z 23 zemí. Letos pozvala ministryně obrany špičkové představitele ministerstev obrany a velení armád 75 zemí celého světa. Pozvání budou ministři obrany dané země a dále vždy konkrétní osoby na pozici náčelníka generálního štábu a národního ředitele pro vyzbrojování, dále velvyslanci, vojenští letečtí přídelenci. Mezi pozvanými je mimo jiné i náměstek generálního tajemníka pro obrannou politiku a plánování NATO pan Jiří Šedivý, ředitel pro vyzbrojování na velitelství NATO pan Richard Froh nebo výkonný ředitel EDA pan Alexander Weis a celá řada dalších významných osobností. Jako už tradičně do Brna přiletí letecký speciál z Bruselu, který přiveze jednotlivé národní zástupce akreditované v centrále NATO. Armáda ČR tak chce využít IDET k podpoře českého obranného průmyslu a umožnit setkání českých vystavovatelů s vybranými hosty.

Největší evropská přehlídka

Veletrh IDET bývá v lichých letech největším evropským veletrhem, zaměřeným na obranné technologie související s pozemním vojskem. Vše nasvědčuje, že tomu tak bude i v letošním roce. Z tuzemských firem obranného průmyslu, které jsou již přihlášeny, můžeme jmenovat např. MPI CZ, PRAGA-Export, TATRA, A. M. T. Group, RETIA, DAHER KARBOX, státní podniky VOP-026 Šternberk a LOM Praha. Ze zahraničních společností je to pak například Patria, izraelský Rafael či rakouský PIK-AS. Zapomenout nesmíme ani na tradičně největšího vystavovatele – Ministerstvo obrany ČR a Armádu České republiky. Armáda tentokrát obsadí pavilony G1, G2 a volné plochy G a Z. Prezentovat se zde budou jako každý IDET všechny důležité armádní složky. Nemění se také princip, který zaručuje, že v armádním pavilonu bude vystavovatelům a zahraničním delegacím k dispozici prakticky každý, kdo v Armádě ČR rozhoduje o akvizicích. Armáda se rovněž bude podílet na odborném doprovodném programu včetně dynamických ukázek techniky na terénním polygonu.

Veletrh IDET 2009: posílená role civilní bezpečnosti

	hospodářské usedlosti	nepracovitý	ženské jméno	První tajenka	označovací normových certifikátů	autoznačka Slovenska	iris	výzvy		Druhá tajenka	název	autozn. Trinidadu	v hudbě „živě“	cit
solná jezera										část krku				
hvězdářský dalekohled										předpisově předložka				
větná spojka						hospodář. budova	star. český herec					zkr. interhotelů starořecké pohřební oběti		
anglicky „hrot“					jezdecká šavle	metropole Tuniska					ženské jméno uchazeč			
skladby pro čtyři nástroje									Zolův román	druhy klenby				chemická značka india
dvě různé samohlásky			lakonicky lupeny					častěji spatřovati						
 šašek	rakouské velkoměsto	háv						organické ředidlo	stejně					
hodnotitel díla						spodní prádlo	starogerm. litery						sličný jedinec	zběsilí zastánci
chutná ryba						obchodní srážka	německy „studený“					zkr. klubu filatelistů	cenná tekutina	
vozidlo					kobylí mléko	pův. obyv. Rumunska					kus ledu	množství zlata v minci		
přípravné									velký ještěr	cirkusové stany				
přítakaní			pařížské letiště						předměty	troska lodi				
 vlastivědné muzeum	pečovat	luční hmyz					zamítat projednávání	letitá						
smrdutá šelma						lesní zvěř	usekávat hlavy					římská šestka	stát v Sev. Americe	
lichokopytníci					krátké články	ženské jméno					žvást	plemeno		
plášť beduína				napadání rychlý pohyb							korýši	výtvar		
kód státu New York		vous	obvodní vojenská správa					věrná zvířata	jméno zpěváka Barty	silný křik			vrh	staré vztahné zájmeno
Třetí tajenka														
rozvahová souměrnost							švihák							
přihodit se							mužské jméno				maďarský lyrický básník			

Policista
4/2009
Křížovka
soutěžní kupon

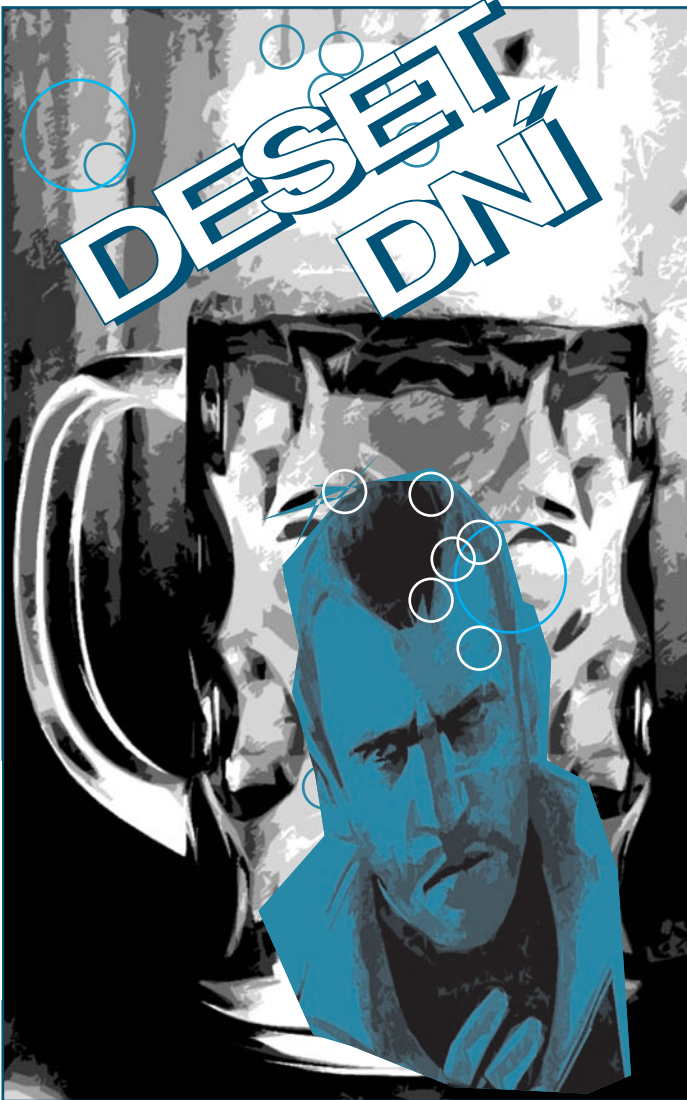
V tajenkách naleznete tituly tří detektivek americké spisovatelky Eileen Dryerové

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 30. dubna 2009

Řešení z č. 2/2009 1. VRAŽDA V TEMNOTĚ 2. SMRT ZA LETNÍ NOCI 3. VYMĚNĚNÁ TVÁŘ

Ze správných odpovědí jsme vylosovali:

Václav Bouček, Česká Lípa; Zdena Švarcová, Odry; Josef Hájek, Hodonín.
Všem vylovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

Byl červen a mnoho oken jednotlivých bytů čtyřpatrového cihlového domu bylo otevřeno, protože bylo teplo, takže během půlhodinky byl celý barák vzhůru. Výkřiky jako – zalez, dej pokoj, zavři hubu... se minuly účinkem. Michalec byl opět v ráži a jako vždy, když do sebe nalil plno piv a panáků, při chuti řešit problémy svého manželského života.

Když se konečně dostal do bytu, k jeho řevu a spílání se přidalo i ječení paní Terezie Michalcové a celou divokou scénu podmalovával i pláč třech dětí. Ozýval se rachot nábytku, tříštění rozbitého skla... Pak jeden ze sousedů, možná to byl i podezřivý Čumpelík, vytočil policii.

„Zase je to Michalec. Přišel namazaný z hospody a dělá doma pořádek.“

Policisté, chlapi jako venkovské stodoly, se s Michalcem nevtali ani nebratříčkovali, i když ho v tomto měsíci již viděli po šesté, ale k zákroku si přizvali správcovou domu Václavu Kremličkovou.

„Tak vy si, Michalec, pokoj nedáte,“ řekl mu nadstrážmistr. Držel v ruce pendrek a při pohledu na rozbité nádoby, urvané děti a paní Michalcovou s vyraženým zubem a zavřeným pravým okem, měl ohromnou chuť tomu hajzlíkovi jich pár nadloubat a v koutku duše se tak trochu těšil na to, že Michalec zavdává příčinu, aby mohl ten kus tvrdé gumy použít. Jenže Michalec byl, jako mnoho jiných násilníků, v podstatě zbabělec. Troufnout si na slabší ženu a děti, to ano, ale rány od chlapa se bál jako čert kříže.

„Pořádně nevaří, korunu doma neudrží, je tu bordel a slejzá se s Čumpelíkem,“ žaloval. „To přece nemohu nechat jen tak.“

„To není pravda,“ zasáhla správcová. „Ochlasta to je. Měl by se léčit.“

„Tak to vidíte, Michalec,“ přitakal policista. „Už posledně, to je před čtyřmi dny, jsem vás varoval, že vás vykážeme z bytu, jestliže nepřestanete s násilím. Vidím, že jste si to k srdci nevzal, tak se holt nedá nic dělat. Vezměte si všechno, co potřebujete, a na deset dní opustíte byt a nebudete se zdržovat ani v domě ani v okolí. Odevzdejte mi klíče, po celou dobu nesmíte...“

„Proč mě trestáte?“ blekotal stále dokola Michalec. „Tak jsem dal ženě trochu po hubě, to přece nic není, a že jsem vzbudil lidi, to zas není takový přestupek...“

„Do čtyřia dvaceti hodin to dostanete písemně... vy také paní Michalcová, a upozornuji vás oba – vy se nesmíte vrátit a vy ho nesmíte do bytu pustit, dokud neuplyne stanovená doba. Deset dní. Rozumíte? Já si to přijdu zkontrolovat.“

Josef KRATOCHVÍL

Ilustrace Kristina POKORNÁ

OTÁZKA:

Je institut vykázaní pachatele domácího násilí z domu nebo bytu 1 oprávněním netrestní povahy
2 trestem
3 přestupkem

Ten den, když se Michalec vrátil pozdě večer z hospody, bylo v jejich bytě, a vlastně i v celém domě, hodně rušno. Svůj návrat z restauračního zařízení ohlásil Michalec již před domem a pokračoval v přízemí na chodbě, když začal vykřikovat – ať ho nikdo nesere, že každému rozbije hubu a zvláště si dá záležet u Čumpelíka, protože je to svině, která mu leze za starou. Michalec vedl silné řeči, silácké a peprné výrazy si nevybíral, ale ve skutečnosti to byl obyčejný hubený střízlík kolem sto sedmdesáti centimetrů a s bicepsy mladého drzého zajíce.

„Můžeš mi číst před spaním z tvého rejstříku trestů, tati?“

Evžen DAVID

Řešení zasílejte na adresu redakce nejpozději do 30. dubna 2009

Řešení z č. 2/2009 zní:

§ 105 z.č. 94/1963 Sb., o rodině, odst. 1) –

„Úprava společného jmění manželů a společného nájmu je stanovena v § 143 až 151 a § 703 až 709 občanského zákoníku. Úpravu společného jmění (majetku) mezi druhem a družkou zákon neřeší. Pokud se nedokáží domluvit, tak soud na návrh rozhodne, ale každý nárok musí být prokázán. Správná je odpověď č. 4.

Ze správných odpovědí jsme vylosovali: Antonín Zapletal, Ostrava; Vlastimil Bauer, Prachatice; Magdalena Němcová, Prackovice nad Labem.

Všem vylosovaným blahopřejeme a zasíláme knižní odměnu!

deset minut s
POLICISTA §
Kupon č. 4/ 2009

ZABEZPEČENÍ

MISTROVSTVÍ SVĚTA

Není v žití případ (člověk) ten, aby zalíbit se mohl všem! – Tak lze formulovat výchozí lidové moudro k našemu ohlédnutí za světovým šampionátem lyžařů v České republice, přesněji FIS Mistrovství světa v klasickém lyžování, v Liberci-vesci od 18. 2. do 1. 3. 2009. Navíc odhlédneme od všech souvislostí vlastenecko-reprezentačních či ekonomických a soustředíme se pouze na bezpečnostní hledisko.

Očekávalo se 100, možná až 130 tisíc diváků, na rekordních 660 sportovců ze 62 zemí světa (denně se však objevovalo kolem tří desetitisícovek návštěvníků šampionátu). Od toho se odvíjela veškerá opatření Policie ČR (vedle zabezpečení velké sportovní akce ze strany samotných pořadatelů nebo liberecké Městské policie). „Zabezpečení mimořádně – celosvětově – významné sportovní akce chystali poli-

cisté po dobu více než dvou let a největší zásluhu na skvělé připravenosti měli místní policisté z dopravní policie, především dopravní inženýr kpt. Bc. Jaroslav Řehák,“ rekapituloval pro nás dění v půli mistrovských soutěží plk. Jiří Ušák, vedoucí odboru Služby dopravní policie ústeckého Krajského ředitelství P ČR.

Mnohé si organizátoři, včetně policistů, vyzkoušeli vloni během Světového poháru

v klasickém lyžování. Pro všechny to vlastně byla generální zkouška – byť v menším komorním provedení. K zajištění jenom dopravní situace kolem letošního MS si pak policejní velení připravilo bezmála 300 lidí. Když se odhady o návštěvnosti v úvodních dnech jinak jedinečného sportovního podniku v naší republice nepotvrdily, vrátila se stovka moravských posil domů. Zůstala samozřejmě kompletní liberecká „doprav-

Veškerou „vrchní zabezpečovací zodpovědnost“ nesli plk. Mgr. Milan Franko a jeho „pravá ruka“ JUDr. František Hamerle

Zvláště v prvních dnech byla atmosféra díky počasí „romanticky bouřlivá“, ale těž...

...řadou oficiálních hostů „šperkováná“ – uprostřed senátní reprezentant Přemysl Sobotka

S nečekaným (přesto vlastně pro zajištění běžeckých tratí vítaným) přídělem sněhu se musel vypořádat u služebního vozidla rovněž velitel dopravních policistů plk. Jiří Ušák

Pracovníci parkovišť měli občas „k ruce“ i mezinárodní policejní hlídku – tady třeba (zleva) polsko-česko-německou

ka“ a výpomoc vybraných policistů ze severních, východních, jižních a západních Čech – nasazovaná do služby s akcentem na empatický přístup k účastníkům silničního provozu!

„Smekám hluboce před nasazením našich lidí, kteří nehledí na přesčasy, obětavě dojíždějí do služby z ubytování ve Stráži pod Ralskem a přestože mnozí neměli větší místní znalost, rychle se po městě a kolem prostoru světového mistrovství zorientovali,“ shrnoval v mezičase práci dopravní šéf zásahu.

O následně – a závěrečně – hodnocení průběhu vrcholné sportovní události „na předměstí“ stotisícového Liberce jsme požádali velitele policejního opatření plk. Mgr. Milana Franka, náměstka ústeckého krajského ředitele P ČR.

„Vše jsme měli nastaveno k zabezpečení klidných, důstojných podmínek průběhu celého šampionátu – nejen jeho soutěží, ale i kolem ubytování sportovců a dalších účastníků, hostů a diváků, při jejich pohybu po městě. Přes určité komplikace, které v prvním týdnu přineslo přímo kalami

*Operačnímu středisku velel
pplk. Vladimír Danyluk*

počasí, nedošlo ani k vážnějším dopravním nehodám, ani k závažnějšímu ohrožení veřejného pořádku, nekonalo se žádné zvýšení nápadu kriminality.

Do druhého týdne mistrovství světa jsme mohli dokonce stáhnout část nasazených sil a prostředků (původně téměř 800 policistů a na 300 aut). Přestože se končilo výraznějšími soutěžemi – štafetovými běhy a skoky na lyžích – a návštěvnost se zvyšovala, podařilo se udržet město a prostor sportovního areálu zcela v poklidu.

Když se v průběhu soutěží objevil podnět ekologických aktivistů, že na sebe mohou připoutat pozornost, že mohou přijít se snahou narušit mistrovství, téměř rutinně jsme přeskupili stávající síly, pozměnili rytmus služby a vše se nadále obešlo bez rušivých okamžiků, bez jakýchkoliv škod na majetku.

Organizátoři – i naše vedení – na konci soutěží vyjádřili nasazeným policistům velké poděkování za odvedenou práci. Dlužno také přiznat, že na celkovém zdatu bezpečnostních opatření se významnou měrou podíleli i vojáci Armády ČR, kteří pomáhali zejména se zajištěním pořádku přímo kolem tratí, uvnitř sportovišť

i v jejich bezprostředním okolí,“ zdůrazňoval férově ústecký policejní náměstek.

Policisté v centru Liberce zatkli čtyři muže, kteří notně posilnění alkoholem okopávali zaparkovaná auta, a dokonce napadli

řidiče jednoho z vozů. Byl to největší zásah za dobu lyžařského mistrovství, psalo se o něm koncem února v denním tisku.

Světový šampionát v klasickém lyžování pořádaný tento rok v České republice se pravděpodobně bude ještě dlouho na nejrůznějších místech – z nejrůznějších úhlů pohledů – přetřásat. Ve směru k policejnímu zabezpečení velkolepé podívané by ovšem mohlo být jakékoliv „diskutování“ v naprostém klidu uzavřeno...

/ki/

Foto Václav ŠEBEK

Na hlavním řídicím středisku sekce bezpečnosti se v nepřetržitém provozu střídaly tucty specialistů

Pro předpokládané velké počty sportovních fanoušků vytvořili dopravní inženýři parkovací místa např. i na vybraných úsecích dálničního obchvatu Liberce

JAKO FÉNIX...

CARE (domácí péče pro monitorování stavu jak seniorů, tak lidí s omezenou pohyblivostí či dlouhodobě upoutaných na lůžko!).

Za zmínku – ne-li přímo pochvalu – stojí také tentokrát stánek Ministerstva vnitra ČR připravený pod vedením ředitelky Muzea Policie ČR PhDr. Marcely Machutové, JUDr. Tomáše Koníčka (odbor prevence kriminality) a dalších jejich kolegů, stejně jako stánek Městské policie Praha (vedený JUDr. Pavlem Kocábkem), jež byly vskutku hojně navštěvované. A úroveň techniky, kterou obě složky používají, se potkávala s vysokým oceněním ze strany návštěvníků.

Text a foto
Ivo KOLÁŘ
a Julius RANCSO

Letošní termín (v závěru února) veletrhu Pragoalarm/Pragosec umožnil vystavovatelům nabídnout novinky pro rok 2009. Odborníci proto s napětím očekávali vyhodnocení soutěže Grand Prix o nejlepší exponát, výrobek nebo službu v oblasti mechanických a elektronických zabezpečovacích systémů, kontrolních a dozorových zařízení, integrovaných zabezpečovacích systémů, zabezpečení motorových vozidel, hlídacích a strážních služeb, provozu PCO, individuálních přístrojů pro elektronické bezpečnostní systémy, ochrany dat a informací, detektivních služeb a mnoha dalších specifických možností, které mezinárodní oborový veletrh zahrnuje.

Z vítězných „účastníků“ prestižní výstavy uvedme alespoň AMBER (bezdrátový monitorovací a bezpečnostní systém) – vítaný příspěvek k tzv. HOME

Detektory (zleva) požáru, pohybu a pádu systému AMBER

Vítězná expozice

Infrazávora Tecnoalarm

FANFÁRY Z BROŽÍKOVY SÍNĚ

Slavná Brožíkova olejomalba Mistr Jan Hus před Koncilem kostnickým tvořila už tradičně pozadí slavnostního slibu pražských policejních nováčků

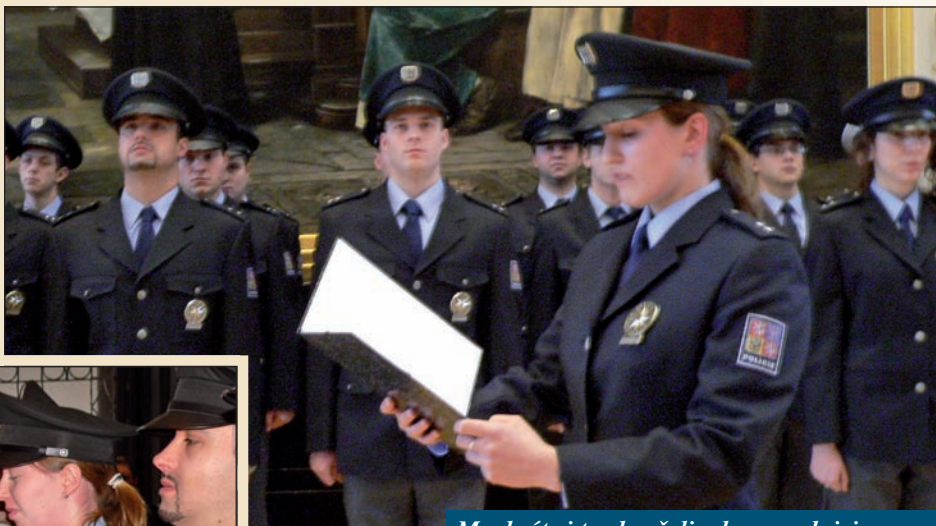
Historická Brožíkova síň na Staroměstské radnici patří k nejdůstojnějším slavnostním prostorům v Praze. Ze staletých zdí na člověka dýchá slavná minulost, omračujícím dojmem působí velkolepé obrazy na stěnách. A právě tady se už tradičně konají pravidelné slavnostní sliby pražských policejních nováčků. Těch, kteří mají za sebou první týdny v uniformě a se vši vážností a závazností teď stvrzují své svobodné rozhodnutí, tak lakovitě a přesně vyjádřené dvouslovným heslem Policie České republiky: Pomáhat a chránit...

Slib nováčků je aktem vpravdě slavnostním: účastní se ho nejen ti, kteří právě vstupují do policejních řad, ale pochopitelně přijíždějí i jejich rodiče, manželky, děti, přátelé a přítelkyně... Hudební doprovod aktu obstarává orchestr nad jiné kvalitní: Hudba Hradní stráže a Policie ČR. A za stolem čestných hostů se střídají nejen nejvyšší policejní funkcionáři, ale nezřídka si najde čas i ministr vnitra a také pražský magistrát dává svým reprezentativním zastoupením najevo, kterak si považuje policistů, kteří budou už za pár měsíců sloužit v pražských ulicích.

Součástí ceremoniálu na Staroměstské radnici bývá ovšem i vyznamenávání za-

Chlapské potřesení pravici uzavírá slavnostní obřad...

Mockrát si to zkoušeli, ale na radnici se kolikrát hlas přece jen zadrhne...

sloužilých pražských policistů – a bohužel, několikrát už se stal i poslední poctou kolegům, kteří ve službě položili

Každý z nováčků dostane coby připomínku slavnostní chvíle pamětní list

život. A je to propojení vpravdě ústrojné: nováčci si tak naplno hned na začátku mohou uvědomit, že je v policejní službě mohou čekat uznání, pocty a sláva, ale že během ní právě tak dnes a denně riskují i to nejednodušší. Koneckonců, ve služební přísaze jsou o tom přece jasná slova... (jjv)

Foto Václav ŠEBEK